

İtalya Türkiyenin de iştirakile bir konferans akdini teklif edecek

Çemberlaynın dünkü beyanata

Roma: "Henüz sulhe inanılıyor, fakat
ümid o kadar fazla değildir,, diyor

Paris, Almanyanın sulh için bitaraf hükümetler nezdinde teşebbüslere giriştiğini bildiriyor, Londra daha ileri giderek: "Hitler ricacı vaziyettedir,, diyor

İngiliz Başvekili harbe
müessir surette devam
edeceğiz, diyor

Loyd Corc sulh tekliflerinin Avam Kamarası
tarafından da tetkik edilmesini istedi

Londra, 3 — Çemberlayn Avam Kamarasında beyanatta bulunarak 28 Eylül tarihli Rus - Alman müşterek deklarasyonunun ana hatlarını hatırlatmış ve demiştir ki:
— Rus - Alman anlaşması Polonyadaki vaziyeti değiştirmiştir, fakat bundan bu anlaşmanın Almanyanın nihai avantajına olarak devam edeceği manası asla çıkamayacağı gibi vaziyet İngiliz hükümetinin hedeflerini de asla müteasır edemez. Bu anlaşma, bize şimdi yaptığımızdan başka herhangi bir şey yapacağız hiçbir şeyi ihtiva etmemektedir. Şimdi yaptığımız şey ise şudur: Harbe müessir bir surette devam için İngiliz imparatorluğunun bütün kaynaklarını ve bütün kudretini seferber etmek.

Harbin başlıca sebebi
Müteakiben Çemberlayn İngilterenin harbe girmesi sebeplerini ve harbin başlıca sebebini hatırlatmıştır.
Polonya harbin doğrudan doğruya sebebi olmuştur da, başlıca sebebi olmamıştır. Harbin başlıca sebebi Avrupa milletlerinin çürüyetlerini tehlikeye koymak la "hürriyetlerini müdafaa için kuvvetlerini seferber etmek" şıklarından birini terah zaruretinde kaldıkları müsamaha kabul etmez vaziyetin
(Devamı 8 inci sayfada)

Çemberlayn

Sulh teşebbüsü etrafındaki tahmin ve mütalealar

Paris, 3 (A.A.) — Gerek Parise, gerek bitaraf memleketler hükümet merkezlerine gelen haberlerden anlaşılıyor ki, Almanya, İtalyanın bir tavassutta bulunmak teşebbüsüne tevessül etmesinin şayanı arzu olduğunu Kont Ciano'ya bildirmiştir.

Dolaşan bazı şayialara göre, Berlin'e gitmeğe bizzat Mussolini davet edilmiş, fakat Mussolini hariciye nazırını göndermiştir.

Almanyanın gerek İtalyada, gerek Holanda ve Belçikada ve diğer hükümet merkezlerinde yaptıkları faaliyete bakılırsa, zâhiren kabul edilmeğe müsaid sulh tekliflerinin yapılması muhtemeldir.

(Devamı 8 inci sayfada)

Japonya Antikomintern pakttan çekildi

Tokyo 3 (A.A.) — Alman ajansı bildiriyor: Hariciye nazırı Nomura, Japon hükümetinin antikomintern paktının tatbikundan vazgeçtiğini bildirmiştir.

Garb cepesinde zırhlı askerler

Moskova radyosu, bir İtalyan menbandan naklen, garb cepesinde Alman askerlerinin çelik zırhlarla mücehhez olduklarını ve bu
(Devamı 3 üncü sayfada)

Rusya, Hindistan hududunda tahşidat yapmaya başlamış

"Newyork Taymis,, tahşid
edilen kuvvet miktarını
300.000 olarak tahmin ediyor

Londra, 3 (Royter) — «New-York Times» gazetesinin istihbaratına göre, Sovyetler Japonya ile aktettikleri mütarekeden sonra, Sin - Kiang eyaletine yeni askeri kuvvetler göndermişlerdir.

Sin - Kiang eyaleti, Sovyetlerin Hindistan hududundadır. Burada tahşüd eden Rus kuvvetlerinin miktarı, 300 bin tahmin edilmektedir.

Hitler Mussoliniye bir mesaj göndermiş

Amerika matbuatı Berlinde cereyan
eden Hitler - Ciano mülâkatının
neticesi hakkında şüphe izhar ediyor

Roma 3 (Hususi) — Bugün Mussolini'nin riyaseti altında toplanmış olan kabine konseyi, Kont Ciano'nun Berlinde yaptığı görüşmeler hakkında verdiği izahatı dinlemiştir.

Kont Ciano daha evvel Mussolini tarafından kabul edilmiş ve bir rivayete göre, Hitlerin şahsı bir mesajını Mussoliniye tevdi etmiştir.

Romadaki siyasi müşahideler, Mussolini'nin bu haftanın sonundan evvel harekete geçerek, sulh şartlarını resmen ilân edeceğini söylemektedir.

Diğer taraftan Amerika matbuatı ise, Berlinde cereyan etmiş olan İtalyan - Alman görüşmelerinin neticesi hakkında şüphe izhar etmektedir.

Amerika gazeteleri, bu gibi vesilelerle

teyidi; mutad olan iki devlet arasındaki görüş birliğinden bu defa bahsedilmediğini dikkate şayan bulmaktadırlar.

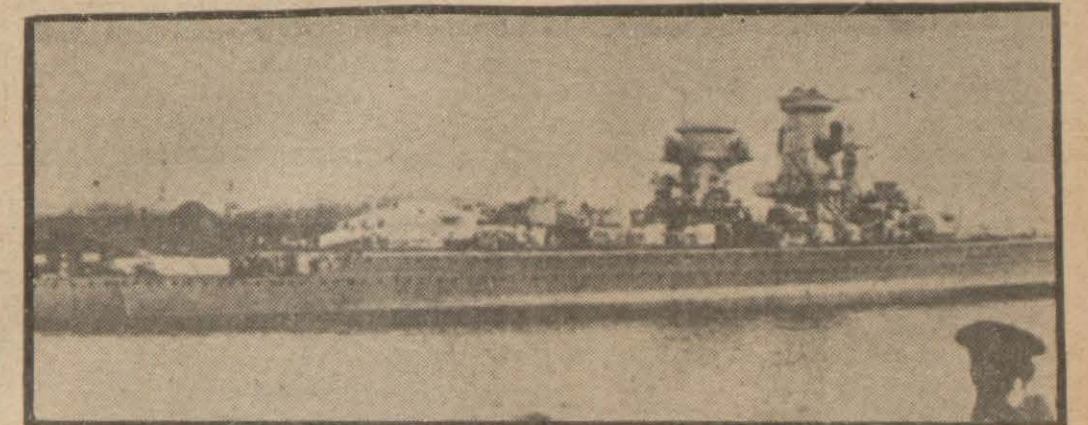
İtalyanın ne diyorlar?

Milano, 3 (A.A.) — Hariciye nazırı Kont Ciano'nun Berlini ziyareti hakkında «Regime Fascista» diyor ki:

Bizzat Hitlerin de Mussoliniye gönderdiği telgrafta dediği gibi Danzig meselesinin Alman - İtalyan paktıyla hiçbir alakası yoktur. Binaenaleyh, İtalya için İngiltere ve Fransada tavassut teşebbüslerinde bulunması imkânı vardır. Fakat bu teşebbüsler a-kim kalacak olursa bu milletler tarih önünde mes'ul olacaklardır. Henüz sulha inanılıyor, fakat ümid o kadar fazla değildir. Yahudilik âlemi çalışmaktadır. Binaenaleyh İtalyan gençliğinin vazifesi fikirleri seferber etmek ve silâhları elde bulundurmaktır.

Atlantik sularındaki korsan gemisinin hüviyeti tesbit edildi

Batırılan İngiliz gemisinin mürettebatı geminin
Admiral Şeer adındaki Alman kruvazörü
tarafından topa tutulduğunu söylüyorlar

Admiral Şeer kruvazörü

Londra 3 (Hususi) — Cenubî Atlantik sularında bir Alman korsan gemisinin türemiş olduğuna dair verilen haberler teyyüd etmektedir.

Cumartesi günü batırılmış olan «Kliment», İngiliz gemisinin mürettebatı, Bu-

Türk askerî heyeti Londrada samimî bir surette karşılandı

İngiliz Millî Müdafaa
Nazırı General Orbay
şerefine ziyafet verdi

Londra 3 (Hususi) — General Kâzım Orbayın riyaseti altında bulunan Türk heyeti, bugün Londraya muvasalatı esnasında büyük bir samimiyetle karşılanmıştır.

Londra 3 (A.A.) — Royter ajansı bildiriyor:

General Orbayın reisliğindeki askerî heyet, Londraya muvasalatında Mareşal Birdwood ile hariciye mümessilleri, Türkiye büyük elçisi, Türk kolonisi, Fransız kara ve deniz askerî ataşeleri ve diğer zevat tarafından selâmlanmıştır.

Heyet şerefine Londranın büyük o-tellerinden birinde hükümet tarafından bir dine ve bir suvare verilmiştir. Ziya-

Heyetimizi karışın Mareşal Birdwood fete milli müdafaa koordinasyonu nazırı Lord Chatte'd riyaset etmiştir.

Hergün

Millî komünizm, sosyalist Nasyonalizm, etatist Korporatizm

Yazan: Muhittin Birgen

İhtilâlden hemen sonra, komünizmin bütün ruhu ve iddiaları henüz hâkim bulunduğu sıralarda, (921-924) Rusya'nın hayatını yakından görmek ve bu hayatı derinden tetkik etmek fırsatını tanıdım. Rusya'nın tarihini okudum; Çarlığın son devrine, Cihan Harbine dair hikâyeler dinledim; alış veriş vesilesiyle, o zaman büyük bir kısmı muattal duran fabrikalarından bazılarında girip çıktım. O zamanki Rusyanın muhtelif iktisadî organlarını tanıdım; sonra da, her renkten Rus ve Kafkas münevverleriyle görüştim; mektepleri, hocaları, programları, usulleri gördüm. Nihayet Bakûde aslen Rus olan bir üniversite muhitine hoca olarak girmeye mecbur oldum ve her renkte hoca ile etüdyan zümresini yakından tanıdım. Bütün bunlar, içtimalî sahada hayli uğramış biraz zeki bir kafanın bir memleketi anlaması için, kâfi şeylerdi. Bununla beraber, Rusya o kadar geniş bir âlem ve istikbal denilen karanlıklar arasında gizlenen şeyleri seçmek, insan gözleri için o kadar güç bir işdir, ben Rusya ve Rus komünizmi hakkında kendi kendime birkaç defa hatalı hükümlere düştüm. Etrafımda gördüğüm şeylere bakıp uzun uzun düşündükten sonra, kaç defa kendi kendime kanî oldum ki bu rejim içinde hayat kabûl değildir. O zamanki rejimin nihayet altı aylık ömrü olabileceğine kaç defa hükmettim ve kaç defa aldandım!

Bütün aksî tahminlere rağmen rejim yaşı ve ben hayatta istikbal için hüküm verirken ihtiyatlı olma lüzumunu, o zaman danberi daha iyi anladım. Eşer, okuyucularım, beni bugünkü dünya işlerinin istikbale aid ihtimallerinde, hüküm vermekten çekinirken görüyorlarsa, bunun sebeplerinden biride, o tecrübelerden aldığım derstir. İstikbal, umumiyyetle, o kadar karanlık bir âlemdir ki, daima söylerim. hiçbir zekânın projektörü bu karanlığın derinliklerine nüfuz edemez!

Evet, Rusyada rejim yaşadı. Hayli mücadeleler pahasına da olsa, bugün hâlâ rejim ayakta. Niçin? Çünkü, Rusya'nın küllüvî hayatı, kendisini yeni bir hercümerçten koruyacak bir tekâmül istedi. Bu tekâmül, ihtilâlin ideolojisi üzerinde fedakârlık yapmayı iktiza ettirdiği zaman dahi, hayat hükümünü ıcrâ etti ve tekâmül yürüdü. Günün birinde hayattaki Rusyayı değil, kitâbâkî ideolojiyi müdafaa eden Trotski ile, Rusya'nın realitelerini gören Stalin arasında bir mücadele çıktı. Bu mücadele, müfrit komünizm nazariyecisi olan Trotskiyi Rusya'nın hududları haricine attı. Bugün, bir serseri Yahudi gibi, zaman zaman memleket değiştiren Trotski, Rusyadan rejimin kovduğu, yalnız bir şahsiyet idi; fakat, hakikatte kovalan o değil, müfrit bir ideoloji anlayışı idi!

Bu bakımdan, ben kendimi, hükümlerimde fazla aldanmamış ta sayabilirim: Rusyada yaşayamayan şey rejimin kadrosu değil, ideolojisinin müfrit tarafı oldu. Rejim yaşadı, fakat, ruhunda ve dâhilî bünyesinde büyük bir değişiklik yapamadı. Bu değişikliği şöyle ifade edebiliriz: Rusya komünizmi yaşatmak ve büyümek isterken, nihayet komünizm Rusya'nın yaşaması lâzım geldiğini kabul etti. Çünkü komünizm, bir fikirdir, bir ideolojidir, değişebilir; fakat, Rusya, bir tarih, bir coğrafya, bir iktisad dalgası halinde koskoca bir maddedir. Bu maddenin realitesini değiştirmek, elber bir ideolojiyi değiştirmekten çok güçtür; realist inkılâpçılar, Rusyayı terah ettiler, Trotskinin yakasından tutarak komünizmi «beynelmilel bir seyahate» gönderdiler!

Almanya Hitler, İtalyada Mussolini komünizmi aleyhine harekete geçtikleri zaman her ikisi de millî kuvvetlere istinad ediyorlardı. Bihassa Mussolini, kendisinin sabık bir sosyalist olduğunu dahi unutmuş, İtalyayı bütün millî duygularla tutup anarşiden kurtarmak istemişti. Hitler, Kayzer Almanyanın millî olarak bütün kuvvetlerine, bütün ruhi servetlerine hitab etti; Duce ise, İtalyanlara, yakın tarihte başka bir misal bulamadığı için, eski Roma imparatorluğunun parlak ve şevketli timsalini gösteriyordu. Bununla beraber, her iki memlekette de uzuc ve iyi çalışan, mütehasşis olduğu kadar kanaatkâr ve kanaatkâr olduğu nisbette de sermayedar rejimlerden gördükleri fenalıkları unutmamayan işçi kütelleri vardı. Bu işçi kütellerinin istediklerini yapmaksızın, kuvvet toplamak ve müsabet bir siyaset yapmak kabûl edilirdi. Her iki tarafta da hayat istedi ve Führerle Duce, tedricen sosyalist oldular. Hitler, nasyonal sosyalist fırkası daha ağıktan sosyalizme doğru yürüyordu. Duce ise, korporatist bir devlet kurmak idealine çalışırken, bu devlete gündün güne daha sosyalist, yahud, - kelime farkının o kadar ehemmiyeti yoktur - daha etatist bir ruh verdi.

Rusyada komünizmin millileşti; Almanya da nasyonalizm sosyalistleşti; İtalyada korporatist faşizm, amelenin arkasından yürüdü. Bugün Rusya ile Almanya arasında, rejimlerin tabîkâtı bakımından, ancak bir takım şekil ve kelime farkları vardır. Bir taraf, amele ruhunu küçük burjuvaya doğru götürürken öbür taraf küçük burjuvayı ameleleştirmek yolundan gidiyor. İtalya ise, bunlardan ancak kendi iktisadî, içtimal ve tarihî bünyesinin farkları ile ayrılıyor. Aralarında başka hiçbir fark yoktur. Eşer, seneler arasında, değişen şeylere bakarak bu üç rejime yeniden birer isim vermek icab etse şunları bulabiliriz: Rusya için «millî komün-

Resimli Makale:

Başlıca eksik

Hafıza yoksulluğundan şikâyet eden çok görürüz, muhakemesinin yanlışlığından şikâyet eden ise yok gibidir.

Hayatınızda tesir yapan on tane hatayı tahlil ederseniz dokuz tanesinin mantık ve muhakeme noksanından doğduğunu görürsünüz.

SÖZ ARASINDA

Mareşal Göring Cephede de şikmiş!

İngiliz gazeteleri, Mareşal Göring'in cephede bulunduğu sıralarda bile şikâğını, zerafetini fihmal etmediğini yazmakta ve gördüğünüz resmi nesretmektedirler. Bir cephede, haritadan harekâtı takip eden Mareşalin her iki parmağında da kıymetli, birer iri yüzük bulunduğu, püsküllü mareşallik şasını da yanından eksik etmediğine işaret etmektedirler.

Siyasette her şey değişir; o, seyyal, bıkarak bir harekettir. Her millî bünye, kendi varlığını müdafaa için, gâh ideolojilerde, gâh siyaset denilen müvazene oyunlarında ve «kuvvet köşe kapmacalarında», kendisine bir selâmet vasıtası arar. Gâh din ve mezheb - yahud, yeni tâbirle ideoloji - siyasete, gâh siyaset, din ve mezhebe - ideolojiye - uyar. Din, mezheb, ideoloji, bunlar yalnız fikirler ve kaldelerdir. Hayatın fikir ve kaldeye uyguladığı, insanlık tarihinde hiç görülmedi. Dalma, fikirler ve kaldeler hayata uymuşlardır. İdealizm, kalde ve fikir uğrunda insanları fedakârlığa sevkederler; fakat, içtimalî küteller, daima kendi yaşamlarını kaldelerin yaşamasına terah etmişlerdir.

Maginot-Siegfried hattının şarkında, fikirleri ve politikaları, gittikçe birbirine yaklaşan ve birbirine benzeyen büyük kütellerden mürekkep bir âlemin hareketi hissediliyor. Bu âlem, şimdilik eski demokrasi dünyasıyla mücadele halinde. Bu mücadelede, son bir müsademeye kadar gidebilir mi? Gidebilir. Fakat, bu mümkün olduğu gibi bu işin sonraya kalması ve şimdilik, siyasi müvazene ihtiyacıyla sevkile, bahsettığımız hattın «şarkından garbına geçmesi» bulunması da mümkündür. Pek kısa bir zamanda bu imkânların hangi inkışaf istikametini takip edeceğini göreceğiz.

Muhittin Birgen

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Hâdiseler, bir günde bir devleti dünya haritasından silcek kadar sürat peyda etti. Dünya matbuatını da ilk şaşkınlık günlerinden sonra aynı sürat uymuş görüyoruz. Sabahleyin Moskovada neşredilen tebliğ, öğleden çok evvel dünya gazetelerinin sayfalarında yer almış bulunuyor.

Bu süratten Türk gazeteleri de fazlasıyla nasibedar oldular. Hatta bazı gazetelerimizin manzarasına bakarsak daha fazla hayreti mucib fevkalâdeliklere şahid oluruz. Bu arka-

daşların münderecatı bize hâdiselerle matbuat arasında bir sürat yarışı başladığını ve bu yarışın matbuat tarafından kazanılmak üzere bulunduğunu anlatmaktadır.

Meselâ (Cümhuriyet) gazetesi Moskovaya giden Hariciye Vekilimizin Stalin ile görüşüğünü, mülâkattan günlerce evvel haber vermiş, Londraya giden askerî heyetimizi de muvasalatından üç gün evvel bu şehre vardırarak karşılamış, haberleriyle hâdiselere tekaddüm etmiştir.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Hergün bir fıkra

Geçen seneninkiler gibi ise

Seyyar takvimci matbaalardan birine girmiş, bir sene evvel takvim sattığı bir muharrir yeni senenin takvimini uzatarak:

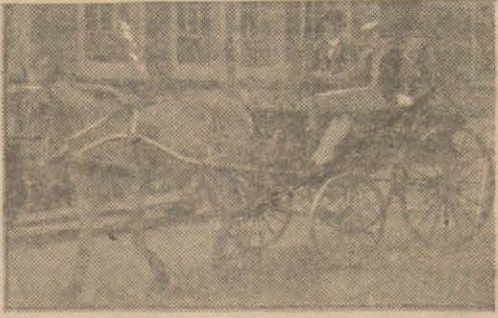
— Sizin için yeni senenin takvimini getirdim. Demişti.

Muharrir bir sene evvelki takvimi de kendisine satmış olan takvimciye sordu:

— Bu takvimin günleri nasıl? Takvimci bu suale cevap verememişti. Muharrir devam etti:

— Geçen senenin takviminin günlerini hiç beğenmedim de, bu seneninki de onlar gibi ise istemem.

Londrada atlı arabalar Kullanılmıya başlandı

Londrada benzin ve petrol sarfiyatının tahdid edilmesi üzerine, artık otomobil ve motosiklet ve diğer zatilhareket nakliye vasıtalarının kullanılmamasına başlanılmış, varidatı yerinde olanlar, atlı arabalar veya bisiklet, daha olmazsa atlar tedarik etmek mecburiyetinde kalmışlardır.

Bir kulağın bedeli 375 İngiliz lirası

İngiliz mahkemelerinden biri garib bir muamele karşısında bulunmuştu. Mesele şudur:

Beş yaşında bulunan bir kız çocuğunun «kulağının yarısının bedeli nedir?» Küçük kızın ismi Joan Lobban'dır. Bir otomobil kazası neticesinde sağ kulağının yarısı kopmuştu.

Kızın avukatına göre, bu kaza neticesi olarak kız ömrünün sonuna kadar sakat kalmıştı. Binaenaleyh yüksek bir tazminat alması icab eder.

Sigorta kumpanyasının avukatı ise kulağın yalnız üst kısmının kopmuştuğunu ve bu kısmın saçlarla örtülebileceğini iddia etmişti.

Mesele uzamış, nihayet mahkeme, kızı 375 İngiliz lirası tazminat verilmesini karar altına almıştır.

Rayıştag'ı yakan Bulgar Polonyada

İngiliz gazeteleri, 1933 yılında Berlin, Rayıştag binasını yakmakla zan altına alınan, hakkında kat'î delil elde edilemediği için de serbest bırakılan Bulgar komünisti Dimitroff'un Polonya şehirlerinde komünist propaganda klubleri açmaya memur edildiğini yazmaktadır.

Büyük adamların garib halleri

İster muharrir, ister filozof, müzisyen, ressam olsunlar tarihin kaydeylettiği büyük adamların kendilerine hâs garib halleri vardır.

Çok şayanı dikkat olan bu halleri şöyle sıralayabiliriz:

Meşhur ressam Leonard de Vinci büyük bir zevkle resim yaptığı vakit muhakkak keman dinlerdi.

Hukukçu Cujas, Roma tarihine dair konferanslarını yüzükoyun yatarak hazırlardı.

Hobbes meşhur olan Leviathan'ını karanlıkta hazırlamıştı.

Filozof Descartes ancak yatarak düşünmeye dalardı. En büyük eserlerini bu halde yazmıştı.

Fransızlar en meşhur muharrirlerinden Cornelle trajedilerini karanlıkta ve sükûnette tahayyül ederdi.

Rahib Bourdaloue vâza çıkmadan evvel odasında bir fasıl keman çalardı.

Hendel operalarının musiki nağmelerini bir şarab şişesi ile temin eylerdi.

Gluck piyanosunu bir kıra naklettirdikten sonra eserlerini tanzim ederdi.

Goethe eserlerini yürürken hazırlardı. Oturmuş vaziyette bulunduğu sırada bir satır bile yazamazdı.

Alphonse Daudet eserlerini yazmadan evvel esrar çekirdi. Esrarın keulden daha faydalı olduğuna kanaat getirmişti.

En velûd muharrirlerden biri olan Boust gündüz uyur ve gece yazardı.

Sözün kısası

Vukuatı zabita ve harb

E. Ekrem Talu

İşsizlikten mi nedir? «Bizim Derdmen» böyle şeylere çok dikkat eder. evvelisi gün, elinde tuttuğu gazeteyi yere bıraktı, ve dedi ki:

— Bilmem, farkında mısın? Memlekette zabita vukuatı gereği gibi azaldı.

— Neden hükmediyorsun, Derdmen?

— Gazetelerden. Eskiden sütun doluları hırsızlık, yankesicilik, mantarcılık, dizdücü - lük, manıtaçlık, karmanyolacılık, papelcilik, kumarbazlık, dövüş, yaralama, ağız dalışı, serserilik, karı koca kavgası, kaza, yangın haberleri okurduk. Son zamanda bunlar bir denbire yok oluverdi.

— İyi ya! Beşeriyet salâha doğru gidiyor demektir.

— Lâf! Beşeriyet kim, salâha doğru gidecek kim? Bilâkis.

— Şu halde?

— Vukuatı gene eksik değil amma, siz gazetelerde bunlara yer vermiyorsunuz.

— Acaba öyle mi dersin?

— Muhakkak ki öyle! Sizin zabita muhbirlerine sor, anlarsın.

— Olmuş olsa, niçin yazmıyalm?

— Evvelâ, yersizlik.

— O mevzuubahs bile değil. Sayfalarımız azaldı amma, bir taraftan da puntularımız küçülttük. Her şeyi sığdırabiliyoruz.

— Öyle ise, okuyucularımızın psikolojisini iyi biliyor, neşriyatınızı ona göre tanzim ediyorsunuz.

— Ne gibi?

— Ne gibisini bana mı soruyorsun? Mesleğimizin püf tarafını ben mi size öğretmişim?

— Kuzum Derdmen! Biraz daha vuzulî ile konuş. Ne demek istediğini, ayıp değil a, kavriyamıyorum.

— Azıcık hüsnü niyet göster. düşün. anlarsın.

— Anlıyamadım.

— Senin her günkü zabita vukuatın şu sırada okuyucuya vız gelir.

— Vız mı gelir?

— Evet. Neden hayret ediyorsun? Sineklikbakkalda baca tutmuş, sabıkalı İskete Salim Çurçur Hamdiyi hacamatlamış, kurşuncu Eda Hammin evine hırsız girip çamasır leğenini götürmüş, Abdî paşa arsasında kumar oynayan falanca ile filân, filân ve falan zabıtaca enselemiş... Şehirler gülül gülül yarınar, milletler biribirini boğazlarken, memleketlerin mukadderatı oynanırken ve ülkeler yağma edilirken, senin o kırtıplı vukuatına kim metelik verir, be dostum? Ha? Söylesene?

İşte siz, onun için bu kabûl entipüften haberleri basmaz oldunuz, çünkü okuyucu cıyanetin de, yangının da, yağmanın da dâ niskasına alıştı!

E. Ekrem Talu

İzmirde Kuru Meyva İhracat Birliği faaliyete geçti

İzmir, 3 (Husus) — Hükümetimizin gösterdiği âcil lüzum üzerine teşekkül eden kuru meyva ihracat birliği düünden itibaren faaliyete geçmiştir. Birlik idare heyetinde 9 kişi mevcuttur. Birlik idare heyeti bu sabah yaptığı içtimada üzüm ve incir mahsullerine konulacak «tek fiat» sistemini münakaşa etmiştir. Tesbit edilecek tek fiat hududu haricinde satış yapan firmalar hakkında en ağız cezalar tatbik edilecektir.

Diğer taraftan ecnebi memleketlerdeki tüccarlar için bir «kara liste» usulü ih das olunmuştur. Taahhüdlerini yerine getirmeyen ve hile yapan ecnebi tüccarlar bu listeye ihâl edilince, Türkiye piyasalarile çalışmak hakkını kaybedeceklerdir.

Bir karı koca dövüşü

Kumkapıda Soğanağa mahallesinde Daltaban yokuşunda No. 1 de oturan Fatma kocası Rifat tarafından başından ve vücudunun muhtelif taraflarından demirle ağır surette yaralanmıştır. Yaralı Haseki hastanesine kaldırılmıştır.

İki araba beygiri denizde boğuldu

Emirgânda Sezaibey sokağında oturan arabacı Aziz, dün Baltalimanında hayvanlarını yıkamak üzere denize sokmuştu.

Bir müddet yikanan iki hayvan birdenbire bükerek derinlere doğru sürüklenmişler ve boğulmuşlardır.

TAKVİM

BİRİNCİTEŞRİN

Rumî sene 1155	4	Arabi sene 1353
Eylül 21	Resmî sene 1939	Hızır 152

ÇARŞAMBA

GÜNEŞ		Şaban		İMSAK	
S. D.		S. D.		S. D.	
5	59	4	21	4	21
12	10	10	82	10	82
Öğle		İkinci		Akşam	
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
Z. 12	08	15	18	17	47
E. 6	12	9	80	12	—
					1 30

TELGRAF HABERLERİ

Garb cepesinde hava muharebeleri

Alman arazisinde mühim hava çarpışmaları oluyor, Almanlar mukabil taarruza hazırlanıyorlar

Paris, 3 (Hususi) — İngiliz ve Fransız erkânharbiyeleri, garb cepesinde vukubulan son hava muharebeleri hakkındaki teknik raporları müzakere etmiş ve istikbalde hava faaliyetinin sureti cereyanına dair bazı mühim kararlar itihaz etmiştir.

Askerî müşahidelerin kanaatine göre müstakbel hava muharebeleri, münferid veya küçük tayyare grupları arasında yapılmıyacaktır. Sayısı birkaç yüzü bulan muhasım tayyareler havada çarpışacaklardır. Bu münasebetle garb cepesinde bulunan Alman tayyarelerinin sayısının, müttefiklerininkine faik olduğu fakat muharebe inisiyatifinin daima müttefiklerde kaldığı tasrih edilmektedir.

Nitekim, mühim hava çarpışmaları şimdiye kadar hep Alman arazisi üzerinde cereyan etmiştir.

Fransız tebliği

Paris, 3 (A.A.) — 3 Ükteşrin sabah tebliği: Geceleyin her iki taraftan büyük keşif kolları faaliyetti.

Alman tebliği

Berlin, 3 — Tebliğ: Garb cepesinde sadece tayyare ve topçuların hafif faaliyeti görülmüştür.

Almanlar mukabil taarruza mı hazırlanıyorlar?

Londra, 3 (A.A.) — Fransız kıtaatının Sarrebruck istikametinde tedricî ilerleyişi İngiliz matbuatını yeniden nazarı dikkatini celbetmektedir. Gazeteler, Alman kurmayının endişelerinin mütemadiyen arttığını kaydediyorlar.

«Manchester Guardian», Almanların bir mukabil taarruz hazırlıklarıyla meşgul olduğu mütealesindedir.

«Yorkshire Post» şöyle diyor: Düşman arazi kaybetmekte devam ediyor. Bilhassa dün Saarlantern'de bütün tepeleir Fransızların eline geçmiş bulunuyor.

Diğer taraftan İngiliz tayyarelerinin Berlin üzerinden uçuşlarına temas eden bu gazete, mezkûr hâdis üzerinde tevakkuf ederek diyor ki:

Hitlere karşı tertib edilen bir suikast meydana çıkarıldı

Londra 3 (A.A.) — Daily Express'in Kopenhag muhabiri, itimada şayan bir menbadan almış olduğu bir habere atfen Himmler'in Hitlere karşı tertib edilmiş bir komplo meydana çıkarmış olduğunu bildirmektedir.

Suikast, geçen hafta Hitlerin Polonya cephesini teftişi esnasında yapılacak idi. Bu mesele hakkında fevkalâde olmakla beraber Hitlerin şahsî muhafızlarından birçok siyah gömleklî itham edilmektedir. Bu da Hitler için yeni bir muhafız heyetinin acilen teşkil edilmiş olması sebebi izahı yaramaktadır. Bu yeni heyet Dietrich'in kumandası altına vazetmiştir.

Dietrich'in ismi 1934 Haziranında tasfiye günlerinin tarihine karışmıştır.

Eski Amerika Cümhurreisi İngiltere ve Fransa mağlûb edilemezler, diyor

Nevyork 3 (A.A.) — Eski Cümhurreisi Hoover, Nevyork World Telegrama verdiği bir mülâkatta İngiltere ile Fransanın mağlûb olması imkân haricinde olduğunu söyledikten sonra demiştir ki:

İngiliz ve Fransızlar, denizaltı gemileriyle tayyarelere rağmen Alman gemilerinin simdinden tardedildiği yedi deniz kontrol edebilir ve fiilen de kontrol edeceklerdir. Bundan sonra yapmağa mecbur olacakları şey, sadece düşmanın bitkin bir hale gelmesini beklemek icab eder.

Daladye büyük elçimizle görüşü

Paris 3 (A.A.) — Daladye, öğleden sonra teslihat nazarı Dantry ile görüşmüş ve akşamüzeri Türkiye büyük elçisini kabul etmiştir.

Moskova - Sofya hava postaları

Moskova 3 (A.A.) — D.N.B.: Molotof bu akşam Bulgar albayı Bojdefi kabul etmiştir. Yakında Moskova ile Sofya arasında doğru hava postalarının ihdası için bir mukavelenin akdi beklenmektedir.

Berlin halkı anlamıştır ki, Almanyanın hükümet merkezi de İngiliz hava kuvvetlerinin uçuş sahası haricinde değildir.

Mühimmat yığınları

Londra, 3 (A.A.) — Fransadaki İngiliz ordusuna mensub oir zat, kendi gözleri ile görmüş olduğu şeyleri, İngiliz ordusunun vazifesini ifa etmek için hazırlıklarını ne suretle yapmakta olduğunu nakletmektedir.

İngiliz askerî, Hitler ve Stalinin yapabilecekleri sulh teklifleri hakkındaki fikrini, kendine hâs bir tarzda ifade etmektedir. Bu da Almanlara karşı kullanılacak olan harb malzemesini teraküm ettiren sayısız kamyonları doldurmak ve boşaltmaktır.

Harb malzemelerinin adetâ dağılırı andıran yığınları, Fransada bütün rıhtımlarda görülmektedir.

İngiliz askerî, bu malzemenin birkaç gün içinde yerinden kaldırıldığını, çok uzak yerlere müstakbel muharebelerin sahnelerine yakın mahallere nakledildiğini anlatmaktadır.

Roma 3 (A.A.) — İtalyan gazeteleri, batı cephesindeki askerî harekâtı büyük bir alâka ile takip etmekte ve Fransız kıtaatı tarafından başarılan metodlu terakkiyi kaydeylemekte berdevamdır. Gazeteler Fransız genel kurmayının mümkün olduğu kadar insan kaybetmekten sakındığına ve bunun için her taarruza muazzam bir hazırlık takaddüm eylediğine bilhassa işaret ediyorlar.

İtalyan matbuatının mütealesi

Paris 3 (A.A.) — 3 Teşrinievvel akşam tebliği:

Mozel - Moselle - in doğusunda ve Sar'in doğusunda düşmanın ansızın yaptığı hücumlar püskürtülmüştür.

Aynı bölgelerde iki taraf topçusunun faaliyeti kaydedilmiştir.

Paris 3 (A.A.) — Eylül ayına aid hava muharebeleri bilançosu resmen neşredilmiştir.

Mezkûr ay zarfında 8 Fransız ve 24 Alman tayyaresi düşmüştür.

Kral Boris, Bulgar milleti barış yolunu seçmiştir, diyor

Sofya, 3 (A.A.) — Aynı zamanda Bulgar İstiklâlinin yıldönümü olan Kral Borisin tah ta çölusu yıldönümü bütün memlekette merasimle tes'id edilmiştir.

Kral bu münasebetle, Pozanlık - Karlova demiryolunu açmış ve söylediği nutukta ez-cümle demiştir ki:

Mazide birçok aoi inkisarlar geçirmiş olan Bulgar milleti bu zor dakikalarda barış yolunu azim ve metanetle seçmiştir. Bulgar milleti bu suretle hayatî menfaatlerini en iyi müdafaa edebileceğine kanlıdır.

İtalya ve Balkanlar

Belgrad 3 (A.A.) — Ciano'nun Berlin'den birdenbire ayrılması Yugoslavya matbuatında seyahatine dair verilen haber depecesinde hayret uyandırmıştır.

Belgrad gazetelerinin muhabirlerinde hâsıl olan intiba bu ziyaretin tam ve kolay bir anlaşma emmaresi göstermekten uzak olduğudur.

Umumiyyet itibarile matbuat şu kanaattedir:

Berlin ve Moskova Balkanlar hakkındaki fikirlerini telife muvaffak olmuş ve bu suretle Balkan memleketlerinin Alman - Rus ihtilâlinde mütevellid korularını yatıştırmış olmakla övünebilseler de, aynı yatışmayı İtalyaya verebilmek için daha bir çok şeyler yapılması icab eder.

Amerika deniz Müfrezeleri

Londra, 3 (Hususi) — Ruzvelt bugün beyanatta bulunarak, 40 destroyerin bugünkü ihtiyaçlara göre tadil edileceğini ve bu gemilerin Panamerikan konferansına dahil devletlerin deniz müfrezeleri vazifesinde kullanılacaklarını söylemiştir.

Vilâyet idare heyeti azalığı

Ankara 3 (Hususi) — İzmir Vilâyeti idare heyeti azası Mes'ud Dinçer, İstanbul Vilâyeti idare heyeti azasına ve İstanbul idare heyeti azası İzmir idare heyeti azalığına nakledilmişlerdir.

Denizaltıların taarruzu şimal memleketlerinde heyecan uyandırdı

Londra 3 (A.A.) — Bitaraf gemilere karşı Alman denizaltılarının yaptığı taarruz İsveç, Danimarka ve Norveç efkârı umumiyesinde büyük bir heyecan uyandırmaktadır.

Şimal matbuatı, Almanların, bitaraf gemileri müsadere etmek veya batırmak hususunda en şiddetli usulleri müracaat ettiklerini kaydeylemekte ve Almanyayı riayet etmeği resmen taahhüd eylediği enternasyonal prensipleri ihlâl etmekle itham etmektedir.

Bitareflara aid 8 vapur yakalandı

Stokholm 3 (A.A.) — Bahriye nezaretinden bildirildiğine göre, Öland civarında dün yakalanan 8 vapurdan hiçbirisi İsveç'e aid değildir. Bunların beşi Finlandiyalı, ikisi Estonyalı ve biri de Norveçlidir.

Bu vapurların 4 ü odunla yüklü idi.

Bir İsveç tayyaresi Alman gemisine ateş açtı

Londra, 3 (A.A.) — Kopenhagdan bildirildiğine göre bir İsveç tayyaresi, dün İsveç kara sularında bir İsveç vapurunu takip etmekte olan bir Alman romorkörü üzerine ateş açmıştır. Romo-kör, derhal engine açılmıştır.

Çinliler Japonlara karşı taarruza geçtiler

Cunking 3 (A.A.) — Çin ajansının bir tebliğine göre, Hunan'ın şimal cephe-sinde ve Kanton - Hankov demiryolunun şarkında Kiangsi yakınlarına kadar Çin ordusu Japonlara karşı taarruza geçmiştir.

Kuvvetli düşman kolları birçok noktalarda geri atılmış ve Çin kıtaatı şimal ve şarka doğru arazi kazanmıştır. Çin ordusu Japonlara ağır ziyat vermiştir.

Abluka genişliyor

Şanghay, 3 (A.A.) — Alman Ajansı bildiriyor:

Çin sularındaki Japon filosu başkumandanın ablukayı Çin cenub sahilindeki Kugateu limanına da teşmil eylemiştir.

Bu karar bugün Şanghaydaki yabancı mümessillere tebliğ edilmiştir. Abluka 6 Teşrinievvelde başlayacaktır. Japonlar yabancı gemilere bu tarihe kadar limanı terketmelerini bildirmişlerdir.

Adliye Vekili teftiş seyahatine çıkıyor

Ankara 3 (Hususi) — Adliye Vekili Fethi Okyar, bu ay sonuna doğru memleket içinde bir teftiş seyahatine çıkacaktır.

İngiltere ihtiyat Ordusunu İki Misline çıkarıyor

Londra, 3 (A.A.) — İngiltere hükümetinin ilkbaharda ihtiyat ordusu mevcudunu iki misline çıkararak nizami ordu ile beraber 32 fırkalk bir muvazzaf ordu vucude getirmeğe karar vermiştir.

Lehistanın taksimini pro'esto eden beyanname

Ankara 3 (A.A.) — Haber aldığımız göre, Lehistanın taksimi hakkında protestoyu ihtiva eden ve diğer memleketler hükümetlerine de tevdi edilmiş olan beyanname Lehistan büyük elçisi tarafın dan Hariciye Vekâletimize de verilmiştir.

Yüksek sıhhat şûrası azalığı

Ankara, 3 (Hususi) — Yüksek sıhhat şûrası azalığına İzmir Memleket Hastanesi emrazı nisaiye mütehassısı Hasan Yuşuf başkan tayin edilmiştir.

Toprak ofisi idare meclisi reisliği

Ankara, 3 (Hususi) — Toprak Mahsulleri Ofisi idare meclisi reisliğine Belediyeler Bankası idare heyeti azasından Hasan Fehmi tayin olunmuştur.

Dikilide zelzeleler

İzmir, 3 (A.A.) — Dün şehrimizde bir zelzele olmuştur. Ziyat yoktur. Dikilide de iki zelzele olmuş ve eskiden yıkılmak üzere kalan dört duvar daha çökmüştür.

Moskovada müzakereler

Londra, 3 (Hususi) — Türkiye Hariciye Vekilinden maada, Moskovada halen iki hariciye nazırı daha bulunmaktadır.

Letonya hariciye nazırı Munters, dün geceki görüşmeden sonra bugün tekrar Molotof ile buluşmuş ve müzakereleri devam ettirmiştir.

İki nazır arasındaki bu yeni mülâkat ta iki saat sürmüştür.

Molotof, bu gece de Litvanya hariciye nazırı Urbys'i görecektir. Letonya - Sovyet, Litvanya - Sovyet müzakerelerinin derhal sona ereceği anlaşılmaktadır.

Sovyetler Birliği Baltıkta hâkim

Kaunas, 3 (A.A.) — Havas ajansının Kaunasdan aldığı itimada şayan haberlere göre Sovyetler Birliği Litvanya ve Letonyaya karşı daha ağır davranacak ve Estonyaya karşı gösterdiği isticall bu iki memleket hakkında göstermeyecektir.

Söylenildiğine göre Sovyetler Birliği Letonyada askerî ve deniz üsleri tesis etmekten vazgeçmiştir.

Enebi mahfellerinde Almanyanın Baltık denizi hakkındaki bütün planlarından vazgeçmek mecburiyetinde kaldığı ve artık Almanyanın bu denizde nüfuz tesis etmesine imkân olmadığı söylenmektedir. Baltıkta yalnız Sovyetler Birliği hâkimdir.

Litvanya hariciye nezaretine yakın mahfellerde Cirbys'in Moskova seyahatının neticesi hakkında nikbâlık izhar edilmiştir.

Hariciye Vekilimizin Moskovada ziyaretleri

Moskova, 3 (A.A.) — Tass ajansı bildiriyor: Türkiye Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu, refakatinde Türkiye'nin Moskova büyük elçisi Ali Haydar Aktay ve protokol şefi muavinî Pontikov olduğu halde, dün Moskova metrosunun «Naiakovski» ve «Dinamo stadı» istasyonlarını gezmiştir.

Bundan sonra Hariciye Vekili, refakatinde Ali Haydar Aktay, Cevad Açıkalm, Feridun Cemal Erkin, Zeki Polar, Sovyetlerin Ankara büyük elçisi Terentief ve protokol şefi muavinî olduğu halde, Kimki nehir limanını gezmiş ve Volga - Moskova kanalı üzerinde bir tenezzühte bulunmuştur.

Metroyu ve kanalı büyük bir alâka ile tetkik eden Türkiye Hariciye Vekili, bu muazzam ve mükemmel eserler karşısında hayranlığını izhar etmiştir.

Türkiye Hariciye Vekili, akşam büyük tiyatrodaki «Karmen» operasının temsilinde hazır bulunmuştur.

Fulgar Kralının tahta çıkışının yıldönümü

Bulgar kralı Majeste Borisin tahta çıkışının 21 inci yıldönümü münasebetile dün Şişli'deki Bulgar kilisesinde ruhanî bir ayin icra edilmiştir.

İzmirde polis mektebi

İzmir, 3 (A.A.) — İzmirde tesis edilen polis mektebinin dün küsad resmî yapılmış ve derslere başlanmıştır. İlk ders İzmir Emniyet Müdürü tarafından verilmiştir.

Garb cephasında zirhlî askerler

(Baştarafı 1 inci sayfada)

zirhların, kullanılmadığı zamanlarda katlanabildiklerini bildirmiştir.

Geçen harbe de, ön safta bulunan askerler çelik zirh kullanmışlardır. Fakat, çelik zirh çelik miğfer gibi taammüm etmemiştir.

Fransız askerleri, hücum esnasında umumiyyetle, kurşun işlemez göğüsükler kullanırlar, Almanlar ise bazan, dört kişiye siper teşkil ederek çelik kalkanların himayesinde ilerli hareket geçerdiler.

Resimde görülen kurşun geçmez göğüsük, 19' n senesinde Brewster isiminde bir Amerikalı tarafından icad edilmiştir.

Sabahtan Sabaha

İstanbul belediyesi şehrin küçük bir mntakasında bir hafta içinde yaptığı sıklıkla bir mürakabenin cetvelini nesretti.

Manzara fecidir ve iğrençtir. Bir otelin yataklarında bit görülmüş, maruf bir şekerçimin kavanozlarında fareler dolaştığı anlaşılmış, birçok lokantaların iç yüzlerinde insanı tiksindiren pisliklere tesadüf edilmiş ve hıfzıssıhha kanununa göre bu mağaza ve oteller kapatılmış.

İstanbul belediyesinin elindeki nizam ve talimatnameler kâfi değilse istimalâk kanunu gibi bu mevzuadaki nizamları da tadil edebilir. Otelinde haserat istimalâk kanununda iğrenç mahlûklar dolaşan bir şehir her iddadan evvel bir orta çağ kasabası olmaktan ileri gidemez. Birkaç kere bu sûtunda tekrar ettiğimiz gibi şehrinin sosyal terbiyesini ikmal edecek belediye nizamıdır. Uyanık, modern bir cemiyetin efradı için bit ve fare gibi müstekreh haserat ancak resimlerde veyahud hayvanat bahçelerinde görülebilir. Otelinde bit, şekerçisinde fare dolaşan bir şehir bir turist merkezi olmak şöyle dursun, medeni bir şehir olduğunu bile iddia edemez. Bu pislik bizim millî terbiyemizin de netret ve istikrah ile karşıyacağı iğrenç bir levhadır. Fakat pislik asla affedilmez. İstanbul belediyesinin bu mürakabe ve teftişe yılmadan ve bıkmadan devam etmesi lâzımdır. Lütfi Kırdar doktorudur ve bir doktor için bahsi geçen haserat bir koh basılından bir gongok mikrobundan daha tehlikelidir.

Buhan Cahid

Siyaset ALEMİNDE

• Cephe harbinden evvel fikir harbi yapıyor

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Zamanla bütün dünyaya sirayet edip etmeyeceği şümden tahmin edilemeyen bir Avrupa harbinin içinde bulunuyoruz, bu harbin Lehistanı aid olan safhası kapanmıştır. Fakat iki taraf kuvvetleri, asılması büyük fedakârlıkları istilzam eden iki hat karşısında mihlanmış vaziyette bulundukları için bugünkü mücadeleye, tam manasile harb adı verilemez. Harb oluyor. Fakat bu harb, ilk defa karşılaşan pehilvanlar nasıl birbirlerini denelerse öyle cereyan ediyor. Taraflar yekdiğerini deniyorlar. Birbirinin zayıf taraflarını araştırıyorlar ve bu arada, silâhî ihmâl ederek kesif bir politika ve propaganda harbi yapıyorlar, birçoklarının şakaya aldığımız İngiliz beyanname - lerinin tayyarelerle atılışı bu maksada matuf olduğu gibi gece gündüz fezanın a - mütenahiyetine tevdi edilen nutuklar, hitabeler, tehdid ve teşvikler de hep bu gayeyi güdüyor:

Karşı tarafın maneviyatını bozmak, bütün maksad bundadır. Çünkü maneviyatı bozulmuş bir kimsenin yarı yarıya mağlûb olduğu herkesin malûmudur. Maamafih bir taraftan Almanya ve Sovyet Rusyanın tekliflerine bakarak, diğer taraftan, harb zamanında her memlekette vukua gelebilecek bazı münferid bozgunculukları görecek Almanyanın harb başladuktan bir ay sonra nefesinin kesildiğini sanmak hatadır. Lehistan safhası müstesna olmak üzere bu harb henüz garbda başlamamıştır, denilebilir. Almanya da bunu biliyor ve sulh teklifini yaparken, belki de bunun göreceği mukabeleden de şüpheleniyor. Fakat karşı taraf nasıl propaganda yapıyorsa o da propagandasını yapıyor ve bir gün gelip sel gibi akacak kanların mes'uliyeti mevzuu bahsolunca, kendisine tevcih edilecek parmaklara, kendisi de aynı jestle mukabeleyi hesablıyor. Yapılan propagandanın azameti hakkında bir fikir vermek için son zamanda İspanya ve İtalyayı kazanmaya matuf bazı hareketlerin de u - fukta teressüm etmeye başladığını kaydedebiliriz. Cermen - Slav bloku, bugünkü şekle 240 milyonluk bir nüfus kesafeti arz etmektedir. Cermenlerin bugün için Karade - nize doğru yollarına kesilmiş olduğu nazarı dikkate alınır, bu ziyikim belki de şimal ve cenubî Avrupaya tevceh etmesi ihtimal bir gün mevzuubahs olabilecektir. Karşı tarafta, şimdi, bu kâbusu ortaya atarak evvelâ İtalyayı deşsete salmak ve onunla beraber İspanyayı kazanmak istiyor. Görülüyor ki harb, cepheleerde durmuş, fikirlerde başla - mıştır. Fikir harbi tamam olduktan sonradır ki asıl cephe harbi başlayacaktır. Şayed sulh olmazsa. Fakat bu gidileş bu ihtimal, şimdilik hakikat olmaktan uzak gibi görün - yüyor.

Selim Ragıp Emeç

Rumen hükümetinin millete beyannamesi

Bükreş, 3 (Rador ajansı bildiriyor) — Hükümet, millete hitaben bir beyanname neşretmiştir. Bu beyanname ezcümle şöyle denmektedir:

Bütün dünyayı tehdid eden yangından, ancak, sağlam bir tek blok teşkil eden milletler kurtulabilecektir. Bütün Rumenlerin birleşmesi için hitapta bulunan hükümet böyle bir bloku tam surette vücade getirmek için, hiçbir tedbiri almamazlık etmeyecektir. Hiçbir harbu hedefimiz yoktur. Biz sulh istiyoruz, fakat diğer milletler karşısında onun vaziyete düşmeğe de tahammül edemeyiz.

Halkı, asker toplanması ve tekâlif alınması gibi güçlükleri cesaretle karşılamaya davet ederiz. Bu güçlükleri azaltmak için lüzumlu tedbirler alınacaktır.

Çok ayıb

Şehir Haberleri

İhtikarla mücadele komisyonunun yeni kararları

İhtikarla mücadele komisyonu toplanmış, mühim kararlar vermiştir. Komisyon bu kararlardan Vali ve Belediye Reisî Lütfî Kırdarî haberdar etmiştir. Bu hususta Vali ve Belediye Reisî Lütfî Kırdar bir muharrirleme şunları söylemiştir:

İhtikarla mücadele komisyonu dünkü içtimanda 31 Ağustostaki fiatların bundan böyle aynen tatbikine karar vermiştir. Bu karara nazaran, şu son bir ay zarfında yapılmış zamlar varsa bunlar indirilecektir.

Fiatlarını indirmiyen veya malını bu fiata satmayan, yahud saklayan tüccarın ticaret-haneleri seddedilecektir. Bu karar, alâkadarlara teffih edilmiş olduğu gibi, bütün halkımızın da bunu bilmeleri lâzım gelir.

Bir Eylülünden sonra gelmiş mallar varsa bunların mallyetinin eskisine nisbetle fazla olduğu tesbit edildiği takdirde, fiatları ancak komisyonun kararı ile değiştirilecektir.

Mahkemelerde:

Dün bir emniyeti sulistimal davasına bakıldı

Dün Asliye 3 üncü ceza mahkemesinde enteresan safhalar arzeden bir emniyeti sulistimal hâdisesinin duruşmasına bakılmıştır.

Hâdisede davacı meykinde bulunan eski Tophane müşürü merhum Zekî Paşanın reffikasî Emine Şayeste, suçlular ise davacının husulî işlerini idare eden Rahmi ile baldız Müzeyyendi.

Rahmi ve Müzeyyen hakkında davacı tarafın iddiası, mahiyet itibarile, şuydu: Rahmi bir vekâletname ile Emine Şayestenin işlerini takip etmektedir. Rahmi davacının Maçkâda bulunan bir apartmanını 15,000 liraya baldızına ipotek ederek, emniyeti sulistimal suretile, menfaat temin etmiştir.

Dünkü celsede müddetumumî Fehmi söz alarak, davacıyı bu hâdisede mutazarrır olduğuna dair delil göstererek, iddiasını tevsike davet etmiştir.

Duruşma, davacı tarafın delillerini mahkemeye ibraz etmesi için, başka bir güne bırakılmıştır.

Polisin iki dişini kıran bir sarhoş tevkif edildi

Neccettin isminde bir hamal evvelki akşam bir kiloya yakın rakı içtikten sonra, çok sarhoş bir halde Kumkapıda dolayışa başlamıştır. Devriye gezen polis memuru Asım da sarhoşu bir hâdisede çıkarmaması için evine götürmek istenmiştir.

Fakat, buna hiddetlenen Neccettin polise bir yumruk atarak, iki dişini kırmıştır. Suçlu dün adliyyeye teslim edilerek, Asliye 4 üncü ceza mahkemesinde yapılan sorgusu sonunda, tevkif edilmiştir.

Bakkaldan haraç isteyen bir adam tevkif edildi

Mehmed isminde biri Samatyada Yorginin bakkal dükkanına giderek, haraç olarak bir şişe rakı istemiş, alamayınca camları kırarak, bakkalı tehdit etmiştir.

Hâdisede polise aksetmiş, suçlu yakalanıp, dün adliyyeye verilmiştir. Maznun, Asliye 4 üncü ceza hâkiminin kararı ile tevkif olunmuştur.

Ticaret işleri:

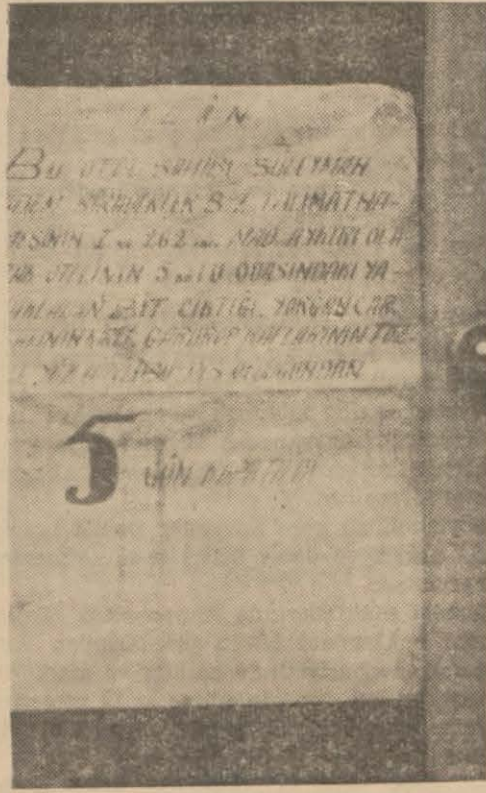
Buğday fiatları yükseldi

Müvaredatin azalmasi üzerine buğday fiatlarındaki düşüklük kısmen düzelmiştir. Dün buğday fiatları 8 para kadar yükselmiştir. Diğer hububat fiatlarında bir değişiklik yoktur.

Dün Almanya, Danimarka ve Mısra tütün, İsveç fındık, İngiltereye de tiftik ihraç edilmiştir.

Amerikalı firmalar İzmir mintakasinda tütün mübaysa faaliyetine devam etmektedirler.

Oteller kontrol ediliyor

Şirkede kapatılan bir otelin kapısına konan levha

Belediye otelleri sıkı bir şekilde kontrol-dan geçirmektedir. Bu kontroller esnasında belediye zabıtası talimatnamesine aykırı hareket eden bir kısım oteller muvakkaten kapatılmıştır.

Belediye memurları bu teftişleri esnasında noksan gördükleri otel eşyasının otel sahipleri tarafından alınarak yerine konmasını söylemektedirler. Otelciler bu teftişlerden müteessir olmuş, belediye zabıtası talimatnamesinin bu husustaki maddelerini aynen tatbik edemeyeceklerini ileri sürerek Belediye müraacaatta bulunmuşlardır. Otelcilerin müracaatı reddedilmiştir. Belediye, her otelin muhakkak suretile temiz bulundurulmasını temin edecektir.

Muvakkaten kapanan otellerin kapısının üstüne Belediye tarafından asılan levhalarda, görülen kusurlar zikredilmektedir.

Şehircilik mütehasşısı Prost dün ekspresle geldi

Şehircilik mütehasşısı Prost, dün sabahki ekspresle şehrimize gelmiştir. Prost İstanbulda iki ay kalacak. İmar plânının noksan kalan taraflarını hazırlayacaktır.

Dün Belediyede öğleden sonra Prost, İmar İşleri Müdürü, Yollar Şubesi Müdürü ve Harita Şubesi Müdürünün iştiraki ile yapılan toplantıda bulunmuştur.

Müdürler İstanbulda bulunmadığı zamanlarda cereyan eden İmar hareketleri hakkında, Prost izahat vermişlerdir.

Müteferrik:

Evlerin kum torbalarile maskelenmesi kararlaştırıldı

Pasif korunma maksadile evlerin kum torbaları ile maskelenmesi kararlaştırılmıştır. Pasif korunma işlerinde kullanılmak üzere alınan kumlar için vergi cibayet edilmemesi Belediye şubelerine bildirilmiştir.

Yeni on paralıklar yakında basılacak

Darphanede yeni on paralıkların basılmasına ald hazırlıklar bitirilmiştir. Tedavüle bulunan ufak paralıkların basılmakta olanları bittikten sonra, yeni on paralıkların basılmasına başlanacaktır.

Şehir işleri:

Ayasofyadaki bazı dükkanlar yıkılacak

Ayasofyanın eski adliye sarayına bakan cephesinde bulunan dükkanların yıkılması kararlaştırılmıştır.

Denizyolları bir şilepçilik müdürlüğü teşkil ediyor

Denizyolları İdaresi, şilepçiliğimizin ihyası için yeni ve pek mühim bir karar vermiş, bu işi ehemmiyetle ele alarak, üzerinde tetkikat yaptırmaya başlamıştır.

Malûm olduğu üzere, Etlbank, Sümerbank ve Denizbankın müştere sermayeleri ile kurulmuş, (Sosyete Şilep) adile bir teşekkül mevcut idi.

Bu şilepçilik şirketinin, Demir, Bakır ve Krom olmak üzere üç şilepi vardır.

Denizbank İdaresi lâğvedilince, Denizbankın bu şirketteki bütün hukuku aynen Denizyollarına devredilmiştir.

İdare, esasen hissedar olduğu bu şirketin bütün hisselerini satın alarak, ayrı bir teşekkül halinde, fakat idareye bağlı olmak şartile büyük mikyasta iş yapacak bir şilepçilik müdürlüğü teşkilini düşümmektedir.

Bunun için idare icab ederse Vekâletten mühim miktarda tahsisat ta alacaktır.

Bundan sonra daha 8-10 yeni şilep alınarak, memleketimizli ihraçat maddelerinin kendi vapurlarımızla nakline imkân verecek yeni bir inkişaf devresi açılacaktır.

Kültür işleri:

Engel imtihanları 15 Birinciteşrine bırakıldı

Maarif Vekâleti dün alâkadarlara yeni bir emir göndererek, yeni imtihan talimatnamesine göre derslere başlandığı günden itibaren bir hafta içinde yapılması lâzım gelen engel imtihanlarına, bu sene talebelerin yeni talimattan vaktinde haberdar olamaları yüzünden mağduriyetlerine meydan verilmemek ve yalnız bu yıla münhasır kalmak üzere 15 Birinciteşrine kadar uzatılmasını bildirmiştir.

Mekteplerin pasif korunma hazırlıkları görüşülecek

Bugün Maarif Müdürlüğünde şehrimizdeki bütün resmî ve hususî mektepler müdürleriyle ecnebi ve ekalliyet okulları yardirektörlerinin iştiraki ile bir toplantı yapılacaktır. Bu toplantıda mekteplerde pasif korunma işinde şimdide kadar ne gibi hazırlıklar yapıldığı görüşülecek ve yeni kararlar alınacaktır.

İlk öğretmen okullarının ikmal imtihanları neticelendi

İlk öğretmen okullarının son sınıflarında ikmale kalarak Eylül devresinde muvaffak olan talebelerin listesi Maarif Vekâletine gönderilmiştir.

Vekâlet adedleri 100 ü bulan bu yeni mezunları muhtelif şehirlerdeki okullara tayin edilmek üzere vilâyetler emrine verecektir.

Bütün İstanbul halkı ve sinemamızın muhterem müdavimleri hazırlanmış

Mevsimin en büyük filmi

Rio Grand Gülü

Baş Rollerde: JOHN CARROLL MOVITA

"ZORO KAMÇILI ADAM"

Meksikanın emsalsiz güzelliği içinde çevrilen heyecan, denişet, sergüzeşt ve macera dolu filmi şerefine büyük Gala müsameresi olarak

BUGÜN matineierden itibaren

ALKAZAR

Sinemasında başlıyor

Hâdiseler Karşısında

Küçük mutazarrırlar

Harbden büyük zararlar görenler olduğu gibi, zararları gayet küçük olduğu halde gene kendilerini harb mutazarrırı addebilecekler de mevcuttur. Bu küçük mutazarrır tiplerinden birkaç örnek zikredeceğim.

★

Mütekaid Bay Kasımın bütün zevki, akşamları gazetesini alıp köşesine oturmak ve sağdan sola, yukarıdan aşağı izahatına göre, bulmaca halletmekti.

Karecikleri harflerle dolduracağım diye saatlerce uğraşır. Nihayet karecikler dolar, o da uyumak için odasına çekilir.

Harb başlayınca, günün haberleri çoğalmış, gazetelerde bulmacalara yer kalmamıştı. Bu yüzden Bay Kasım da zevkünden mahrum bırakılmış oldu. İsmi harbden mutazarrır olmuşlar arasında sayabiliriz.

★

İkinci mutazarrır Bay Hüsameddin dir. Her akşam Narlıkapıdaki evinin penceresi önüne oturur, bitişik komşunun radyosundan alaturka şarkıları dinliyerek yirmi dokuzluğunu demlenir. Harb başlayalıdanberi komşu havadis dinlemeğe merak sarmıştı. Ankara istasyonunun alaturka faslılarına ehemmiyet vermez oldu. Bay Hüsameddin artık akşamları yirmi dokuzluğunu demlenirken bir yandan da kulaktan mest olamıyor.

Onu da harbden mutazarrır olanlar sınıfına ithal edelim.

★

Bayan Neclâ, aslında siyah saçlı - am-

ma saçlarını oksijenli su ile sarıya boyar. Sarı saçın kendine çok yararı vardır. Harb başladıktan birkaç sonra gazeteler, eczalarda ihtikâr yapıldığını yazmışlardır. Bu haberi okuduğu gündenberi Bayan Neclâ oksijenli bulamamak korkusile üzülüyor. O kadar fazla üzülüyor ki, yemekten, içten bile kesilmiştir.

Harbin küçük mutazarrırlarından tip daha!

★

Hasis, aynı zamanda da pis olan dam, harb yüzünden benzin fiatlarını tereffu olacağını duymuştu:

— Ceketimin yakası da kirlenmiş. Bıraz benzin alıp temizleyeceğim. Şu di zarara görecekim!

Diye düştü. Fakat sonradan çareihal buldu.

— Acelem ne, dedi, harb sonuna benzin gene ucuzlayacaktır. O zaman alır, yakamı temizlerim.

Onu harb mutazarrırları arasında sayamazsak da yanına sokulacaklar muhakkak harbin zararını yakından görmüş, hissetmiş olacaktırlar.

★

— Büyük mutazarrırlar arasında küçük mutazarrırların esamisi okunur mu?

Diyecekler bulunur. Şu da var ki; büyük mutazarrırların zararlarından başka bugünlerde hiçbir şey de okunmayacak mı?

Tomet Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz ?

Lady Hamilton

Ladi Hamil - ton, Napolyon ordularına karşı zafer kazanmış olan Nelson kuvvetlerinin erzakını ve mühimmatını temin eden kadındır. Böyle olmasına rağmen borç yüzünden hapse girmiştir.

En garib kütüphane

Dünyanın en garib kütüphanesi Budanın nasihatlerinin bulunduğu kütüphanedir. Bu kütüphane, ayrı ayrı 450 binadan terekkiib eder. Her birinde bir tek kitab mevcuttur.

★

1936 da Yugoslavya pulları

Yugoslavyada 1936 senesinde 4 nevi posta pulu tabetirilmişdir. Bu posta pullarının iki nevinin yazıları slâvca idi, diğer nevinin yazıları da ingilizce.

★

Üç köşe pullar

Afrıkada Mozambik hükümetinin son senelerde çıkardığı pullar müselles şeklindedir ve pulların üzerinde yılan, aslan, kaplan gibi hayvanların resimleri vardır.

4 üncü asırda Avrupayı istilâ edenler

Bir memleket istilâ edildiği ve müstevlilerin ucu zaman orada hükümdar oldukları bilâhare müstevlilerin bırakmış oldukları eserlerden anlaşılır. Fakat dördüncü asırda bütün Avrupa'yı istilâ etmiş ve bir müddet oralarda yerleşmiş olan Gotlar, Avrupada tek bir eser bırakmamışlardır.

GÖNÜL İŞLERİ

Bir düşüncesizlik, Bir de talihsizlik

Müstear isim olarak «Şahende» imzasını kullanan genç kadının sergüzeştini aynen nakletmek salâhiyetine malik değilim. Yalnız çok kısa bir hülasasını yapabilirim. Genç kadın mektubuna:

— 7 sene evvel beni zorla evlendirdiler, cümlesile başlamıştır.

Türkiyedeyiz, Cumhuriyet devrinde yaşıyoruz, tabii bahis mevzu olan «kuvvet» değil, manevî tazyiktir. Bu genç kadın daha çocukken yetim kalmıştı. Akrabasından kimsesiz bir kadının evinde, onun himayesi altında büyümüştü. Evlenme çağına geldiği zaman bir gün ona bir genci gösterdiler, ihtiyar kadın:

— Bununla evlenmeğe razı olursan ölümünden sonra bütün servetimi sana bırakacağım, dedi.

Gösterilen erkek «cazib» bir erkek değildi. Fakat âtisini temin etmiş olmağ arzusu ona bu erkeği kabul ettirdi. Evlendiler, erkek ayas, kumarbaz, üstelik de «galiz» bir adam çıktı.

Sui talih baktınız: İhtiyar kadın da vadini tutamadan öldü.

Genç kadının kocası ile yaşamaya devam etmesi mümkün değildi, küçük bir ekonomisine güvenerek evinden ayrıldı, bir boşanma davası açtı.

Bana sorduğu sual gönül işleri ile alakalı değil:

— İhtiyar hâminin şarta bağlı vadi birçok şahidlerin huzurunda yapılmıştı. Tescil edilmemiş olmasına rağmen bana bir hak vermez mi? diyor.

Bence meseleyi bir hukuk adamına sormalı, yalnız bildiğimi söyleyeyim: — Bahis mevzu olan mal menkul değil, gayrimenkuldür. Menkulde akdin teslim ve tesellüm ile tamam olmasına mukabil gayrimenkulde muamele tapuda ferâğ ile biter. Bu itibarla üzerinde yürünülebilecek bir ümid ışığı görmüyorum.

Hikâyenin hissi tarafına gelince: — Ben bir «düşüncesizlik» bir de «sui talih» görüyorum. Bereket versin genç kadın epeyce bir tahsil gördüğü için bugün boşanma davasının neticelenmesine intizaren hayatını kazanabilecek bir vaziyete girmiştir.

TEYZE

Dünyanın en dahî muharriri EMİL ZOLA edebiyatının en parlak eseri

"HAYVANLAŞAN İNSAN,"

Artistlerin en kudretlisi

JEAN GABİN - SIMONE SIMON

Sinema âleminde bir harika yarattı.

HAYVANLAŞAN İNSAN

Filmini pek yakında göreceksiniz.

BU AKŞAM MELEK ve İPEK Sinemalarında

DÜNYA SİNEMACILIĞININ ŞAHESERİ

ve bugüne kadar gördüğünüz bütün büyük filmlerinin şöhretini gölgede bırakan

MARIE ANTOINETTE

2 Devre, 17 kısmı, hepsi birden filmi yaratan:

NORMA SHEARER - TYRONE POWER

Mühim İlân: Fiatlarda zam yoktur. - Bu gece için MELEK'te Loca ve numaralı koltuklar kalmamıştır. İPEK'te numaralı koltuklar kapışılmaktadır. - Müteakip geceler için biletlerinizi evvelden alınız.

Filme ilâve olarak: FOKS JURNAL, en son dünya haberleri

Telefon: MELEK: 40868 - İPEK: 44289

RADYOLARLA

Propaganda Harbi

Dünya radyoları dün gece neler söylediler?

Dün gece Alman radyosu söyledi:

«Paris - Soir gazetesi'nin bir muharriri Fransya getirilen İngiliz tanklarını görmüş, büyük bir tesir altında kaldığı anlatılıyor, fakat hayret etmesin, takdir hissi duymasına ne lüzüm vardı? İngilizler endüstri mamulâtını elbette satacaklardır, yeter ki kurşuna karşı gelecek göğüs Fransız olsun!»

★

Alman edebiyatını maalesef tanımıyorum. Geniş hayale sahib muharrir ve gazetecileri yok mudur bilmiyorum. fakat şayet varsa propaganda nezaretine bunlardan birini almadıkları muhakkaktır, zira radyo spikerinin bir haftadanberi tekrar ettiği hep bu cümledir: İngiliz endüstrisi ve Fransız göğsü!

7 gün süren bayram

Gene Alman radyosu söyledi:

«Varşovanın zaptı münasebetile halk neş'e içindedir, şehir donanmıştır. 7 gün bayram yapacaktır.»

★

Hatırma gene bu Varşovanın zaptı münasebetile yapılmış olan bir başka bayramın hatırası geldi. 25 sene kadar oluyor, bir gece Londra birahanesine uğramışım, Alman askerlerle imcahane doluydu, Varşovanın Alman orduları tarafından zapt edildiği haberini almışlar, köpüklü bira kadehlerinin önünde tes'îd ediyorlardı. Bir taraftan da hep bir ağızdan marş söylüyorlardı.

In der nacht...

In der nacht...

Derken bir köşede eğlenen bizim otomobil

taburunun gençlerini neş'elerine teşrik etmek istediler. Yalnız biz Alman marşını nereden bileceğiz, hen. nede söyleyeceğiz? Fakat birden bizim arkadaşların aynı makam üzerinde türkçe bir marş başladıklarını işiterek şaşka kaldım:

Paldır küt...
Paldır küt...
Paldır küt...
Şunları buradan...

Almanlarda bir alkış havaya kalkan köpüklü bira kadehi ve prozıt sesleri. Aradan 25 yıl geçti ve Almanlar Varşova'nın zaptını gene tes'îd ediyorlar. Fakat ilk defasının üzerinden çok geçmeden ağlamışlardı, bakalım, bu defa ne olacak?

★

.. Evet amma eser kimin?

Alman radyosu söyledi:

«Almanyanın bir taraftan Rusya, öbür taraftan da İtalya ile yaptığı işbirliği sayesinde Şarki ve Cenubuşarkı Avrupaada sükün teessüs etmiştir. Lehistan'da yeni idare kurulmaktadır, bir vakitler dünyanın en uğultulu yeri olan Berlin bugün sülhün ve istikrarın nümunesi halindedir.»

★

Lehistanın sükuna kavuştuğu iddiası her ne kadar münakaşaya değer ise de Balkanların vaziyeti üzerinde spikerle aynı fikirdeyiz. Yalnız bu sükün ve istikrar kimin eseri? Spiker biraz munsif olarak:

— Türkiye'nin ve komşularının diyemeyemiydi?

★

Batın gemi deniz üstünde Londra radyosu söyledi:

«Alman ajansı bir tebliğünde İkinci İngiliz tayyare gemisinin de batırıldığı ni söylemişti. Amerikanın deniz atasesi iki gündenberi İngiliz filosunun misafiri'dir. Bu arada battığı iddia olunan gemiyi de ziyaret etmiştir.»

★

Mademki gaye propagandadır. Alman ajansını idare edenin yerinde olsaydım:

— İsimde yanlışlık var, batan gemi ismini söylemiş olduğumuz değildir, flândır, atese yanlışdır, derdim. Esasen Büyük Harbin meşhur Skajarak muharebesinde de buna benzer bir hâdis olmuştu. Fakat ne olursa olsun İngilizlerin iddiaları tezkib için çok kuvvetli bir yol olmuş oldukları inkâr edilemez.

★

Gerçekten bitaraf bir radyo..

Belgrad radyosu söyledi:

«Bugün Majeste Piyerin huzurunda Akademi talebelerinin diplomaları dağıtılmıştır.»

★

Belgrad radyosu harb harici kalmış muhtelif devletlerin radyoları arasında bitarafağı en iyi tatbik edendir. evvelâ kendi memleketine aid haberleri verir, sonra harb raporlarını okur, vak'aları birer birer sayar ve Alman, Fransız, İngiliz ajanslarının sırf propaganda için tertib etmekte oldukları «mütalea» ları bir kenara bırakır, bu suretle bir netice çıkarmak tamamen size aiddir.

ÇOCUK TERBİYESİ

Çocuğun el hareketleri neyi ifade eder niçin kıymetlidir ?

Fiziyojinin tabii çocuk neşvünemasına delil saydığı iki büyük merhale —yürüme ve konuşma—nın ikisi de esas itibarile birer harekettir ve ilim bu iki muharrir kuvveti insanın istikbaline bir mehenk farzetmektedir.

Filhakika bu iki tezahür çocuğun ifade ve faaliyet vasıtaları üzerindeki ilk zaferidir.

Söz —düşüncenin ifadesi olduğu için— insan karakteristiktir. Yürüme tekml hayvanlara şamildir. «Vücudün mesafe içinde yer değiştirmesi» demek olan yürüyüş; insanda dünyaya hâkim olmayı temin eden bir kıymet olmasına rağmen, zekânın mümeyyiz vasfı sayılmaz.

İnsanı diğer canlılardan ayıran muharrir vasıta, zekâna hizmet eden ve işini başaran elidir.

İnsanın tarihten evvel var olduğunu elinin ilk eseri olan yontma taş isbat etti. Ve bu suretle el yer yüzünde canlının biyolojik tarihine yeni bir yol açtı, taş üstüne kazdığı dilinin bir vesikası haline koydu.

El, kol serbestliği ve onları «mesafe içinde yer değiştirmek» yerine zekâyâ âlet olarak kullanmak... İşte insanın karakteristiğinden biri...

Canlının tekâmülünde insan, ellerile yeni bir mevki alır, ruh ve hareket arasındaki işleyiş birliğini onunla gösterir.

El, bu çok ince, çok karışık uzuv; zekâyâ kendi kendini ifade kudretini vermekte, insana muhitine hâkim olmak, muhitini zekâsının rehberliği altında değiştirmek böylece büyük cihan çerçevesi içinde kendine düşen vazifeyi görmek imkânını başlatmaktadır.

Şu halde çocuğun ruhi inkişafını, daha ilk «entellektüel kımıldanış» larının ifadesinde yani çalışmak için çırpınan elinin faaliyetinde aramak en mantıklı bir iş olur.

Zira insan; tahtesuur bir sevki tabii tesirle zekânın bu iki muharrir tezahürünü, insanlığın bu iki «karakter»ini birleştirmektedir. Evlenme gibi hayatın en mühim bir geçidinde bile söz ve el istemez mi? Evlenecekler arasında ötedenberi «söz kesilmez mi?», Almak isteyen kızın «izdivaç eli» talep edilmez mi?

Öyle ise çocukta bu «insan kımıldanış»ının inkişafından daha fevkalâde ne olabilir?... Onun minimumu elinin harici eşyaya doğru uzanışı en yüksek bir telli ve tezahür diye beklennmeli, onun dünyaya nüfuz yolundaki bu hamlesi hayvanlıkla karşılanmalıdır. Halbuki böyle olmuyor. Ergin; bu küçücük elinin kıymetsiz, ehemmiyetsiz eşyaya ilmesinden korkuyor ve o eşyayı yavrusuna karşı korumaya kalkıyor. «Sus», «dur, kımıldanma»daki bütün endişesi bu defa da «işleme, dokunma» sözlerinde toplanıyor. Bu endişe içinde bir müddat başlıyor. Tahtesuurun karanlığı içinde, gûya malına mülküne bir tecavüz eden varmış gibi başkalarını yardıma çağırıyor.

Görmek ve işitmek yani mental kuruluşu lüzumlu unsurları muhitin toplayabilmek için bu unsurları orada mevcut olmağa icab eder. Çocuk bu kuruluşu tamamlamak için kımıldanır ve ellerinden yardım umarken harici eşyaya muhtaçtır. Muhitinde «faaliyet esasları» bulmağa mecburdur. Ne yazık ki aile bu ihtiyaca kıymet vermez. Yavrunun etrafındaki her şey büyüklerindir. Erginin

dir. Ve hepsi ona yasaktır. O; dokunamaz. Zarardır.

Bir «dokunma yasağı» çocuğun inkişafı gibi bir hayat meselesinin halline kâfi görülmektedir. Şayet yavru kazara eline bir şey geçirirse ona kemik parçası aşırımı bir köpekten fazla sahip olamaz. Sindiği köşeden çıkmayı göze alamaz.

Oysa ki çocuk rastgele kımıldanmaz. İçinden gelen ilca ve tesirle hareket eder. Bu «deruni benlik»dir ki yeni doğmakta olan ruhla ifade unsurları arasında —mütemadi tecrübeler pahasına— birlik yaratır.

Mühim ve kıymetli olan; çocuğun, jestlerini tam manasile kendiliğinden seçebilmesi ve başarabilmesidir. Bu yapıcı kımıldanışların kat'i bir karakteri vardır. Gelişi güzel, karmakarışık ilcâlar dan doğmuş değildir.

Çocuk rastgele koşmak, sıçramak, eline geçene dokunarak ortalgı altüst etmemek için kımıldanmaz. Yapıcı jestlerini büyüklerden gördüğüne uydurur. Binaenaleyh içtimai muhitinde, aile içinde ne görürse jestleri de ona göre değişir: Toz almak, bulaşık yıkamak, su taşımak, yıkanmak, taramak, süslenmek... ilh ister.

Umumi olduğu için bu hale «taklid» deyip geçiyoruz. Tabir doğru değildir. Zira bu; meselâ maymunun düşüncesiz taklidinden tamamen ayırdır. Çocuğun yapıcı hareketleri ruhu tarafından dikte edilmekte ve bir bilgiye dayanmaktadır. O hareketleri idare eden ruhi hayat çocukta daha evvelden mevcuttur. Yani çocuk kımıldanırken ne yapacağını bilir. Yapacağını evvelce görmüştür.

Dil inkişafında da aynı şeye şahid oluyoruz. Çocuk etrafında konuşulan dili benimser. Söylediği her sözü evvelce duymuş ve bellmiştir. Fakat onu kend o ardaki ihtiyacına göre kullanmaktadır.

Onun kelimeleri öğreniş ve kullanış papağan gibi bir taklid işi değildir. Öğrenmesi bir müşahedeyi zapt, bir bilgiyi kazanma demektir. Kullanması ise tamamen serbest ve müstakil bir harekettir.

Çocuğun faaliyetlerini hakkile kavrayabilmek için bu esaslı farkı gözönünden ayırmamak lazımdır.

Çeviren: Neyyir Kemal

TİYATRO

Yazan: İsmet Hulusi

Şehir Tiyatrosunda Romeo - Jülyet

Abdülhak Hâmid'in Nestereni, Korney'in Sid'i ve her ikisine takaddüm eden Şekspirin Romeo - Jülyet'i, aynı kadın kahramanların göründükleri eserlerdir. Yeğenin, sevdiği erkek tarafından öldürüldüğünü haber alan Jülyet, sevdiği erkeği, onun uğruna yeğeni gibi daha birçok yeğen feda edeceğini, söyleyecek kadar sevmiştir. Babasının katilini zaferden dönerken gören Korney'in Sid'indeki şimen de, babasının katilini çok güzel bulduğunu sakhyamamıştır.

Fakat Abdülhak Hâmid'in kadını onlar gibi düşünmüş olmasına rağmen, kendi hareketini, intihar suretile kendi cezalandırır.

Şimdi biz Şehir Tiyatrosunda bu üç kadından en eskisini, Jülyet'i görüyoruz.

Birbirine düşman iki aile var. Bu ailelerden birinin oğlu Romeo, diğerinin kızı Jülyet'i seviyor. Bu aşk belki iki aile beyindeki düşmanlığı da sonuna erdirecek. Fakat Romeo, kendi ailesinden birini öldüreri öldürüyor. İki aile arasında yeniden bir uçurum açılmıştır. Buna rağmen Jülyet sevdiği Romeoyla gizlice evleniyor. Romeo sürgüne gönderiliyor, babası Jülyet'in evli olduğunu bilmiyor. Onu evlendirince.

Jülyet evlenemez. Romeoyla Jülyet'i evlendiren rahibin yardımı dokunacak. Rahib bir ilaçla Jülyet'i uyutuyor. Bu ilaç Jülyet'in ölmüş olduğu hissini veriyor. Rahib Romeo'ya haber gönderiyor. Jülyet gömülecek ve mezarda uyandı; zaman Romeo'yu yanında bulacak, Romeo onu oradan çıkaracak.

Buradan ötesi Şekspirin Otelosundaki Dezdemon'a'nın mendilli meselesini andırır. Rahibin haber gönderdiği adam Romeo'nun yanına gidemez. Çünkü bir eve girmiş, ev vebalı olduğu için ev de kapatılmış, haberi

Temsilden bir sahne

götürememiştir. Romeo'nun uşağı, Romeo'ya, Jülyet'in öldüğünü bildirmiştir. Romeo mezarı gidip orada intihara karar verir. Rahib mezara geç gider, o zamana kadar Romeo zehirli içip intihar etmiştir. Jülyet yanında Romeo'nun ölüsünü bulur ve kendini hançerler.

Romeo - Jülyet; rahibin, Jülyete uyku ilâcını verdiği sahneye kadar çok güzel bir aşk masalı; bundan ötesi de sun'illî göze çarpan bir tiyatrodur. Eser; aile kinlerinin, hayatta ne büyük zararlar tevli edilebileceğini ayrıca göstermiş olur.

★

Geçen sene Romeo - Jülyet'in ayrı mü-

tercimler tarafından yapılmış iki tercüme sını okumuştum.

Her iki tercüme arasındaki ayrılık kü-tübhanemizde bir Romeo - Jülyet eksikliği pek belli ediyordu. Şehir Tiyatrosunda temsil edilen Şükür Erdem'in tercümesini okumadım. Yalnız tiyatrodaki dinledim. Lisan bazı yerlerde biraz lâuballîliğe kaçıyor. Bazan da cümleler artist ağzında girift bir hal alıyor. Güzel, fakat ufak kusurları var. Kusurlar tashih edilirse daha güzel görünecek.

Romeo - Jülyet dekoru için fena, demiyeceğim, fakat pek iyi de denilemez. Masraftan kaçılmış gibi görünüyor. Şu da var ki, biz bu tarz eserleri Şehir Tiyatrosunda çok muhteşem dekorlar içinde seyretmeye alıştık. Göz alıştığını arıyor.

Temsil için kısaca şunu söyleyebilirim:

Müşkülpeşend olıyanların güzel bulacakları bir temsil. Temsilin en büyük muvaffakiyeti İstanbul Şehir Tiyatrosunun bu eseri genç elemanlara bırakmış olmasıdır. Şehir Tiyatrosunda ehemmiyetsiz roller çıkaran Suaviyl birdenbire bir Romeo olarak sahnede görüyorduk. Yeninin yetişip ehemmiyetli rol alması tiyatro için en ümit verici bir hâdisedir. Suavi rolüne çalışmış, yadırgamadı.

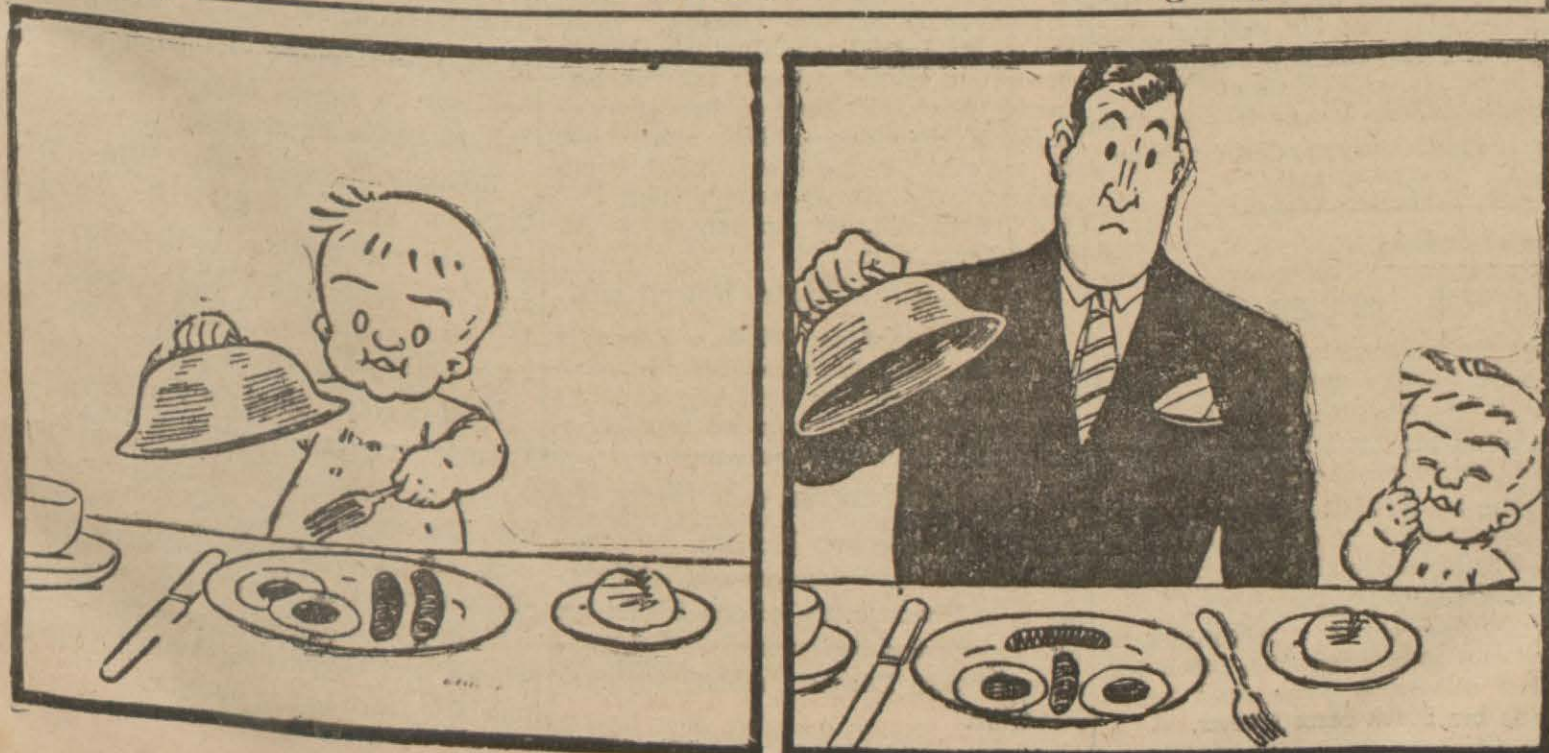
Jülyet rolünü Cahide yaptı. Böyle rollerde muvaffakiyet gösteren Cahide Jülyet'i de pek iyi yaşattı. Rahib rolünü yapan Hadi. Gençlerden, fakat rolünü çok iyi yapıyor.

Talât, Şaziye, Hüseyin Kemal, Emin Belli ve Zihni kısa rollerini muvaffakiyetle başarıyorlar. Sütüne rolünü yapan Neyyire hakkında fazla bir şey söyleyecek değilim. Bu rol Neyyire'nin yaptığından daha iyi yapılamaz.

İsmet Hulusi

Bacaksızın maskaralıkları:

Tabağın içindeki surat

Birgideki sel felâketinden intibalar

Birgideki sel felâketinin tafsilâtını vermiştik. Ege ve havalisi muhabirimizin gönderdiği yukarıdaki resimler, seylâbdan sonra nahiye çarşısını, yıkılan evlerinin acıklı halini göstermektedir.

KADIN

Son model şapka

Bu şapka yeşil fôtrdür. Dış kenarına siyah geçirilmiştir. Yeşil fôtr bu siyah-ı dar bir şerid halinde çerçevesiyor. Gerek tepenin, gerek kenarların şekli çok orijinaldir. Bere tepelerindeki gibi minimini bir ibik bu itinalı ve ağır şapka göze ne tuhaf görünüyor. Arkada kalb şeklinde bir girintisi var. Önü ileri doğru eğik. Bu sene releve şapka kenarları bu biçim olacaktır.

Geçen seneden kalan elbiseler

Enteresan bir rob: Öğle sonu içindir. Orijinal bir kadife kazakla, plili yünlü bir etekten ibarettir. Kazak önden düğ-melidir. Yakası minimini bir fiyonga ile süslüdür. Önü sivri bir şekilde eteğin üstüne inmektedir. Kolları düz, dardır. Etekde bildiğiniz şekilde geniş, el plisinden başka süs yoktur.

Sadeliğin bugünün modasındaki mevkii

Bu emprime rob Pariste bir kibar düğününde son derece beğenilmiştir. Sadeliğin modada nasıl bir yer tuttuğunu anlamak için, baştanbaşa bir sadelik ifadesi olan bu elbisenin Paris gibi bir moda kaynağında, bin bir model arasında kazandığı muvaffakiyeti düşünmek yeter.

Yemek bahsi:

Peynirli patates fırını

İstedığınız kadar patatesi suda haşlar, soyar, püre halinde ezersiniz. Tepsiyi yağlarsınız. Bu püreden bir kat yayar-sınız. Üstüne bir kat ya kaşar yahud Gravyar peyniri rendelersiniz. Daha ü-zerine gene bir kat püre yayar, onun da üstünü rendelenmiş peynirle örtersiniz. Bu kat kat dösemeye tâ püre bitinceye kadar devam edersiniz.

Sonra en üstüne serper, bir iki kaşık iyi cins sade yağ koyar, fırına yerler, yahud salarsınız. Sıcak sıcak yeni- lirse nefis bir börek lezzeti verir.

En iyi manükür nasıl yapılır?

Eski cilâyı çıkarınız. Acétone ve ya hazır bir cilâ temizleyici ile) Parmaklarınızı ılık, sabunlu suda birkaç dakika tutunuz, Manükür ta-kımlarınızdaki hususî «deri kaldırma âleti» ile tirnaklarınızı saran deriyi kaldırmaz. Bu âlet demirden ol-malı, keskin olmamalıdır.

Bir kibrit çöpünün ucuna biraz pamuk sarınız, kaldırdığınız derileri geri itiniz. Fakat kesmeyiniz.

O derilerin üstüne şu kremi sürünüz: 15 gram Vaseline, acide salicylique 0,05.

Bundan sonra tirnaklarınızı istediği-niz uzunlukta kesiniz. Kremi deriniz tara-fından emilmeye bırakınız.

Kesilen tirnaklarınızı mümkün oldu-ğu kadar eğilebilen en iyi cins bir törpü ile törpüleyiniz. Sert ve dik törpülerden sakınınız.

O vakte kadar tirnak kenarındaki deriler kremi içmiştir. Onları tekrar geri itiniz. Fakat kesmeyiniz. Tirnak diple-rini kesmek hiç iyi değildir. Hattâ ıte-ken de bir yerinizi yaralarsanız derhal biraz ince tuz serpiniz.

Tirnaklarınızın altlarını oksijenli suya batırılmış pamukla temizleyiniz. (Acé-tone) a batırılmış bir pamuk parçası ile de kremi fazlasını siliniz.

Ve cilâyı sürünüz. Eğer cilânız koyu renkse bütün tirnağınza sürünüz. Ya-l-niz iki yanlarda incecik birer bezazlık bırakınız. Bu, parmak uçlarınıza ince, ellerinizi uzun gösterir.

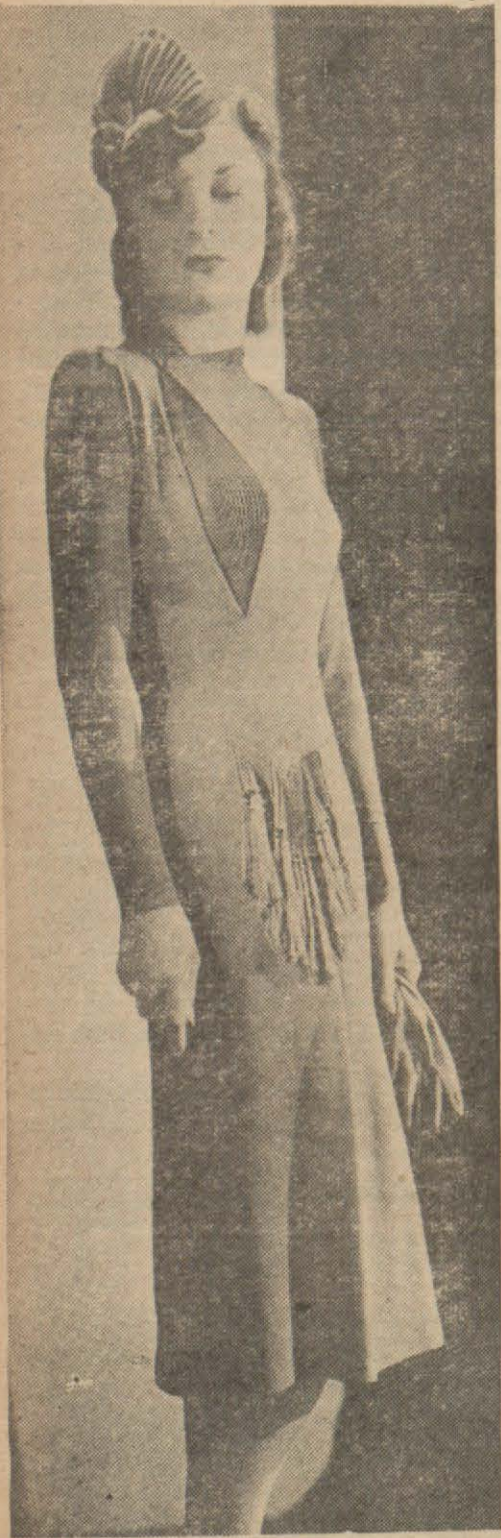
Cilânız açık renkse tirnakların uçla-rını ve diplerindeki hilâlleri beyaz bi-rakınız.

Kadife şapka

Mat kadifeden şapka. Guncelerle süs-lü vualet.

Krepten yapılmış bir rob

Bu da orijinal bir rob: Bu sene çıkan yeni bir krepten yapılmıştır. Kumaşının o kadar ehemmiyeti yok. Her düz ve a-ğır ipekli aynı işi görebilir. Hattâ ince, düşük yünlülerden de bu yolda istifade edilebilir.

Hüner biçimindedir. Bir yandan ka-panan orijinal yakanın devamı, kapan-dığı tarafta bir kesikten görünüyor. Ve bütün korsaşa bambaşka bir güzellik veriyor.

Aynı tarafta, kalçaların hizasına ol-dukça geniş bir saçak konulmuş. Bu sa-çak âdeta, yakadan bir eşarp gibi geçen ve sağ yan yırtmacından görünen par-çanın temadisi yani eşarpın uçları his-sini veriyor. Robun bütün süsü, bütün yeniliği ve değişikliği işte burada-dir.

SİNEMA

Fransız ordusunda vazife alan sinema san'atkârları

Jean Gabin bahriye başçavuşu oldu, Jean Murat binbaşılığa, Albert Prejean piyade mülâzımlığına, Tino Rossi piyade neferliğine getirildi. Jean Kiepura da Leh lejyonuna girdi

Ufa'nın en güzel yıldızlarından Marika Rök son filminde

Hali harb dolayısıyla Fransız sinema-cılığı pek müskül bir vaziyete düşmüş bulunmaktadır. Sinema san'atkârlarının hemen ekserisi silâh altına çağırılmışlar-dır. Çevrilmeğe başlanmış olan filmle-rin hemen hepsi yarıda kalmıştır. Bugün silâh altında bulunan Fransız san'atkâr-ları hakkında okuyucularımıza kısaca malûmat verelim:

Oyunları fevkalâde beğenilen ve pek büyük bir şöhrat kazanmış olan Jean Ga-bin bahriye silâhendaz taburlarından bir-ine verilmiştir. Rütbesi başçavuştur.

Güzel Fransız yıldızı Danielle Darri-eux'nün kocası Henri Decoin de tayya-re yüzbaşısıdır.

1914 - 1918 Umumi Harbi sırasında tay-yare sūbaylığı yapmış olan Jean Murat yeniden eski vazifesine avdet eylemiş-tir. Simdi binbaşısıdır.

Şöhreti günden güne artan Fransız san'atkârı Jean Galland 1914 harbinde pek ağır bir surette yaralanmıştır. El'an bu yaraların tesiri altında bulunan san-atkâr hafif hizmetlerden birine alın-mıştır.

Charles Vanel topçu küçük zabiti ol-muştur.

Albert Prejean piyade mülâzımlıdır. Harbi Umumi sırasında tayyarecilik yapmıştır. Şimdi de kendi arzusu ile piya-reye geçmiştir.

Charles Boyer ise topçu neferi olarak orduya geçmiştir.

Hakiki ismi Constantin Rossi olan san'atkâr Tino Rossi piyade neferidir.

Meşhur Fransız komiği Fernandel pi-yade çavuşu olmuştur.

Pierre Chenal tayyare radyocusudur. Büyük bir san'atkâr olmağa cidden namzed bulunan Jean Louis Barrault tayyare küt'alarından birinde vazife al-mıştır.

Abel Jacquin, Roger Duchesne, Roger Legris piyade neferi olmuşlardır.

Fransada yerleşmiş bulunan Erich Von Stroheim harbiye nezaretine resmen mü-racaat ederek orduda vazife almağa ha-zır olduğunu söylemiştir. Avusturyalı ol-ması san'atkâr muhtelif lisanslara vuku-fundan dolayı tercümanlığa tayin edil-miştir.

Leh san'atkârı Kiepura Fransada te-şekkül eylemiş olan Leh lejyonlarına girmiştir.

Küçük sinema haberleri

M. G. M. kumpanyasında faaliyet

M. G. M. film kumpanyası büyük bir faaliyet içindedir. Birçok mühim eser vücade getirmek için sarfı gayret eyle-mektedir.

Bu kumpanya Londrada «Pride and Prejudice» adında büyük bir film çe-virtmek niyetinde idi. Harbin zuhuru bu teşebbüsüne mâni olmuştur.

Kumpanya bu filmi Holivud'da çe-virtmeğe karar vermiştir. Jane Aus-ten'in klâsik eserlerinden biri olan Pri-de and Prejudice'in filminde başroller Norma Shearer ile Robert Donat tara-fından yapılacaktır.

İngilterede bulunmakta olan Norma Shearer, Holivud'a dönmüştür.

Robert Donat İngilizdir, harb dolay-ısıyla İngiltereyi terkeylemesi imkânsız-dır.

Bundan dolayı filmde onun rolünü ya Robert Taylor, yahud da Holivud'da bu-lunan bir İngiliz san'atkârı yapacaktır.

Meşhur İngiliz san'atkârı

John Loder asker olmak üzere

Holivud'da bulunan meşhur İngiliz san'atkârı John Loder, İngiltere harbiye nezaretine telgraf çekerek askerlik hiz-metine hazır olduğunu bildirmiştir.

Harbi Umumide zabıtlık etmiş olan bu san'atkâr birkaç lisan vâkif bulun-maktadır. Bu yüzden tercümanlar, ya-hud irtibat zabıtları sınıfına geçebilece-ğini ummaktadır.

Myrna Loy - Williyam Powell çifti

Meşhur san'atkâr Williyam Powell'in bir hayli uzun süren hastalığından do-layı imkâta uğramış olan Myrna Loy - Williyam Powell çifti yeniden teşekkül e-derek film çevirmeğe başlamıştır.

Harry Baur'un yeni filmi

Bir müddettenberi hiç film çevirme-miş olan Harry Baur, yakında «mahke-me reisi Haudecaeur» adında büyük bir film çevirmeğe başlayacaktır. Partöne-rinin Ginette Leclerc olacağı söylen-mektedir.

Yeni «Quo Vadis», filmi

M. G. M. film kumpanyası meşhur muharrir Henryk Sienkiewicz'in «Quo Vadis» eserini tekrar filme almağa ka-rar vermiştir. Filmin başrolü san'atkâr Robert Taylor tarafından yapılacaktır. Şimdi eserin adaptasyonu hazırlanmak-tadır.

«Seksen günde devriâlem»,

Meşhur muharrir Jules Verne'nin «Seksen günde devriâlem» adındaki ese-ri Holivud'da filme alınacaktır.

Eserdeki Phileas Fogg rolü san'atkâr Ronald Colman tarafından yapılacaktır.

Film, iki milyon dolara çıkacaktır. Haricî manzaraların büyük bir kısmı dış memleketlerde çekilecektir.

Louise Rainer sinemadan çekiliyor

Amerikan sinema akademisinin en yüksek mükâfatını iki defa arka arkaya kazanmağa muvaffak olan meşhur si-nema yıldızı Louise Rainer'in yakında kat'i surette sinema hayatından çekile-ceği rivayet edilmektedir.

Kocası dram muharriri Clifford O-det onun sinema san'atkârlığı yapma-sına pek razı değildir. Çevirmekte ol-duğu Dramatic School filmi ni geçenler-de bitiren yıldız, 6 ay istirahat eylemeğe karar vermiştir.

Yeni Tarzan filminin hususiyeti

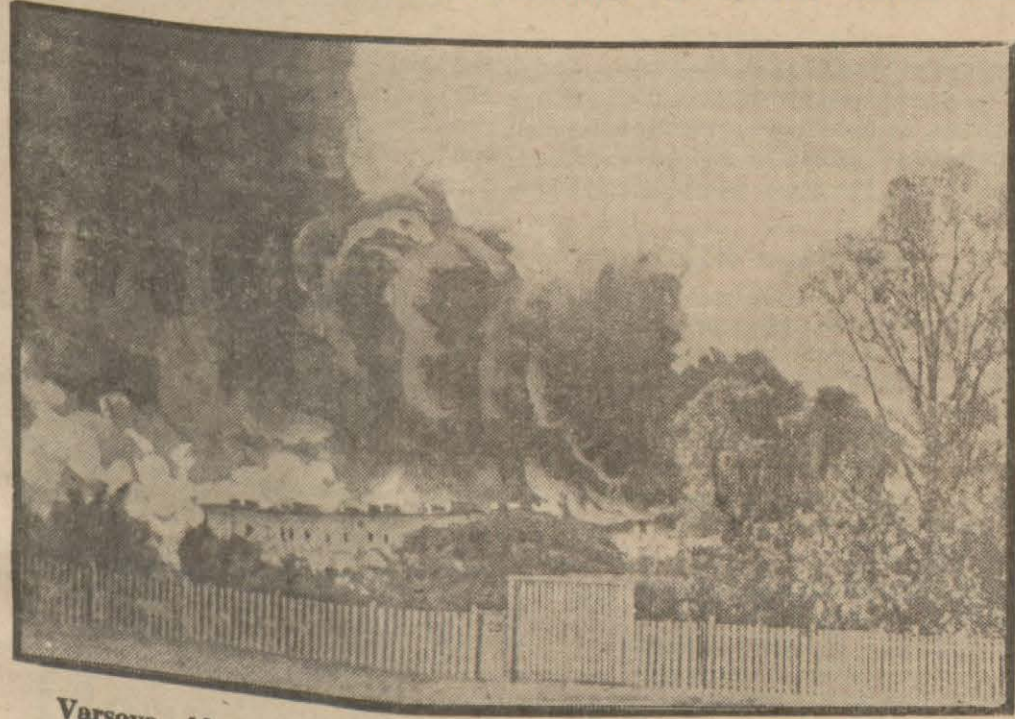
Johnny Weissmüller, gene güzel sine-ma yıldızı Maureen O'Sullivan ile bir-likte Tarzan serisinden büyük ve çok cazib bir film çevirmek üzeredir. Film «Tarzan menfada» ismini taşımaktadır.

Bu filmde rol yapma üzere film kum-panyası, 1,85 boyunda ve 95 kilo sikle-tinde 150 zenci angaje etmiştir.

1939 harbinden intibalar

Geçenlerde İngilterede yeni görüşmeler yapan İngiliz ve Fransız Başvekilleri ile Hariciye erkânı, General Gamelin ve Amiral Darlan bir arada

Varşova, Alman tayyareleri ve topları tarafından bombardıman edildikten sonra yanıyor

Almanlar tarafından bombardıman edilen bir Leh kasabası yanarken

Almanya'da tramvay biletçiliği yapan kadınlar

Sovyet - Alman hudud komisyonu azaları toplantı halinde

Polonyada Yahudiler kamplara sevk ediliyorlar

Varşovalı kadınlar bir bombardımandan sonra evlerinin enkazı üzerinde dolaşırken

[Leh tarihinden bir yaprak]

Lehistanın millî kahramanı: Koşçuşko

Yazan: Ercümen Ekrem Talu

1793 senesinde Lehistan üçüncü defa taksime uğramıştı. Koca krallığın bin mil murabbalık bir kısmı 1,100,000 nüfusu ile Prusyanın, 4 bin mil murabbalık bir parçası da 3 milyon nüfusu ile Rus Çarlığının hükümleri altına girdi. Geriye kalan 4,400 mil murabbalık yer de 3,400,000 ahalisi ile güya müstakil Polonya Cumhuriyetini teşkil ediyordu. Ancak Rusyanın o vakitki tacıdarı Katerina onun istiklâl ve tamamîyetini temin ederken, üçüncü defa taksimini de zımnen haber veriyor gibi idi.

Filhakka, memlekette âsâyişi temin ve nizâmı tesis maksadile Rusya ile Prusya bir takım askerî tedbirler aldılar. İmparatoriçe Katerinanın orduları, İğeltrom'un umumî kumandası altında Cümhuriyet arazisinin mühim noktalarını işgal ettiler. Varşavanın etrafında üç askerî çember payitahtı nezaret altında bulunduğuyordu.

Bunlara rağmen Leh efkârı umumiyesi asla yatışmış değildi. İçin için kaynıyor, başına gelen felâketi hazmedemiyordu. Kısmen silâhlarından tecrid edilen Lehlilerin büsbütün silâhlarının toplatılması 15 Mart 1794 günü için kararlaştırılmıştı. Gizliden hazırlanan isyan hareketi bu tarihten üç gün evvel, Ostrolenka'da patlak verdi. Süvari binbaşı Madalinski adında bir adam 700 atının başına geçerek Prusya hududuna tarruz etti ve az zaman içerisinde Krakovi kapılarına dayandı.

İhtilâl ehemmiyet kesbediyordu. Ancak bu hareketi muvaffakiyete ulaştırabilmek için âsilerle bir baş lâzımdı.

Epey zamandanberidir bütün milletin nazarı dikkati, Koşçuşko'nun üzerinde toplanmıştı. Kendisini, münzeviyane yaşamakta olduğu yerden çağırıldılar. O da 23 Martta Krakovi'ye yetişerek, millî ihtilâl kuvvetlerinin umumî kumandasını ele aldı.

Tadeuş Koşçuşko, Litvanyalı, fakir bir ailenin evlâdı idi. 1746 senesinde Novogrodek eyaletinde dünyaya gelmişti. Tahsilini önce Varşovada yaparak, bilâhare Parisde ikmal etti. Memleketine dönünce fen zabiti sıfatile Leh ordusunda vazife gördü. Lâkin bu sırada bedbaht bir aşk yurdundan uzaklaşmasını icab etti. Tekrar Paris'e gitti. O aralık Amerika istiklâl muharebesi başlamıştı. Koşçuşko oraya koştu, gönüllü olarak Amerikan saflarında çarpıştı. Vaşington kendisini liva generali ve Vestpoint kalesi muhafızı nasbetti.

1783 de Amerika ile İngiltere arasında sulh edilince Koşçuşko memleketine döndü, ve orada münzeviyane yaşamaya koyuldu.

Lehistanın Prusya ile ittifakı Leh vatandaşperverlerine ümid dolu yeni ufuklar açmıştı. Millet, son derece sevdiği ve saydığı Koşçuşkoyu, Amerika ordusundaki rütbesile, yani generallikle hizmete çağırdı. Ve vakta ki Rus orduları Lehistanı istilâ ettiler, Zielonçe'de ve Dubienka'da yiğitcesine harb ettikten sonra, o, Kral Stanislas Ogüst'ün cebanetine kurban giderek, beş yüz zabitle beraber tekrar gurbet yolunu tuttu.

Her tarafta hürmet ve itibar görüyordu. Şöhreti dünyayı tutmuş, Fransa millet meclisi kendisine «Fransız vatandaşlığını» tevcih eylemişti.

Bir yıl diyar diyar dolaştı. Ve nihayet 1794 de, milletinin vukubulan davetine tehalükle icabet etti.

Onun ismi muvaffakiyetin en büyük zamanı telâkki ediliyordu. Vatandaşın her köşesinden, hergün yüzlerce, binlerce insan gelip âsilerin saflarını kabartmakta idi. Fakat aynı zamanda Ruslar da tenkil tedbirlerini almaktan geri durmuyorlardı.

Mühim Rus kuvvetleri general Denizof, Ratmanof ve Tormansof'un kumandaları altında Krakovi üzerine yürümekte ve yol üstünde rastgeldikleri pek rakende Leh âsilerini tepelemekte idiler. Buna rağmen Madalinski ile Manget kolları, Koşçuşko ile birleşmeğe muvaffak olmuşlardı. Hep beraber general Tormansof'un emrindeki kuvvetlere tarruz ettiler. İlk muharebe 4 Nisanda, Raçlavçe önünde oldu. Ruslar burada 600 maktul verip, 12 tane de top kaybederek perişan oldular. Bu ilk muvaffakiyet Leh isyanının büyümesiyle ve şu

Koşçuşko

mullenmesile neticelendi. Raçlavçe muvaffakiyetini 12 Nisanda haber alan Varşovada da kaynaşma başladı. O zaman, Rus hükümeti, Leh hükümetini tazyika başladı. Lâkin bu tazyik aksi netice verdi. 17 Nisan sabahı Varşovadaki Mir Dragon alayı isyan bayrağını açtı. Üç saat geçmeden bütün şehir ahalisi ayaklanmıştı. İsyanı, burada, kunduracı Kilinski ile kasab Sierakovski idare ediyorlardı.

Asilerle Rus kuvvetleri arasında otuz altı saat süren şiddetli sokak muharebeleri oldu. Bunun sonunda Ruslar ric'ate mecbur olmuşlardı. General Gagarin maktul olarak ve general Milaşeveci de esir bırakarak, 2,200 ölü, 4,500 esir, 42 top zayıyla Prusya hududuna sığındılar.

Gerçi Varşova kurtulmuş, Lehistanın da istiklâl kavuşmak ümidleri ziyadeleşmişti. Fakat bu vaziyet uzun sürmedi. Rusya ile Prusya bu hezimetî kolay kolay affedemezlerdi. Kral Frederik-Vilhelm, imparatoriçe Katerina ile işare ederek, Lehlere tedib işini kendi üzerine aldı.

General Favrat'ın kumandasında bir Alman ordusu Denizof'un kumandasında da bir Rus ordusu ile birleşik olarak Şekoçine'de Lehlere tarruz etti. Kuvvetler aşağı yukarı müsavi idi. Lâkin Koşçuşko'nun askerleri acemi idiler. İçlerinden bir çoğu da tüfek yerine orak kullanıyorlardı. Kan gövdeyi götürdü, fakat Koşçuşko da Varşova üzerine çekilmeğe mecbur oldu.

Hezimetler üstüste geliyordu. Nihayet Krakovi Teşyehâlinin eline düştü. O tarihe kadar menfi bir vaziyet takınmış olan Avusturya da harekete geldi. Lehistan hududlarını tehdide başladı. 9 Temmuzda Prusya kralı Varşovayı biz zat muhasara ediyordu. Rus ordusu da şehre birkaç mil mesafede mevzi almıştı.

Varşova o vakit de aylarca dayandı. Muhasara kuvvetleri hücum üstüne hücum ediyorlardı. 10 Teşrinievvel sabahı Rus kuvvetleri, açılan bir gedikten içeriye girdiler. Bu esnada düşmana savlet eden Koşçuşko yaralanarak atından düştü.

Ruslar da kendisini alıp götürdüler. İsyan sonuna ermişti.

Bu kahraman, bundan sonra Petersburg zindanlarında iki yıl mahpus kaldı. Çar Pol I in cülûsunda affedildi. Bu afiv kararını Pol bizzat hapisaneye gidip kendisine tebliğ etmek civanmerdliğini göstermişti. Koşçuşkoyu mühim bir de memuriyet teklif ettiyse de, o kabul etmedi. Kalktı Amerikaya gitti. On sekiz ay sonra Fransaya geçti ve ömrünün sonuna kadar vatandaşın istiklâl davasını götürdü.

Lâkin Avrupa artık onun sesini duymıyacak kadar mesguldü. Büyük vatandaşperver, derin bir yeis içinde İsviçrenin Solör şehrine gidip yerleşti. Ve 15 Teşrinievvel 1817 de, âni bir hastalığın zebunu olarak orada öldü.

Lehler, cenazesini yabancı topraklar da bırakmağa kail olmadılar. Onu Krakoviye getirdiler ve krallarının yanına gömdüler.

Simdi onun türbesinin önünde sünlü bir Alman neferi nöbet bekliyor.

Ercümen Ekrem Talu

Kırtasiye toptancılarının toplantısı

Kırtasiye malzemesindeki yüksekliliğin önüne geçilmek üzere dün bu malzeme toptancıları Ticaret Odasına çağırılarak vaziyet etrafında bir görüşme yapılmıştır.

Yarın eczayı kunyeviye ve tıbbiye satanlar da Mintaka Ticaret Müdürlüğünde bir toplantı yapacaklar ve fiatlarda istikrar husulü için bazı esaslar tesbit edilecektir.

EDEBİYAT

Halid Fahri Ozansoya ikinci cevabım

Yazan: Kâzım Nami Duru

Halid Fahri Ozansoya aramızdaki ihtilaf, bütün fazlıklarından tecrid edilirse, şu basit şekle girer: Bir Türk milli edebiyatı vardır, yok mudur? O, vardır, diyor; ben yoktur, diyorum. Yalnız bu varlığı ve yokluğu nisbi manalarında almak lazımdır; çünkü bir millet olur da onun bir edebiyatı olmaz, demek hata değil, hele bir Türk için küfürdür. Halid Fahri umarım ki beni böyle bir küfürden tenzih eder.

Türk, bitmez, ökenmez asırlar içinde, milli hayatının her türlü safhasında, hem de birçok milletlere gıpta verecek varlıklar göstermiştir. Bir milletin varlığından, bir Öğüz destanı, bir Ergenekon destanı, bir Köroğlu destanı, daha birçok milletlere maalester bizzet meçhul kalmış nice nice destanlar, etsaneler, misaller bulunur da o millete edebiyatsız denir mi? Orhun ve Yenigay abidelerini, kodaklı belgeleri, Kitabı Değdeğ, Korkutları, daha soara, velev karışık bir dille mücerred manalar ve zihni hayaller üzerinde kurulmuş olsa da, Divan edebiyatını, Tanzimat ve Servetifünun edebiyatlarını hangi millete mal edersiniz? Acaba hangi millet, folklor edebiyatı bakımından, Türk kadar zengin ve Türk kadar yüksektir ve incedir? Ben, elbette güneşi çamurla siva mağa kalkışacak kadar deli değilim. Milletin bütün mefahirine derin bir gururla bağlıyım.

Bugünkü manasile bir milli edebiyatımız yoktur dediğim vakit, elbette bunları inkâr etmiş bulunmuyorum; mazimden tecerrüd ederek bendimi nasıl çok farzedim; çünkü, ne kadar hiç olursam olayım, ben milletteyim, millet bendendir. Kendime, hiç bir vakit Türklükten gayri bir şahsiyet vermedim. Ben «ferd yok, cemiyet var» sözüne içten inanırdım.

Türklüğe en çok yabancı sayılan Divan edebiyatını bile ben, yukarıda yazdığım gibi, Türk edebiyatından sayıyorum. Arabdan, Acemden yığın yığın kelimeler, terkipler, tabirler almış olmasına rağmen, o edebiyatın dili de, mefhumu da Türktür. «Osmanlıca» diye bir dil olmadığını; çünkü var olan bir milletin, bazı yabancı dillerden aldığı kelimeler ve torunlarla beraber, gene kendine has nüanslarla süslenen bir dilden mahrum olmayacağını her vakit iddia ettim; bugün de bu fikrimi değiştirmiş değilim. Ben okuma - yazmayı o dille öğrendim; ilk yazdığımı o dille yazdım. Zararını değil, faydasını gördüm; çünkü kullandığım türkçenin edebî değeri bile insan bir kuvveti varsa, bunu bazılarımıza «osmanlıca» dedikleri o dile borçluymuz. Ona istinas etmeden yazı yazmağa kalkışlarımızın zavallı dillimiz, bugün nasıl bir ucube haline koyduklarını görmüyor muyuz?

Garb kültüründen aldıkları kuvvetli feyz ile Türk edebiyat kervanına karışanlarımızın, o eski kültürde mahrum iseler, çetrefil ve kolay anlaşılmayan, binaenaleyh garabetinden başka hoş gider bir mahiyeti bulunmayan dillerini beğeniyor musunuz? Ben, onlarda her vakit samimiyet içinde bir yurdumacılık gördüm. Bugün yazı yazarlardan çoğu, hâlâ eski dilin mün'im tesirlerinden yararlanıyorlar.

Evet, (yeni lisan) cereyanından biri türkçe, halka doğru yönelmiştir; halk dilini, yazılır ve okunur, yükses ve milli bir edebiyat dili haline koymak istenmektedir. Bunda çok muvaffak olunmuş, çok ileri gidilmiştir diyebilseydik, kendimizi bahtlılar saycaktık. (Yeni lisan) la beraber, belki çok daha evvel ortaya çıkan tasfiyeciliğin birdenbire kuvvet göstermesi bile türkçemizin bu halklaşmak yolunda yürümesini bukağılamağa çalıştı. Yeni kelimeler tercinde, tercihan halkta yaşayan kelimeleri almak lazım iken, gene halk içinde yaşayan kelimeleri, velev menseleri itibarile yabancı da olsalar, atıp ta asırlardanberi ölmüş kelimeleri diriltmek, meselâ «mektub» yerine «name», «akıl» yerine «ağıl» gibi veya büsbütün uydurma kelimeler koymak türkçe yapmamız lazımdır.

«Almanlar, bilmem kimler şöyle yapmış, biz de öyle yapacağız» demek, kendi dilini bilmemek, yahud yeni bir millete yeni bir dil vermek lüzumuna inanmaktır; birincisi ne kadar manasız ise, ikincisi o kadar saygısızdır. Fakat Türk milleti modern hayat tezahürlerinde yeni de olsa, ucu bucu bulunmayan mazisi kibarile, elbette eski, hem çok eskidir.

Ne yeni bir dil yapılır, ne ölmüş bir dil şıya edilir. Dil yaşayan bir varlıktır; yaşayış esasında muhtelif teocilleri gösterebilir; bundan ötürü o dille başka bir ad vermeğe kalkışmak, binaenaleyh türkçeye «osmanlıca» demek gülünçtür.

Edebiyat ta bunun gibidir; o, bir yandan folklorde bütün saffetile yaşarken, «Divan edebiyatı», «Tanzimat edebiyatı», «Servetifünun edebiyatı», «Fercialı edebiyatı» şekillerini yürütebilir; fakat bundan ötürü Türk edebiyatı olmaktan geri kalmaz.

Şu halde benim «Millî bir edebiyatımız yoktur» hükmünü verdiğim bir mugalâta olur, değil mi? Halbuki hiç te böyle değildir; çünkü benim bu sözüm, zarftan ziyade nazıfa, kaplan zıya muhtevaya, şekil ve zıya ziyade ruha, gösterilen zıya olana «dildir. Bence milli edebiyat, milleti bütün yatağı tezahürlerinde, en küçük teferrüta

tana kadar bile, aksettiren bir edebiyattır. İşte ben bunun olmadığını iddia ettim; Halid Fahri ise aksini isbat edemedi. Bir Frençin sözlerinden müphem olarak verdiği ve negrettiğini söylediği konferansın bana gösterdiği parçalarında da ben, istediğim de lilleri göremedim.

Fransızca tercümelerinde orijinal kuvvetlerinden pek çok kaybetmiş olduklarına inanıyorum birkaç Rus meyzunu ele alayım: 1938 yılında çıkan, her biri 120-160 sayfalık (Milletlerarası edebiyat) mecmuası içindeki bütün romanları, piyesleri, hikâyeleri okudum.

Romanlardan biri Ukranyalı genç muharir Katayef'in «Ben, çalşkan halkoğlu» adındaki romanıdır. Bunda Ukranyada bir köyün iç savastaki bütün hayatını görürsünüz. Ukranya köylülerinin bütün âdetleri, an'aneleri, yaşayış tarzları, o sralardaki çetin ve amansız savaş sahneleri birbirlerine öyle karışmıştır ki bir köyün hikâyesini okuyorum sanırken, iç savasın da gültün veya acı kahramanlık safhalarını da öğrenirsiniz.

İkinci roman «Derbend» adındaki petrol gemisinin Hazer denizindeki macerasını anlatır. Burada komşuların yanında inkılâba ihanet edenlerin de çevirdikleri entrikalara, yalancı ve mütereddidi İmanlı inkılâpların zâfılarına ve iharelerine şahid olur, fakat Stahanovist gençliğin nihayet muvaffak olduğunu alarsınız.

Stahanovizm, Rusya'da yeni bir iş metodudur ki az zamanda azami iş çıkarmanın yolunu öğretir. Bu, bir nevi gıpta emilasyon yoludur. Bunu ilce anlamak için, Sovyet Rusya'daki içtimal ve İktisadi faaliyeti esaslı bir surette bimek icab eder.

Bunlardan sonra Pogodin adındaki genç muharirin «Tüfekli adam» piyesini okudum. Bu piyes, Sadri adında tüfekli bir neferi gösterir; fakat nefer, burada, bütün ehemmiyetile beraoer, nihayet bir dekordur. Piyesite asıl yasaftan, iç savasın başlangıcında Leningrad'daki Smoln'deki sarayında yorulmaz ve yılmaz Lenindir.

Bu bir yıllık koleksiyonda okuduğum bir hayli orijinal hikâyeler içinde ise, bilhassa bir tanesinden, «Meçhul arkadaş» tan bahsetmek isterim. Bu, «Meçhul arkadaş» Japonların hücumuna uğrayan bir Rus istasyonundaki telgrafçıdır. Hikâyeyi burada anlatmak uzun sürer; yalnız, Japonların istasyon işgaline kadar bütün olan biteni Rus kumandanlığına bildiren bu telgrafçı ölüm haline gelinceye kadar dövlüdüğü halde yaptığı söylemler, bir hangara tükılan Ruslara bile bir tek sözle ifşada bulunuyarak, onların da hakareti altında can veriyor. Nihayet, onun verdiği malumat sayesinde istasyona arkadan baskın yaparak Japonları püskürt, mahpus Rusları kurtaran Sovyet kumandanı, bu adamı bile bilmediği «Meçhul arkadaş» in ölüsü önünde büyük bir hürmetle eğiliyor.

Görülüyor ki Sovyet Rusya'nın romanı, büyük inkılâpların ilk gününden tutunuz da bugüne kadar bütün savaş ve kurtuluş hareketlerini, Lenin gibi en büyük saydıkları bir adamın hergünkü hayatını, bugün dahi, birçok eserlere mevzu olarak alıyor. Sovyet Rusya'nın edebiyatı, yirmi bir yıllık miyayetin sadık bir aynasıdır. Hiç bir milli hareket - siyasal, İktisadi, içtimal, zıral v.s. olsun - yoktur ki Sovyet edebiyatı onu mevzu itihaz etmesin.

Halbuki bizde ne Ebedî Şefimiz Atatürkün, ne Milli Şefimiz İsmet İnönünün, Milli savas giriştikleri andan bugüne kadar hayatlarını edebiyatımızda mün'akis görüyoruz. Saidlerimiz, Atatürk de, İsmet İnönü de, Dumlupınar'da yatan Meçhul askerimiz de övmüşlerdir; fakat bu, yalnız içten taşan bir heyecanın ifadesidir. Hele romanlarımız, hikâyelerimiz, Anadolu'yu, Türk köylüsünü mevzu dahi itihaz etmiş olsalar, ortaya on altı yıllık hayatımızı aksettirecek değerde hemen hiç bir kıymet koymamışlardır. Bu mudur var olan milli edebiyat?

Halid Fahri güzel söylüyor: Bizde yazı - cılar nihayet amatördürler; eserleriyle refaha kavuşmak değil, karınlarını bile doyuramazlar. Reşad Nuri, yıllarca öğretmenlik, maarif müfettişliği etmiş olsaydı, yalnız eserleriyle yaşayabilir miydi? Yakub Kadri, Sadri Ertem, Sabahaddin Ali de ya sefir, ya mebus, ya memur veya öğretmendirler. Kendilerini san'atlarına vakfedemezler; meb'us olanlardan gayriheri siyasi hayatımız bile mevzu edinemiz. Bütün bunlar doğrudur; amatör edebiyatı bu kadar olur. Halid Fahri, Galatasaray'da edebiyat öğretmeni olmasaydı, yazılarını bakarak aç kalırdı. Niçin?

Eğer, makalemizin mevzuu bu niçine cevap vermek olsaydı, bir dakika tereddüd etmez, bu acı hakikati teşrih etmekten geri durmazdım; bununla beraber, ya bu arkadaşlar milli edebiyat yapıyoruz iddiasında bulunmamalı, kalemlerini kırıp bir köşeye çekimeli, yahud ne kadar vastasız olurlarsa olsunlar, gerçekten milli edebiyatın mübeşşirleri olmağa çalışmalıydılar.

Binaenaleyh ben Halid Fahri tarafından iddiamın çürütülememişinde hâlâ musurrım; vâkıa o da benimle aynı fikirde bulunduğunu itiraf etmiştir; fakat, iyi kötü, yahud küçük değerde de olsa, bir milli edebiyatımız var olduğunu naye iddia ediyor. Bilmem, yukarıdanberi söylediğim acı hakikat-

Musiki notası ile sevişen âşıklar

Neticede kıskanç koca karısını ve âşıkını tabanca ile öldürdü

Son günlerde Pariste işlenen bir cinayet, şimdiye kadar asla duymadığımız tarzda sevişen bir çiftin maceralarını ortaya koymak bakımından cidden meraklı safhalar arz etmektedir.

Pariste Dupin isiminde bir kuyumcu, onun da genç ve güzel bir karısı vardır. Zâhirde mes'ud görünün bu ailenin erkeği her gece yemeklerden sonra gazetesini okumağa, kadını da elişiği yapmaya meraklıdır. Yalnız haftada bir iki gece, Dupin geceleri arkadaşlarıyla konuşmak için sokağa çıkarsa da bu da aile âdetini bozacak hallerden değildir. Dupin'in bir hususiyeti de musikiye karşı olan alakasıdır. Karısı da ayrıldığı yegâne nokta budur. Zira karısı, müthiş bir piyano meraklısıdır. Ve ekseriya da piyano çalmayı sever.

Fakat bitişik odada bir delikanlı ki - raci vardır. Onun da musiki ve hele piyano meraklısı olduğu anlaşılır. Zira, Tanrının gecesini, pencereleri açar, piyanonun başına geçer, çalar, çalar. Bu konseri Dupin'in oturma odasından da duyulur. Dupin, bu piyano delisinin ne çaldığını farkında değildir. Hatta alâkadar bile olmamaktadır. O derece ki, karısının bu piyano çalışmalarını kapılarak, delikanlı konserini bitirir bitirmez, elişiğini bırakıp piyanoya oturarak birkaç hava çaldığına dikkat bile etmemiştir.

Bir akşam, Dupin'in arkadaşlarından biri tesadüfen onları ziyarete gelir. Bu misafir piyanodan pek iyi anlamakta, kendisi de gayet mükemmel bir surette çalmaktadır.

O akşam da yemekten sonra, delikanlı piyanist gene konserine başlar. Dupin'inle konuşmakta olan misafir, lâkırdı arasında, delikanlının nota harici bir şeyler çaldığını duyar, merak eder. Tesadüfen gözleri Dupin'in karısına kayar. Delikanlı piyanosunu kapatır kapatmaz, onun yüzünde garib bir ifade ile ayağa kalktığı, piyanonun başına geçtiğini ve sanki kendi kendisine eğlenmiş gibi parmaklarını tuşlara değdirdiğini görür ve birden beyni işliyerek, öteki evden gelen piyano sesleriyle, kadının bu tarzda çalışması arasında bir münasebet bulur gibi olur; ve bir yolu getirerek, Dupin'e şüphelerini söyler.

Dupin, karısını fena halde kıskanmaktadır. Fakat onun böyle bir fena - likta bulunacağına asla ihtimal vermez. Ve arkadaşları birlikte karısını yakalatacak bir ipuçunu, bir delil arar; ve onun musiki notaları arasında arkadaşının bir türlü çıkaramadıkları iki nota sayfası bulur. Ertesi gece de delikanlının evde olmadığı sralarda, odasına girer ve adamın eşyaları arasında iki nota sayfasının bir eşine rastlar.

Dupin'in arkadaşı bu sayfaların arkasında yazılı olan şifreler sayesinde, üstündeki notalarını:

— Seni seviyorum. Bütün öpücüklerle - rimle... mânasını ifade ettiğini anlar. Ertesi gece de bu şifre ile mücehhez olarak Dupin'in evinde saklanır, ve delikanlının tatlı tatlı dinlettiği konseri arasında, sevgilisile aralarında şöyle bir musiki ile muhavere geçer:

— Kocan bu gece sokağa çıkıyor mu, sevgilim?...
— Hayır... Fena taliimiz varmış.
— O halde yarın gece gelsem bir tehlike yok ya?
— Hayır... Gel, hararetle seni bekliyorum...

Bu son cevabdan sonra, delikanlı ne'se ile bir serenad daha çalar ve arasına da:

— Seni seviyorum meleğim... cümlesini katar...

İşte tam bu sırada Dupin, elinde tabanca deli şibi ferlar. Öknce karısını, sonra da delikanlıyı öldürür... Kendisi de basını alıp dağa çıkar...

Köfte yiyerek zehirlenen amele

Haydar'da Kasap Demirhan mahallesinde Tepedelen çıkması No. 16 da oturan ve Galatada kutu fabrikasında çalışan İbrahim oğlu Ramazan köfte yemiş, biraz sonra sancılanmış, zehirlendiği anlaşılaraq baygın bir halde Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

Bahk yiyen bir kızifzerilendi

Galatada No. 24 de oturan Kırkoc kız Elifide evvelki gün akşam yemeğinde bahk yemiştir. Elifide tedavi olunmak üzere Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

lerden sonra gene bu iddiasında ısrar edecek mi?

Ona yazdığım cevabda (sen) hitabını yalnız kendisine alıyor; halbuki o hitab, bütün Türk edebiyatlarına tevcih edilmiştir. İstediğim ki beni eserlerle iskat edecek bir edebiyatımız çıksın ve ben utanmadan yere geçmiyeyim, fakat gidip onun elini öperken derin ve en içten saygılarımı sunayım.

Kâzım Nami Duru

İtalya Türkiyenin de iştirakile bir konferans akdini teklif edecek

(Baştarafı 1 inci sayfada)
İngiltere ve Fransada artık bütün kuvvetle hissedilmesi olmuştur.

Rus - Alman deklarasyonu

Rus - Alman deklarasyonu harbin tasfiyesine mütedair olan kısmı karanlık olmakla beraber, bazı parş tekliflerle bu tekliflerin reddi haline ald olmak üzere bazı tehditleri birlikte ihtiva ettiği görülmüştür.

Bu teklifin mahiyeti ne olacağını kestiremem, fakat derhal söyleyebilirim ki, hiçbir zaman hiçbir tehdit İngiltere ve Fransıya harbe girmekle güttüğümüz gayeden vazgeçemeyecektir. Alman propagandasının yaptığı gibi, mezkûr gayeyi istihalden evvel mücadeleyi terke amade olmadığımızdan dolayı harbin devamından mütevellid mes'uliyeti bizim sırtımıza yüklemek teşebbüsü ancak Alman taktikinin yeni bir nümunesi olabılır.

Teklif nasıl karşılanacak?

Bugünkü Alman hükümetini kabul edemeyiz, zira bu hükümeti taahhüdlerinin kendisine gelmediği zaman hiçbir kıymeti olmadığını pek çok defalar isbat etmiştir. Buna binaen, bize tekliflerde bulunduğu takdirde hiç şüphesiz bunları teklif edeceğiz ve kaydedeceğimiz hususların ışığında haddeden geçireceğiz. Harbin lüzumundan bir gün dahi fazla devam etmesini kimse arzu etmez. Fakat, İngiltere ve eminin ki Fransada da eskıları umumiyyenin kahr bir ekseriyeti şiddet kaidesinin nihayet bulmasını ve hükümetlerin verdiği sözlerin bundan böyle tutulmasını temine azmetmiş bulunmaktadırlar. Harbin mes'uliyeti mütevali taarruz politikasını tasavvur ve tablik edenlere aiddir ve bu mes'uliyetten ne kaçınmak, ne de itiraz imkânı yoktur.

Harb vaziyeti

Şaşekil bundan sonra kara, deniz ve hava harekâta hakkındaki mutad izahatına başlamış, ezümle büyük İngiliz ordusunun Fransaya nakledilmesi ve Fransız kuvvetlerinin yanında yer almış bulunduğunu bildirmiştir.

Lloyd Corç kürsüde

Burada Lloyd Corç söz alarak, son yılların bütün zorluklarına sebep olan teknil mevzuatı ihtiva edecek barış tekliflerinin hükümet ve Avam Kamarası tarafından teklifini deriş etmiş ve aynı zamanda meclisin gizli celse aktetmesini de istiyerek bugünkü harbin akibetinin İngiltere, Fransa ve Almanyaya değil, belki de bitaraf memleketlerin hatı hareketine bağlı bulunduğu kanaatini göstermiştir.

Lloyd Corç sözlerine devamla Hitlerle sulh yapmanın mümkün olmadığını ve Almanyanın silahlarını tamamen terkettikten sonra söz söylemeğe hakkı olacağını ilâve etmiştir.

Sulh teşebbüsü etrafındaki tahmin ve mütalealar

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Bitaraf şahsiyetlerin, demokrasiler için bir zafer gibi olabilecek şekilde Hitlerin sulh yapmaktan arzusunun izhar etmişlerdir.

Her ne olursa olsun sarif olarak ve müteaddid defalar tayin edilen Fransız ve İngiliz vaziyeti değişmiş değildir.

İngiliz gazetelerine göre Hitler ricacı vaziyette imiş

Londra, 3 (A.A.) — Daily Mail gazetesi, sulh taarruzuna intizaren şöyle yazmaktadır:

Hitler, sulhü tehdidkârane değil, fakat rica eder vaziyette istemektedir. Adeta bir ricacı vaziyetindedir. Kendisine İngiltere ve Fransanın sulh şartlarını dikte edelim:

1 — Hitlerizim ortadan kalkması.
2 — Polonya istiklâlinin iadesi.
3 — Çekistan istiklâlinin iadesi.

İngiltere ve Fransanın bu üç noktada mutlak surette tatmini mütefakkirlerin Almanya ile müzakereye girişmelerinin lüzam şartıdır.

Almanlara göre İtalya ve sulh teşebbüsü

Berlin, 3 (A.A.) — D. N. B.: Völkischer Beobachter gazetesi, Kont Cianonun Berlin ziyaretine tahsis ettiği başmakalesinde ezümle şöyle demektedir:

Hitlerin siyasi hedeflerini bilen ve son haftalar içinde Romann hattihareketini dikkatle takip eylemiş olan bir kimse, Ciano - Hitler mülakatları esnasında neler görüldüğünü anlamakta güçlük çekmez. Hitler, her zaman olduğu gibi bugün de sulh istiyor. Mussolini İtalyası ise, sulhü muhafaza için elinden geleni yapmıştır ve sulhü yeniden tesis için de bugün de her şeyi yapacaktır. Sulh, İngilizler ve Polonyalılar tarafından ihlal edilmiştir. Londra, faşizmin sulh siyasetini sulstefsir eder ve İtalyan dünyaya imparatorluğunun uzun mücadeleler sonunda Mussolini tarafından kazandırılan mevkiden kendi kendisine geçileceğini sanır ise, vahim surette hata etmiş olur. Habes anlaşmazlığında, İtalya, yapayalnız iken her şeyi göze almıştır. Bugün, yanında ateşle yüğürülüş büyük Almanya ve Sovyetler Birliğinin muazzam sulh kuvveti var iken,

Ayrıca Atıl, Sinkler ve Dufkupper de olarak Hitlerin kat'iyen itimad telkin etmiş miyeceğini söylemişlerdir.

Henüz teklif yok

Çemberlayn bu mütalealara cevap vererek evvelemlerde gizli celseye muhalif olduğunu bildirmiş ve barış teklifleri meselesine temas ederek demiştir ki:

Hâlen elimizde bu mahiyette hiçbir teklif yoktur ve Lloyd Georges'ın tasavvur ettiği kadar teferriatlı ve geniş mahiyette bir teklif alacağımızı tahmin etmek henüz mevsimsizdir. Buna mukabil, yapılacak teklifin kendisine hükmü olan hiçbir hükümet tarafından kabul edilemeyecek bir şekilde olması tamamen mümkündür. Buna binaen henüz malûm olmayan ahal ve serait içinde hükümetin ne yapacağını söylemek mümkün olamaz. Bir teklif aldığımız takdirde buna alâcelle cevap verilmemesi hakkında Lloyd Georges tarafından serdedilen fikre tamamen iştirak ederim. Gerçekten ciddi surette mütaleaya layık görüşmeler bir teklife niçin alâcelle cevap verelim. Meclisin itilana ve teklifkâr arzedilmeden verilecek hiçbir cevap yoktur.

Ümid...

Fakat tekrar ediyorum. Bu mahiyette hiçbir teklif gelmemiştir ve şimdiye kadar böyle bir teklif verileceğini herhangi bir ümid bağlanmasının mevsimsiz olacağını zannediyorum.

Müteakiben denizaltı gemilerine karşı yapılan harekâttan bahseden Çemberlayn demiştir ki:

Denizaltı tehlikesi sülhatle akmakla ve İngiliz limanlarının ticaret volümü mütemadiyen artmaktadır. 11 Eylül ile 20 Eylül arasında 1485 ticaret gemisi limanlara girmiş veya limanlardan ayrılmıştır. Denizaltı gemileri kara suları arasında tard ve çok açıkarda seyaha icbar edilmiştir.

Türkiyenin iştirakile beynelmilal bir konferans

Londra, 3 (Hususî) — Romadan bildirildiğine göre, Mussolini beynelmilal bir konferansın akdi için teklifler yapmaktadır. Bu konferansa İngiltere, Fransa, Almanya, Sovyet Rusya, Türkiye, İtalya ve Amerika davet edileceklerdir.

Konferansta bütün dünya vaziyeti görüşülecek ve muallâktaki meselelerin halli çareleri aranacaktır.

bu onörlü memleketin mütevekkil bir vaziyette kalacağını sanmak, cidden çocukça bir safdillik olur.

Fransız gazeteleri ne diyorlar?

Paris 3 (A.A.) — Havas: Paris gazeteleri, bugünkü başyazılarda, diplomasiinin hemen bütün meselelerine temas etmektedir.

Bütün gazeteler, Kont Ciano'nun Berlin görüşmeleri etrafında Roma'dan sarif malûmat gelmesini beklemektedir. Excelsior gazetesinde Marcel Pays diyor ki:

Mütemmim malûmat gelinceye kadar, İtalyan tavassutu şüphe olarak kalmaktadır. Diğer bitaraf devletlere gelince, bunlar, pek muhtemel olarak, hatı hareketlerini, Fransanın ve İngilterenin hatı hareketine uyducağılardır. Fransa ve İngilterenin metanet ve salâbeti, Alman - Sovyet kıskacı arasında girmiş bulunan küçük devletler için mahiydan ve esareten kurtulmak için ister istemez yegâne salâh çaresi teşkil etmektedir.

Fransız gazeteleri, İtalyanın tavassutta bulunacağı kabul edilse dahi, Almanyanın teklifinin ne olabileceğini de soruşturmaktadır.

Leon Blum, Populaire gazetesinde diyor ki:

Nasıl olursa olsun, ne şekilde ve ne gibi garanti altında tecelli ederse etsin, Hitler'in teklifinin esas şartını, Polonyadaki emrivâkin, yani Polonya milletinin imhasını kabul edilmesini teşkil edecektir. Halbuki biz şu ciheti kat'iyen surette biliyoruz ki, böyle bir sulh hakiki sulh değildir.

Fransız işçi partisinin teşebbüsü

Paris 3 (A.A.) — D.N.B. ajansının istihbaratına göre, eski komünist partisinin yerine teşkil olunan «Fransız işçi ve köylü partisi» meb'usan meclisi reisi Her yo'ya bir mektub göndererek sulh meselelerini görüşmek üzere hükümetten parlamantoyu içtima davet etmesini talep etmiştir.

Bu mektubda, meiluz sulh tekliflerinin evvelden reddedilmemesi icab eyleyeli kaydedilmektedir.

KARA KULE

18 nci asırda İstanbula gelen Bohemyalı
Baron Wratislaw'ın hatıraları: 68

Türkiye çeviren: Süreyya Dülmen

Yanık kulenin zaptı

Bu suretle, bizim cerrah, her sabah kendisine müracaat eden - kadın ve erkek - yirmi - otuz hastanın tedavisiyle uğraşıyordu. Cerrahın tedavî usulü pek basitti: O vakte kadar muhafaza etmek müsaadesini aldığı neşterle hastanın kolundaki bir damarı delerek kan akıtmaktan ibaretti. Hastalar cerrahımızın kan alma'taki meharretine ve bu esnada kendilerine pek az acı duyurmuş olmasına hayret etmekten kendilerini alamıyorlardı. Zira kendi aralarında böyle bir ameliyeyi İtalyan çakıllarıyla yapmakta, bu ise hastanın kolunda oldukça büyücek bir yara açılmasına ve binaenaleyh bir hayli de acı duymasına sebebiyet vermektedir.

Su halde doktor, aramızda, en ziyade talihiñ lütfuna mazhar olan, refaha kavuşan bir şahsiyet olmuştu. Çünkü halk, kendisine bol yiyecek veriyor, bazan da para gönderiyorlardı. Bunların hepsinin fevkinde de, biz zavallı mahpusları nail olamadığımız bir nimete kavuşuyorduk ki o da gündüz ışığı ve taze hava idi... Geriye kalan bizler ise bütün bu nimetlerde mahrum, gece ve gündüz bu koyu karanlık, iğrenç kokulu, pis havalı kuledde kalmak ve mukadderatımıza boyun eğmek mecburiyetinde bulunuyor idik.

Kış mevsimi geldikten, bahara kavuşulduktan sonra, Sinan Paşanın Osmanlı ordusile Macaristanda bir zafer kazanmış olduğu işitildi. Bu zafer: bütün İstanbul, civar adalardaki bataryaların, limanda mevcut harb gemilerindeki topların üçer defa ateş etmeleri ile ilan edilmişti. Bu zaferin ilânına, bizim kuleden de, takriben yirmi top atılmak suretiyle iştirak edilmişti.

Kulemizden atılan top sesleri, bizi hayrete düşürmüştü. Çünkü kazanılan zafer hakkında o ana kadar bize bir şey söylenilmiş değildi. Binaenaleyh endişet sebeplerini sorup araştırdığımızda kudretli Sinan Paşa hazretlerinin hristiyanlardan Wanek (1) veya Raab kalesini, yani diyarı küffarın anahtarını, Macaristanın en müstahkem bir mevkiini almış bulunduğunu söylediler ki biz buna hiçbir suretle inanmak istemiyorduk.

Düşman için zafer, bizler için felâket olan bu haberdan bir hafta sonra, Macaristandan dönen, Anadolu'na ünlü sipahilerinden, rütbe sahibi, on beş Türk; bizimle konuşmak arzusu ile ziyaretimize gelmişlerdi. İzhâr edilen bu arzu üzerine bizde Raab ağa, müstacelen muhafızlardan birini bize koşturarak ayaklarımızı tomruklara zincirletmişlerdi. Ondan sonra, harb meydanından döner muhariblerle birlikte, yanımıza gelmiş.

Misafirler, mutad hoşesten sonra, bize Raab kalesinin alındığını bilip bilmediğimizi ve içimizden kimsenin bu kaleden evvelce bulunup bulunmadığını sordular. Bu yolda müsbet cevap vermekle beraber, kalenin düşüşüne kat'iyen inandığımızı beyan ettik. Kaleni nasıl olup ta elde ettiklerini sorduk:

— Siz köpekler, denişlerdi, para için her şeyi yaparsınız. ve sizin kralınız ne ahmak bir adam imiş ki böyle (gayri kabili teşbir) bir kalenin muhafazasını şu küçük kont görmüştür... İşte bu kont, böyle mühim ve müstahkem bir mevkiî para ile Sinan Paşaya

(1) Osmanlı tarihlerinin «Yanıkale» diye kaydettikleri müstahkem mevki.

Mütercim.

satmış ve orasını boşaltmıştır (2). Halbuki burası askerce müdafaa edilmiş olsaydı muhakkak ki biz, fasilasız, bu kale önünde iki yıl kalmadıkça zafiri elde edemerdik. Su halde siz köpekler, bütün kalelerinizi bizim için inşa ve tahkim ediyorsunuz demektir. Çünkü ordularımız yürüyüşe geçtiği zaman, bunları ya zorla veya para ile almanın yolunu ve kolayını buluyoruz.»

Ondan sonra misafirlerimiz, Raab'da elde ettikleri top, erzak, harb malzemesi ve her türlü kazanımın çokluğundan bahsettiler. Bu konuşma neticesinde Raab kalesinin bizim için hakikaten kaybolmuş bulunduğuna tesessürlü inanmak mecburiyetinde kalmıştık.

Bu Türk muharibleri bizim için bir sepet dolusu has ekmeğe getirmişler ve bunları a - ramızda taksim ettirmişlerdi. Ondan sonra da Cenabıhakkı kara mütevekkil ve sabırlı olmamızı, çünkü onun bizi bu tahammülsöz zindandan bir gün kurtarabileceğini sövülerek bize cesaret verdiler ve askerler - rin dalma böyle feâketlerle karşılaşabile - ceklerini ileri sürdüler:

— Bütün size, varın bize!

Diverok ilâve ettiler:

— Çünkü Cenabıhak, her insanın hasına geleceğini deha evvelinden takdir etmiştir. Bana geleni ise beklemekten başka bir insan oğullarının elinden bir şey gelmez!

Bu merd muharibler: bizim vanealar içinde oldukları baska her iki avaklarımızın da tomruklara zincirlenmiş bulunduğuna görünce, bize cidden acıyorlar ve aza - mızla, bizlere bu derace hususla muamele et - memelerini rica ettiler.

Nasıl ki hassas ve terbiyeli insanlar: ara - mızda yaşayan vahudilere hakaret etmez - lere, savanı bürmet Türkler de hristiyan - lara karşı asla hakareti mutazammın her - hanol bir harekette bulunmazlar. Evet! Nasıl ki memleketimizde avak takımı olan bazı ehvas, bir vahudî ile yüz yüze geldiği zaman ona fakihler, onu iter ve kakarlar veya basındaki sapkayı ucurlarsa bu di - yarda da ancak bu karakterde bulunan ve hic bir nizam ve kanundan haberi olmayan (oespave) ler bu gibi hareketleri hristiyan - lara yapmakta beis görmezler!

Sinan paşa: Macaristan seferinden dönüp de Raab kalesinin gümüş anahtarlarını Sul - tan Murada takdim etmek üzere saraya geldiği zaman, hükûr tarafından gayet mu - tasant, tasvirî müşkül bir derbebe ve ih - tısamla huzura kabul ve uzun müddet yalnız paşanın değerinden, onun mezayasın - dan bahsolumuştur.

Avam takımı ise, artık Viyana ve Prag - dan başka «Diyarı Hristiyanı» de zaptolu - nacak yer kalmamış bulunduğunu tahayyül ediyorlar ve binaenaleyh hududsz bir se - vinç içinde bulunuyorlardı.

(Arkası var)

(2) Osmanlılar cebren Tunayı geçip Raab nehri ile bu isimdeki kale arasında vasatî muvasala olan köprüyü yıktılar. Kalenin muhasarası yirmi gün sürdü. Kont Hardek, sadrazamın intizâmına muğayir olarak, muhafızların silâhlarını, eşyalarını çekilip git - meleri şartile kalevi teslim etti; birçok top, birçok yiyecek ve mühimmat galiblerin eline geçti. Hammer, cild 7, S. 183.

Dün limanımıza dört vapur ithalât eşyası geldi

Dün limanımıza dört cebebi vapur gelmiş - tir. Bunlardan Rus bandıralı Svanetia vapu - ru muhtelif mamulât ve masnuat, Felemenk bandıralı Titüs vapuru şap ve eczayı tabbiye, Yugoslavya bandıralı Lovcen vapuru çim - ento, cam ve madeni eşya, Romanya bandıralı Transilvanya vapuru da limon, kinakına ve karabiber getirmiştir.

Eşyaların gümrük muamelesi dün geç - vakit ikmal edilmiştir, bütün vapurlar bugün hamulelerini tahliye etmeğe başlayacaklar - dır.

Bulgaristandan kömür mevradatı devam ediyor

Dün Bulgaristandan gelen birkaç büyük motörle şehrimize yeniden 57 bin kiloluk bü - yük bir parti mangal kömürü gelmiştir.

Gümrük kayıtlarına göre; Eylül ayının başlangıcından bugüne kadar gelen mangal kömürünün yekünü 4.5 milyon kiloyu bul - maktadır.

Bu miktar geçen senenin bu ayına nisbet - le biraz fazladır.

Almanya'ya evvelce yapılan satış taahhüdü

Şehrimizdeki bütün ihracat firmalarına Almanya'ya satış taahhüdüde bulunulup ta - henüz ihraç edilmeyen malları veya taah - hüdüleri mevud olup olmadığı sorulmuştur. Aynı zamanda bu taahhüdlerin konturata raptedilmiş olup olmadığı, aktin mevzuu, teslim ve tediy şartları ve vadelerinin de bildirilmesi istenmiştir. Alâkadarlar iki gün zarfında cevap vermeğe davet edilmişlerdir.

Bu tetkikatı müteakib evvelce yapılmış ta - ahhüdlerden ihracı memnu olmanın emtia - nın ihracına müsaade edileceği tahmin edil - mektedir.

Etrüskün kazanları tamir ediliyor

Mevud vapurları ihtiyacı karşılayama - dığı görülmüş olduğundan, bir müddet - berli havuzlarda bulunan Etrüsk vapurunun seferlere konulmasına karar verilmiştir.

İdare dün Havuzlar İdaresinden tamirde bulunan vapurların biran evvel çalışır bir hale sokulmaları için mesafinin artırılmasını istemiştir.

İdare bu arada bilhassa Etrüsk ile suretî mahsusa da meşgul olunarak biran evvel tamir edilmesini bildirmiştir. Etrüskün iki ka - zanı vardır. Bunlardan biri iyi olduğu halde diğeri muhtelif yerlerinden delinmiş bulun - maktadır.

Etrüskün 15 gün zarfında bu delik olan kazanı ile diğer müteferrik noksanları tamamlanacak ve gemi tekrar seferlere kona - caktır.

Bursa vapuru da dün havuzlardan denize indirilmiştir.

Vapur yarından itibaren Marmara hattında eski seferlerine başlayacaktır.

Kadıköy Halkevinde lisan dersleri

Kadıköy Halkevinde: İngilizce, almanca, fransızca lisan derslerine yazılmak isteyen - lerin iki adet fotoğrafları ile idare memurlu - ğuna müracaatları.

Kurtuluş bayramı toplantısı

Şişli Halkevinde İstanbul kurtuluş bayramı münasebetile 6.10.39 Cuma günü akşamı saat 21 de Halkevimizde bir konferans ve Evimiz cazının iştirakile bir de çaylı dans verilecektir. Davetiye Halkevi bü - rosunda tevzi olunmaktadır.

Beyoğlu Halkevinde: İstanbul kurtuluş münasebetile 6.10.39 Cuma günü saat 18 de Evimiz Tepeduşındaki merkez binasında bir toplantı yapılacaktır.

1 — İstiklâl marşı (Ev korosu tarafından).
2 — Söylev (Ev reisi Ekrem Tur tarafın - dan).
3 — Konser (E7 Triyosu tarafından).
Arzu edenlerin teşhirlerini rica ederiz.

«Son Posta» nun tarihi tefrikası: 13.

BİNBİRDİREK BATAKHANESİ

Yazan: Reşad Ekrem

Murad Reisin macerası

Amma gene bir şey okuyacak olsa, herkes ona uyardı. Çünkü usul ile okurdu. Bu ihti - yar çalgıcısı İlahîci Ligosos ta denildi. O - nun üstüne İlahîci okunmazdı. Ne kadar ge - mici ve balıkçı türküsü varda onda idi. Sa - matyadan, hattâ Yedikulede Ahırkapıya, İstanbul Marmara sahillerinde bir düğün, yahud sünnet düğünü olsun da Ligosos ça - ırılmıyın, olmazdı. Nerede rastlarsa, en meshur, en kibar hanende ve sazandeler - den cingene çalgıcılara, zurnacılar kadar İstanbul bütün saz ve söz sahibleri elini öperlerdi, evinden sokağa çıktı mı, kendisi - ni ilk gören: «Nereye Ligosos ağas» diye muhakkak sorardı. O da «filân yere» dedi mi, «havdi seni köşeye kadar götürerem» ce - vabını alırdı. Elinden tutup kendisini kö - şeye kadar götürün adam orada muhakkak birisini bulur ve kör çalgıcısı ona teslim e - der: «Ağa filân yere gidecek!» derdi. O da «bas üstüne» diye bir baskasına tesli met - mek üzere Ligosos ağasının elinden tutardı. Bu suretle istediği yere rahat rahat giderdi.

Balıklarından iki üç tanesi hemen yerle - rinden fırladılar. İhtiyarı getiren adamın elinden aldılar. Ve salata bir köşeye geçirip oturtular. Sonra, balıklar, teker teker ha - tır sordular. Kendisini getiren adamdan ba - hkeuların aâ tamir etmekte olduklarını öğ - renene calacı:

— İstizden olmayın çocuklar. Ağınız be - rekettir olsun!.. dedi, sonra:

— Ahem orada mı Ahmed. Balıkçı güzel?..

Dive sordu. Ahmed:

— Buradayım Ligosos ağa... Dedi.

— Delikanlı istittim ki evleniyormuşsun...

Haydi havdî olsun...

— Evallah ağa...

— Düşün ne zaman, düşün?

— Bilmem... Babam gelecek haftaya ol - sun diyor...

Söze bir baskası karıştı:

— Bir düşün olacak ki Ligosos ağa... İ - stambul bir esinli bir daha ya görür ya gör - mez...

— Öyle olmalı ya... Balıkçı güzel de dün - yaya bir defa gelir...

— Ne kadar gemici, kayıkçı, balıkçı varsa, gece denizde bir fener alayı yapacağız...

— Fener doğrusu...

— Hüsâm reis, İstanbul kırk meydanın - da, bir hafta fakir fukaraya balık ziyafeti verecek...

— Benim bildiğim Hüsâm reis balıkla da kalmasın illâv ve zerdeyi unutmaz...

Ahmed:

— Ligosos ağa, dedi. Ayrıca haber sala - cağım amma seni simdi'den bir de kendi ağ - zımla davet edeyim düşüme...

İhtiyar çalgıcı:

— İstersen davet etme... Hani sen davet etmedin diye balıkçı güzelinin düşüme...

Delikanlılardan biri sordu:

— Düşüne senden bir şarkı bekleriz Ligo - sos ağa Ahmed için...

— Eh, elimizden geldiği kadar bir şey ya - zar kesteleriz de evlâd...

— Ligosos ağa be... Hani senin Murad reis İlahîci vardır...

İhtiyar çalgıcı büyük altından gülümsedi...

Çünkü, hangi gemici, balıkçı kahvesine mey - hanesine girse, ehani senin bir Murad reis İlahîci vardır» diye kendisinden bu Cezayir İlahîcisi isterlerdi. Fakat kemañ kör Ligo - sos, ne zaman bu İlahîci okumağa kalksa, başında ve aralarında, Murad reisin kısaca hayatını da anlatırdı. Bu tercüme hal, he - men baştan başa uydurma idi. Fakat, ge -

miciler, Murad reisin hayatını tarih vesika - larına dayanarak anlatmağa kalkın birisi çıksa, omuz silker, dinlemezler, saçma, uy - durma derlerdi.

İhtiyar kör çalgıcının kendisini herkese sevdiren sırrı, bir çocuk ta olsa, kimsenin hatırını kırmaması idi.

Ligosos ağa öksürdü, yutkundu. Balıklar kısa bir zaman için ellerinden işlerini bı - raktılar.

— Meşhur gemici Murad reis çocukluğun - da kimsesiz fakir bir delikanlı imiş. Cezayire gitmiş, korsan olmuş, dayı olmuş. Üç yüz ge - mi sahibi olmuş. Bir İspanyol kızına vurul -muş, kızı Yeni Dünya kaçırılmışlar, o da gemileri ile peşine düşmüş:

Murad reisin gemileri seksen direkli, sek - sen direkli,

İçinde tayfalar, ağalar aslan yürekli. Güm!... Güm bam!...

Balıklar, İlahîci hep bir ağızdan tekrar - ladılar:

Murad reisin gemileri seksen direkli, sek - sen direkli,

İçinde tayfalar, ağalar aslan yürekli. Güm!... Güm bam!...

— Murad reis Akdenizden Ummana çık - mış. Altı ay pupayelken gitmişler. Bir kara yüzü görmemişler:

Enginlerden bir kuş geldi konu gemiye serene...

Beş Mısır hazinesi vereyim kararı görene. Güm!... Güm bam!...

Murad reis kıza Yeni Dünya sahillerinde yetmişmiş. Büyüğü bir cenk olmuş. Gemileri topa yarananmış amma kıza da almışlar. Gelirken bir büyük fırtına çıkmış... Hepsî de bu fırtınada mahvolmuşlar:

Murad reisin gemileri çamdır dayanmaz, çamdır dayanmaz.

İçinde tayfalar ağlar, uyur uyanmaz... Güm!... Güm bam!...

Ligosos ağa, bilhassa bu son parçayı pek hazin söylerdi. Dinliyenler: nefes bile almaz lardı.

Bu akşam tam bu sırada, boğuk bir Arna - vud sesi işitildi:

— More Ahmed reis nerede... More bizim damad be... More güzel Ahmed be!..

Balıkçı güzel yerinden fırladı: — Hacı efendi babamın bahçevanı...

Ahmedle beraber balıkçıların hemen ya - rısından fazlası ayağa kalkmıştı.

— Ne var be ağa... Soluk soluğa gelmişsin böyle...

— Efendi yok more... Efendi kayboldu more!...

BİR TAŞ İLE İKİ KUŞ.

— Efendi yok more... Efendi kayboldu more...

Balıkçı güzeli: — Bre efendi nasıl yok olur?!

Diye bağırarak, gözlerini Arnavudun göz - lerine dikmişti. Balıklar adamın etrafını sarıvermişlerdi.

— More dükkâna gelmiş iki adam sabah - leyin.. Bu sabah gemi ile Mısırdan geldik, bi - ber getirdik demişler. Malı görmeğe gitmiş - ler gemiye. Öğe olmuş, Hacı ağa gelmişmiş. Kâhya merak etmiş. Limana gitmiş. Sormuş Mısırdan gelen gemi, Mısırdan bir hafta var gemi salan gelmedi demişler. Kâhya e - fendiyi sormuş etrafa, Hacı efendiyi bugün hiç görmedik demişler.

— Sonra?.. — Mori sonra efendi yok işte... (Arkası var)

«Son Posta» nun tefrikası: 57

DAĞLARIN ESRARİ

NAKLEDEN

MUAZZEZ TAHSİN

BERKAND

manlar yapmasından, bilhassa gözlerini ben - den ayırmamasından fevkalâde sıkılıyordum.

Nezvad Beyden başka kimsede gezmeye git - mekliğim hususunda ısrar etmedi. Hattâ, ben:

— Bugün gezmiye gitmiyeceğim...

Dediğim zaman, Cahid Beyin birkaç gün - denberi çok düşünceli ve hattâ meyus olan bakışlarında, birdenbire bir ışık yandıgını gördüm.

Demek vasım Refika Hanımın rahatça kon - uşabilemek için benim kendilerine refakat etmediğimi sevinçle karşılıyordu! Demek on - ları rahatsız ediyordum.

Esasen birkaç defa onlar, Fahriye ve Na - hîde Hanım ve Nezvad Bey konuşurlarken benim yaklaşığımı görünce vasım muha - vereyi başka bir mecraya sokmakta tehalük göstermemiş miydi? O halde benim varlığım onu rahatsız ediyordu.

Derin bir kin ve öfke ile:

— Artık bundan böyle onu hiç rahatsız et - miyeceğim...

Diye mirıldanarak edama kapandım ve

kendimi yağmürün üzerine atarak, hüngür hüngür ağlamağa başladım.

Hiçkırıklarım arasında onun gözlerinde parlayan sevinç ışığını görüyordum, onun Refika Hanımın yanına portakal bahçelerinde, kırlarda dolaştığını tasavvur ediyordum.

Maamafih, bu ızdırab ve göz yaşları beni kararında durmaktan menetmedi. Ertesi gün gene onlar gezmeye gitmek için hazır - lanırlarken ben bahane ile ortadan kaybol - du ve avdetlerinde beni Nahide Hanımın yanında oturmuş iş işlerken gördüler.

Nezvad Bey nezaket göstermek mecburi - yetini hissetti:

— Çok iyi gezdik arama siz beraber olsay - dınız bu gezinti yüz defa daha iyi olacaktı.

Bu soğuk sözlerine soğuk bir bakışla mu - kabele ettiğimi görünce fena halde bozuldu. Bense için için eğleniyordum; bu sahte ta - viri, yapmacık sözlü genç o kadar sinirime dokunuyor ki ona her dakika bir hakaret et - mek istiyordum.

Akşam yemeğinden sonra iki erkek, siga - ralarını yakarak bahçeye çıktılar, Nahide

Hanım yorgunluğunu ileri sürerek yatmağa gitti Ben salonun bir köşesinde o gün gelen İngilizce mecmuaları karıştırırken Fahriye ve Refika Hanımlar biraz ötedeki masa ba - şında oturmuşlar, beni alâkadar etmeyen İ - stambul dedikoduları yapmağa koyuldular.

Birdenbire seslerin kısarak fısıldaşmaları nazarı dikkatimi celbettüğünden kuak ka - barttım ve şu sözleri işittim:

— Bu vaziyet karşısında en salim hattâ ha - reket boşanmak için mahkemeye müracaat etmektir. Hâkimin derhal talâk kararını ve - receği yüzde yüzdür.

— Zannettiğin gibi değil kızm. O, son da - kıkaya kadar vazifesini yapmak isteyen bir insandır; vicdanına muğayir bir hareket yap - maktansa bütün ömrünce bu zinciri taşımağı tercih eder.

— Belli olmaz efendim. Bir gür karşısına öyle bir kadın çıkabilir ki, onunla saadete kavuşmak ümidile birçok fedakârlıklar yap - maktan çekinmez.

Bu sözleri söyliyene Refika Hanımın sesin - de öyle garib bir ah-nk vardı ki nazarı dik -

katımı celbettî ve bilâh'tiyar başımı kaldı - rarak ona baktım; fakat arkası bana dönük olduğu için yüzünü ince çizgilerle dağalı, bulleli saçlarından başka bir şey göreme - dim.

— Hayır, o vazifesini çığneyip geçecek bir insan değildir.

— Yazık!

— Evet cidden yazık! Hayatı mahvoldu, kırıldı. Halbuki o mes'ud olmağa layık bir insandı.

Refika Hanım cevap vermedi; bir iki da - kika yüz yüze baktıktan sonra başka şey - lerden konuşmağa başladılar.

Fakat bu muhavere bilmiyorum, niçin be - nim kalbimde büyük bir helecan yarattı; bu sözlerden birçok şeyler anlıyor gibi oldum.

Bugüne kadar benim için bir muamma o - lan bazı noktalar, bir zincir gibi karışmada yuvarlanıp açılıyor, yavaş yavaş muamma - ıktan çıkıyor.

Bunları görmekten, anlamaktan korkuyo - rum Yarabbi! Bilmiyorum niçin ve neçin titriyorum? Sen bana acı Allahım! Bu dü - gündüğüm, bu korktuğum şeyler bir hakikat olmasın.. Olmasın.. İstemiyorum.

★

Bahçede iddim. Herkesin gezmeye gitmiş o - masından istifade ederek kendi kendime kalmak, düşünmek, ne düşündüğümü bil - meden öylece kalmak ihtiyacını duyuyor - dum.

(Arkası var)

Memleket Haberleri

Tarihi bir kasaba: Hacibektaş

Evleri büyük bir atalet devresi içinde yaşayan Hacibektaş bugün mamur bir hale geldi

Hacibektaştan yazılıyor: Orta Anadolu'nun yeşil sirtları üzerinde bulunan kasaba - nın çok eski ve tarihi eserlerle doludur.

Halkın ekserisi rençper ve san'atkârdır. Bilhassa taşçılık işi burada inkişaf etmiştir. Evveleri büyük bir atalet devresi içinde yaşayan Hacibektaş bugün, halkın uyanıklığı ve çalışkanlığı sayesinde mamur bir yurd köşesi olmuştur. Belediyemizde devamlı bir program tatbiki suretile bu güzel kasabanın imarına hizmet etmekteyiz.

Yeni bina ve dükkânlarla şehrin merkezinde büyük bir park vücutte getirilmiştir. Hacibektaşlı san'atkâr bir gencin yaptığı muvaffak bir büst bu parka başkaca bir hususiyet vermektedir.

Ziraat müdüriyeti tarafından tahsis edilen tohum temizleme makinesi çiftçimize sevindirmişti.

Halkımızın şimdilik en büyük ihtiyacı de - ğirmensizliktir. Kasaba ve civarında bu işi kolaylaştıracak tarzda akar su bulunmadığından un öğütme için 7-8 saat mesafedeki değirmenlere gidilmektedir. Bu yol uzaklığı hem zahmetli oluyor ve hem de mühim bir zaman israfını icab ettiriyor.

Bu bakımdan nakir, bir un öğütme fabri - kasına şiddetle muhtaçtır. Vaktile burada elli bin lira sarfı ve tekke olmak üzere üç katlı, yüz odalı muazzam bir bina yaptırıl - mıştır. Halen faydasız ve boş bir halde bu - lundurulmuş bu yapıdan istifade etmek müm - kündür.

Küçük bir tamiri müteakib burası mektep, hastane ve her hangi bir müesseseye elve - rişli bir hale getirilebilir. Kasabanın böyle güzel ve sıhhi bir müesseseye ihtiyacı çok fazladır.

Bilhassa arazisinin sulak ve ziraate elve - rişli oluşu bu binanın bir ziraat tatbikat ok - ulu olmasına pek müsaidir.

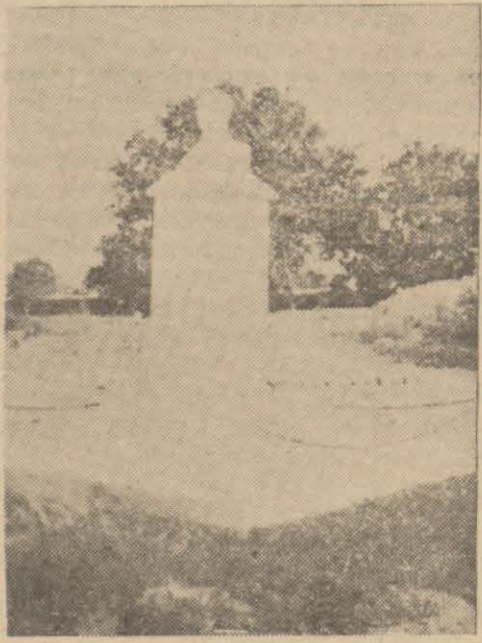
Halkın ve civar köylerin bugünkü istihsal vaziyetlerine nazaran burada 800 talebinin işe ve terfihine maddi imkân vardır.

Kasabalılar ve köylümüz bu husustaki her türlü teminatı şimdiden veririz demek sure - tile hükümetimizin himmetini dileyorlar.

Hacibektaşta 600 evli ve 3000 nüfuslu mü - teaddid nahiye merkezleri vardır.

Kaza teşkilâtına müsaid görülen bu nüfus kalabalıklarının nazarı dikkate alınması halkın ikinci bir arzusudur. Yukarıda da te - bariz ettilerimiz gibi burada taşçılık san'atı ilerlemiş bir haldedir.

Fakat ne yazık ki; cidden muvaffakiyetli eserler vücutte getiren bu işçilik bugün için iptidai ve dağınık bir haldedir. Taşçılıkla uğ - raşanlar vesaitsizlik yüzünden sıkıntı çek -iyorlar.

Hacibektaşta Atatürk büstü

San'atkârlar bir motor temin edildiği takdirde eserlerini daha mükemmel bir halde iş - leyebileceklerini söylüyorlar.

Bu millî san'atımızın ıslah ve inkişaf ettir - mek bakımından İktisad Vekâletimizin bu nokta üzerinde duracağını tahmin ediyoruz.

Hükümet Egeden pamuk satın alacak

İzmir 3 (Hususî) — Ege mintakası köylüsünün elinde mevcut pamuk mah - sulünü satın almak üzere bir heyet An - karadan şehrimize gelmiştir. Heyet, ev - velâ seylâb ve zelzele felâketine uğru - yan Dikili ve Ödemiş mintakalarına gi - derek pamukları satın alacaktır.

Heyet reisî bu sabah vilâyete, Tica - ret Odasına ve Ziraat Müdürlüğüne gi - derek pamuğun maliyet fiyatı hakkında tetkiklerde bulunmuştur.

Doğmabahçedeki hâdisenin muhakemesine İzmirde başlanıyor

İzmit (Hususî) — Doğmabahçedeki iz - diham hâdisesinden dolayı muhakeme - sine karar verilen eski İstanbul polis mü - dürü ve halen Çorum valisi Salih Kılıçm muhakemesine şehrimiz ağırceza mah - kesiminde başlanılacaktır. Dava evrakı İ - stanbuldan buraya gönderilmiştir. Mu - hakemenin ne gün başlayacağı henüz belli değildir.

Nazilli ve havalisindeki sel felâketinin tafsilâtı

Bir köylü küçük çocukları - nı, incir sepetlerine koyup ağaçlara asarak kurtardı

Nazilli (Hususî) — Kasabamız ve ci - varında tekrar yağın şiddetli ve sürekli yağmurlar, yer yer gelen seller kasaba ve köylerde pek çok zarar vermiştir. Na - zillinin doğusundan akan Dereköy ça - yından gelen müthiş seller Zeytinlik ma - hallesine doğru yürümüş, Yolağzında pa - lamut tüccarı Aslanlı Ahmed çavuşun mağazasını basarak yıkması, sel suları 300 çuval incir ve birkaç bin kilo pala - mut mevcudunu alıp götürmüştür.

Onun verdiği adrese gittiği zaman evin - kapısında «Kiralık apartman» levhasını gör - müştü. Kapıcı da tıpkı doktorun tarifine ben - ziyordu. Yalnız bugün asansör işliyordu. Son - ra da kapıcı o kadar aksi bir adam değildi. Bu belki de bir gün evvel aldığı bol bahşisin tesirinden idi.

Burly kiralık apartmandan içeri gir - dikten sonra büyük bir hayret içinde kalmıştı. Çünkü buraya kadar, doktorun anlattığı gibi gördüğü her şey birdenbire değişiyordu. A - partmanın içi büsbütün başka idi. Doktorun bahsettiği salon eşyasından, yazı odasındaki rahat ve büyük koltuklardan bu duvardan ve hattâ yatak odasından bile eser yoktu. Bu apartman, Pariste birçokları olduğu gibi, bir garsoniyerdi. Üç küçük odası vardı. Sa - lonun duvarında da, doktorun bahsettiği, kızıl saçlı kadının büyük resmi yoktu.

Burly: — Zavallı Marraud, diye düşündü. O dell - oluyor galiba. Kapıcıya: — Evde bu apartmandan başka kiralık apartman yok mu? Diye sordu.

— Hayır. Evde bundan başka kiralık apart - manımız yoktur.

Burly daha fazla burada vakit geçirmenin lüzumsuz olduğunu göreyerek hızlı hızlı mer - divenlerden inip sokağa çıktı. Tam bu sı - rada evin önünde bir otomobil durdu. Sarı saçlı, uzun boylu, güzel bir delikanlı otomo - bilden atlamıştı, elini uzatarak bir genç ki - zın otomobilden inmesine yardım ediyordu Burly genç kız görünce olduğu yerde mi - lanmış gibi durdu. Bu genç kız fevkalâde bir güzelliğe malik değildi. Böyle olduğu halde Burly gözünü ondan ayıramıyordu. Ancak yirmi yaşlarında görünüyordu. Üstünde kür - lü gümmüş bir manto giyiyordu. Başında aynı renkte bir bere vardı. Günesten yanmış çeh - resini sarı saçlar çerçevesiyordu. Bu genç kıza Burly'nin en fazla hoşuna gittiği olan şey, neş'eli ve çapkın bakışı, iri mavi göz - leri idi.

— Hakikaten çok güzel bir kız! Diye düşündü. Bu iki gencin arkasından bir yaşlı kadın da otomobilden çıkmıştı. Mu - hakkak surette bu kadın genç kızın mü - rebbiyesi olacaktır.

Burly kapıdan girmiş olan kızın arkasın - dan hayran gözlerle bakarken bilâhittiyar icini çekti. Onu daha uzun müddet göreme - diği için adeta kederleniyordu. Bu güzel kız bir daha göremeyeceğini düşündükçe içinde bir üzüntü hissediyordu. Belki ona yeniden tesadüf edebilirdi.. — Yazık ki daha genç değilim! diye dü - şünüyordu. Eğer şimdi yirmi yaşında olsay - dım ne yapar yapar onun kim olduğunu öğ - renir, sonra peşini bırakmazdım.

— Bonjour Metr Burly! Genç avukat hayretle başını çevirerek ken - disine hitab eden adama baktı. Kalın sesli olan bu adam çok uzun boylu, ve sarı sa - kallı idi. Kendi idare ettiği otomobilden in - mişti.

— Burada ne arıyorsunuz? Görüyorum ki benî tanımadınız. Ben Latulliere bankasının direktörü Antoine Zanetteyim. Arkasından baktığınız genç kız benim baldızımdır. Çok güzel bir kız değil mi?

— Evet müsyö. Çok güzel bir genç kız! Fa - kat beni mazur görünüz, sizi nerede tanımış olduğumu hatırlıyamıyorum. Çehreniz bana hiç yabancı gelmiyor.

— Mazeret beyan etmenize hiç hacet yok Metr Burly. Benim memurlarımdan birini müdafaa etmiş olduğunuz için sizi tanıyo - rum. Bu memur hırsızlık itham ediliyordu. Sonra da resimleriniz, bilhassa bu son, dok - tor Marraud davasında bütün gazetelerde çıktı. Bu sözümü bir kompliman olarak al - mayınız, muhakkak ki siz Parisin en büyük avukatlarından birisiniz!

— Ah şimdi hatırlıyorum. Siz şu bedbaht Brunet'nin direktörünüz. Zavallı adam. On - u kurtaramadım. Onu mahkûm ettiler, hal - buki ben onun masumiyetine emindim.

— Ben sizin fikrinizde değilim. Esasen bu şeylerden bahsetmek için rahat bir yerde değiliz. Sizinle bu hususta görüşmek ister - dim. İster misiniz bugün öğleden sonra gö - rüşelim. Bize geliniz, beraber çay içeriz. Na - sıl beşte gelebilir misiniz?

Metr Burly sizinle daha fazla tanışmak be - nim için gerçekten büyük bir şeref ve saadet olacaktır.

— Memnuniyetle beşte size geleceğim Mös - yö Zanette.

Burly bu sözleri büyük bir memnuniyetle söylemişti. Fakat bu memnuniyetinin sebebi Brunet hakkında görüşeceğini düşünmek de -

«Son Posta» nun zabıta romanı: 6

Kaçan Ölü

Nakleden: Hatice Hatib

Bankerin baldızı

Böylece konuşarak sokağa çıkmışlardı. Burly bir taksî çağırarak içine girdi. Ve Go - mara başile hafif bir selâm verdi, elini sık - mıyarak, bu yaptığı şeylerden dolayı ne ka - dar darılmış olduğunu kendisine anlatmak istiyordu. Fakat böyle olmakla beraber için için de bu eski hırsızın kendisine yardım et - mek isteyişinden de memnundu.

Ertesi sabah, Burly, bir gün evvel doktora karşı haksızlık göstermiş olduğunu hissed - yordu.

Onun verdiği adrese gittiği zaman evin - kapısında «Kiralık apartman» levhasını gör - müştü. Kapıcı da tıpkı doktorun tarifine ben - ziyordu. Yalnız bugün asansör işliyordu. Son - ra da kapıcı o kadar aksi bir adam değildi. Bu belki de bir gün evvel aldığı bol bahşisin tesirinden idi.

Burly kiralık apartmandan içeri gir - dikten sonra büyük bir hayret içinde kalmıştı. Çünkü buraya kadar, doktorun anlattığı gibi gördüğü her şey birdenbire değişiyordu. A - partmanın içi büsbütün başka idi. Doktorun bahsettiği salon eşyasından, yazı odasındaki rahat ve büyük koltuklardan bu duvardan ve hattâ yatak odasından bile eser yoktu. Bu apartman, Pariste birçokları olduğu gibi, bir garsoniyerdi. Üç küçük odası vardı. Sa - lonun duvarında da, doktorun bahsettiği, kızıl saçlı kadının büyük resmi yoktu.

Burly: — Zavallı Marraud, diye düşündü. O dell - oluyor galiba. Kapıcıya: — Evde bu apartmandan başka kiralık apartman yok mu? Diye sordu.

— Hayır. Evde bundan başka kiralık apart - manımız yoktur.

Burly daha fazla burada vakit geçirmenin lüzumsuz olduğunu göreyerek hızlı hızlı mer - divenlerden inip sokağa çıktı. Tam bu sı - rada evin önünde bir otomobil durdu. Sarı saçlı, uzun boylu, güzel bir delikanlı otomo - bilden atlamıştı, elini uzatarak bir genç ki - zın otomobilden inmesine yardım ediyordu Burly genç kız görünce olduğu yerde mi - lanmış gibi durdu. Bu genç kız fevkalâde bir güzelliğe malik değildi. Böyle olduğu halde Burly gözünü ondan ayıramıyordu. Ancak yirmi yaşlarında görünüyordu. Üstünde kür - lü gümmüş bir manto giyiyordu. Başında aynı renkte bir bere vardı. Günesten yanmış çeh - resini sarı saçlar çerçevesiyordu. Bu genç kıza Burly'nin en fazla hoşuna gittiği olan şey, neş'eli ve çapkın bakışı, iri mavi göz - leri idi.

— Hakikaten çok güzel bir kız! Diye düşündü. Bu iki gencin arkasından bir yaşlı kadın da otomobilden çıkmıştı. Mu - hakkak surette bu kadın genç kızın mü - rebbiyesi olacaktır.

Burly kapıdan girmiş olan kızın arkasın - dan hayran gözlerle bakarken bilâhittiyar icini çekti. Onu daha uzun müddet göreme - diği için adeta kederleniyordu. Bu güzel kız bir daha göremeyeceğini düşündükçe içinde bir üzüntü hissediyordu. Belki ona yeniden tesadüf edebilirdi.. — Yazık ki daha genç değilim! diye dü - şünüyordu. Eğer şimdi yirmi yaşında olsay - dım ne yapar yapar onun kim olduğunu öğ - renir, sonra peşini bırakmazdım.

— Bonjour Metr Burly! Genç avukat hayretle başını çevirerek ken - disine hitab eden adama baktı. Kalın sesli olan bu adam çok uzun boylu, ve sarı sa - kallı idi. Kendi idare ettiği otomobilden in - mişti.

— Burada ne arıyorsunuz? Görüyorum ki benî tanımadınız. Ben Latulliere bankasının direktörü Antoine Zanetteyim. Arkasından baktığınız genç kız benim baldızımdır. Çok güzel bir kız değil mi?

— Evet müsyö. Çok güzel bir genç kız! Fa - kat beni mazur görünüz, sizi nerede tanımış olduğumu hatırlıyamıyorum. Çehreniz bana hiç yabancı gelmiyor.

— Mazeret beyan etmenize hiç hacet yok Metr Burly. Benim memurlarımdan birini müdafaa etmiş olduğunuz için sizi tanıyo - rum. Bu memur hırsızlık itham ediliyordu. Sonra da resimleriniz, bilhassa bu son, dok - tor Marraud davasında bütün gazetelerde çıktı. Bu sözümü bir kompliman olarak al - mayınız, muhakkak ki siz Parisin en büyük avukatlarından birisiniz!

— Ah şimdi hatırlıyorum. Siz şu bedbaht Brunet'nin direktörünüz. Zavallı adam. On - u kurtaramadım. Onu mahkûm ettiler, hal - buki ben onun masumiyetine emindim.

— Ben sizin fikrinizde değilim. Esasen bu şeylerden bahsetmek için rahat bir yerde değiliz. Sizinle bu hususta görüşmek ister - dim. İster misiniz bugün öğleden sonra gö - rüşelim. Bize geliniz, beraber çay içeriz. Na - sıl beşte gelebilir misiniz?

Metr Burly sizinle daha fazla tanışmak be - nim için gerçekten büyük bir şeref ve saadet olacaktır.

— Memnuniyetle beşte size geleceğim Mös - yö Zanette.

Burly bu sözleri büyük bir memnuniyetle söylemişti. Fakat bu memnuniyetinin sebebi Brunet hakkında görüşeceğini düşünmek de -

ğildi. Şüphesiz ki Zanette'nin evine gidince baldızı olan genç kızı tanımış olacaktı. Se - vincî buradan gelyordu.

Burly doktora: — Beni dinleyiniz, dedi. Nasihatlerime şta - at ediniz. Bir an evvel bir sayfiyeye gidiniz, istirahat ihtiyacınız var.

Doktor cevap vermiyordu. Genç avukat de - vâm etti:

— Bana bahsetmiş olduğunuz apartman mevcut değildir. Vaka verdiğiniz adreste ki - ralık bir apartman var ama bu sizin tarif etmiş olduğunuz apartmana hiç te benzemiy - yor. Bu kiralık apartmanda ne sizin bah - setmiş olduğunuz salon, ne o büyük table - ne de duvarda gizli bir yer var. Mevcud ol - mıyan cesedleri, mücerimleri aramaktan vaz geçelim. Aziz dostum, siz hemen sinirleriniz tedavi ettiriniz ve Parise büsbütün tıy ol - mus olarak avdet ediniz.

Doktor asabiyetle: — Fakat Mösyo Burly, beni dinleyiniz! Diye haykırdı. Fakat avukat onu dinle - mek istemiyordu.

— Benden ne istiyorsunuz azizim? Siz e - vâdetmiş olduğum şeyi yaptım. Halbuki gö - rüldüğü şeylerle sizin dükkân kâbuslarımız hiç bir münasebeti yok. Şimdi işim var. Git - meğe mecburum. Beni mazur görünüz...

Doktor sükût ediyordu. Avukatın kend - sini dinlemek istemediğini görüyordu. Bunun için onunla konuşmakta ısrar etmek iste - medi. Fena bir halde idi. Bütün bu olan şey - lerin bir kâbus olduğuna inanacağı gelyor - du. Kendi kendine:

«Doktorun hakkı var, diye düşünüyordum. Sinirlerim berbad bir halde. Zaten bu şaş - lacak bir şey değil. Geçirdiğim bunca ız - rabdan sonra sinirlerimin sağlam kalmış - imkânsızdı. Belki bir sayfiyede istirahat et - mek benim için en iyi bir şey olacaktır.» (Arkası var)

Bir doktorun günlük notlarından

Müzmin romatizma

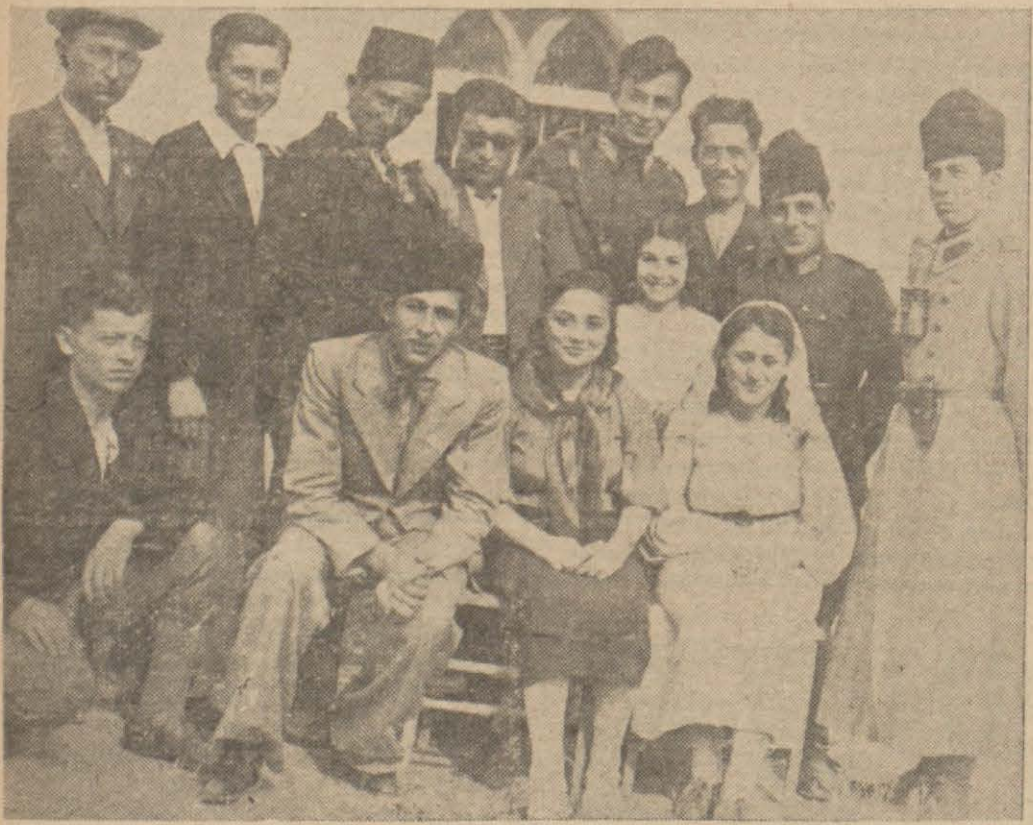
Müzmin romatizmaya uğraşan olanların bugünlerde mevcut soğukla karışık şid - detli rutubet zamanlarında çok dikkatli hareket etmeleri icab eder. Müzmin ro - matizma hastaya verdiği ızdırablar, ağrılarından sarfı nazar, mafsallarda hu - sule getirdiği suşekiller itibarile son derece ehemmiyeti halizdir. Çünkü maf - sallarda husule gelen deformasyonlar hastaların hareketi üzerine çok müessir - dir. Eğilip kalkmak, çömelmek, yokuş ve merdiven çıkmak gibi hareketlerin âdabi bu gibilerde çok güçleşir. Bundan şu ne - tice çıkar ki say hayatında, içtimal ha - yatta yavaş yavaş romatizmalarda bir gerillik, çalışmamazlık hall baş gösterir. Hele bu harekâtta müşkülât amu - du fikari mafsallarında, bacak mafsal - larında olursa o zaman iş yapmakta çok müşkülâta maruz kalırlar. Ve bilhassa fabrika hayatında, iş hayatında vaktin - den evvel bir nevi malûliyete sebep olur. Bu sebeble romatizmanın bilhassa müz - min şeklinin son senelerde içtimal ve sıhhi ehemmiyeti pek çok artmıştır. Ve romatizma, frengi, verem, alkolizm ve kanserden sonra mühim içtimal hasta - lıklar arasına alınmıştır. Umumi Har - denberi Amerikada ve Avrupada bu has - talığın profilâksi ile ve tedavi ile çok uğ - raşılmakta ve insanların say hayatın - dan vaktisiz uzaklaşmağa mecbur eden mafsal suşekillerinden kurtarmağa çok çalışılmaktadır.

Cevap istiyen okuyucuların posta - pulu yollamalarını rica ederim. Aksi tak - dirde istekleri mukabelesiz kalabilir.

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır: İstanbul cihetindekiler: Şehzadebağında. (İ. Halli), Eminönünde: (Hikmet), Aksarayda: (Şeref), Alemarda: (Sırrı Arıyda), Beyazıdda: (Beikis), Fatihte: (Emilyadi), Bakırköyünde: (İ - stanbul), Eyübdde: (Eyübsultan). Beyoğlu cihetindekiler: İstiklal caddesinde: (Galatasaray, Ga - rih), Kurtuluşta: (Kurtuluş), Maçkada: (Maçka), Galatada: (İkiyol), Beştağta: (Süleyman Receb). Boğaziçi, Kadıköy, Adalaradakilere: Kadıköyünde: (Halk, Hulûsi Osman), Üs - küdarda: (Ahmediyeh), Sarıyerde: (A - saf), Adalarda: (Halk).

Vezirköprü Halkevinde temsiller

Samsun (Hususî) — Vezirköprü Hal - kevinin faaliyette bulunan subeleri iyi başarılar elde etmektedirler. Bu mey - dan gösterit şubesi de muntazam bir şe - kilde çalışmakta ve sık sık temsiller ver - meğe gayret ederek muhitte kültürel sahne ihtiyacını tatmin etmektedir. Hal - kevi başkanı Mahmud Tekerin Ev işle - rilerle çok yakından meşgul olması gençler için ayrı bir teşvik olmaktadır. Resmî - mimiz, son aylar içinde Kanun adamı, Mah - çublar, Bir gönül masak gibi birçok e - ser temsil eden temsil kolu gençlerini son defa oynadıkları Gün doğuyor piye - sinde göstermektedir.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki :

— Hasan Bey bilmem sen ... Bizde İktisad doktoru, ... Bir edebiyat doktoru - Hasan Bey — Demek onun için edebiyatımız bir türlü di - rilemiyor.

Fotoğraf tahlilleri

Ümid ve neş'esini muhafaza eden bir genç

Çiftelavuzlar - dan İhsan Onat, karakterini soruyor:

Kibar ve zarif tavırları vardır. Şen ve şakacı ve gönül alıcı halleriyle kolaylıkla kendini sevdirebilir. Muayyen kayıtlara bağlanmaktan sıkılır. Cesarete bağlı işlere uzak kalmak ister.

Aceleci bir tip

Ankaradan Mustafa, karakterini soruyor:

Bir şeye karar vermekte acele eder. Çabuk kızabilir ve el işaretleriyle ve asabi hareketlerle şikâyetlerini tekrarlar. Şakaya tahammülü yoktur. Münakaşayı az zamanda genişletip çıkmaz sokabilir.

Vekarlı bir genç

Beyoğlundan İlyas, karakterini soruyor:

Asri hayata kolaylıkla intibak edebilir. Emniyet telkin edici halleri vardır. Medeni cesaret haricinde enerjisini tehlikeli vaziyetlerde kullanmaz. İntizam ve temizliği sever.

Menfaatleri dışına çıkmıyan bir genç

Ankaradan L. Soyer, fotoğrafının tahlilini istiyor:

Herkese uyarı gibi görünen hallerinde daha ziyade bildiğinden şaşmamaktadır. Başkalarına bağlanırken oldukça düşüncü ve menfaat vaziyetlerini gözden geçirir. Para ve eşyada tutumlu olabilir.

Hesabından şaşmıyan bir tip

Kamandan Mustafa, karakterini soruyor:

İşle alakadar olur ve menfaatlerini bir araya getirmek için çalışmaktan, teşebbüslerle girişmekten çekinmez. Para ve eşyada tutumludur. Başkaları hesabına fedakârlıklara, feragatlere katılmak niyetinde değildir.

Süslü seven bir bayan

Ankaradan Küçükmet Şençaylar, fotoğrafının tahlilini istiyor:

Gününün bir kısmını ayna karşısında geçirebilir. Giydiklerini yakıştırmak için pek sıkıntı çekmez. Münakaşaya yapmasına rağmen kin tutmayan halleri vardır. Sevgi bahsinde kışkırtıcı davranabilir. Şahsını alâkadar eden tenkidlere pek tahammülü yoktur. Gücendirilmediği zamanlar neş'esini muhafaza eder.

Emellerinin tahakkukunda tereddüde yer verebilen bir tip

Yozgaddan Cahid Sağlam, karakterini soruyor:

Müsbet emel müsbet hareketlerle takviye edilmiş emellerin tahakkukunda şüpheye yer kalmamalıdır. Bir işin meydana gelmesinde gösterilecek kudretle zorlukları halletmek mümkündür.

Alıngan bir tip

Ankaradan E. F. karakterini soruyor:

Yüksek görünmek için gereken kayıtları ihmal etmez. Çabuk alır müteessir olur. Kederli vaziyetlere meydan vermez. Süsü sever. Arkadaşlarından geri kalmamağa dikkat eder.

Kanaatli zeki bir çocuk

Akşehirden Ahmed, karakterini soruyor:

Mahrumiyet vaziyetlerini zeki hareketleriyle telâfi edebilir. Kendini meydana vürdanda etrafında olup biten hakkında dikkatli davranır. Üstüne basına pek ehemmiyet vermez.

Elinden iş gelen enerjili bir tip

Okuyucuları - mızdan H. Tarcan, fotoğrafının tahlilini istiyor:

Fayda vermeyen mevzularla uğraşmaz. Talih peşinde koşmaktan ziyade müsbet işlere bağlanmak ister. Hayatın zorluklarına karşı aciz ve zâf göstermeyen enerjili hareketleri vardır. Menfaatlerini dağıtmakta pek cömert davranmayabilir.

Sokulgan bir tip

Taşozdan Mazhar, karakterini soruyor:

Usulsüz işlerle müsaade etmeyen sokulganlığıyla müşküllerini halledebilir ve becerikli davranır. Yolsuzluklar karşısında harekete geçer ve hakkını müdafaa edecek tedbirlere tevessül eder. Hususiyetlerini etrafa taşırılmaz.

Cazibeli bir bayan

Ankaradan A. E. fotoğrafının basılmasını istemiyerek, karakterini soruyor:

Kendisini bazan ihmal etmesine rağmen giydiği yakıştırır. Göze çarpan bir güzelliği yok gibidir. Ancak cazibe ve enerjisile esrarlı bir güzellik ifadesini taşır. Tavrı ve hareketlerinde daha ziyade cenebilere mahsus bir tarz vardır.

Son Posta Fotoğraf tahlil kuponu

İsim
Adres

DİKKAT

Fotoğraf tahlili için bu kuponlardan 6 adedinin gönderilmesi şarttır.

RADYO

Ankara Radyosu

DALGA UZUNLUĞU

1648 m. 182 Kes. 120 Kw.
T.A.Q. 19,74 m. 15195 Kes. 20 Kw.
T.A.P. 31,79 m. 9465 Kes. 20 Kw.

ÇARŞAMBA 4/10/939

12.30: Program ve memleket saat ayarı. 12.35: Ajans ve meteoroloji haberleri. 12.50: Türk müziği: (Pl.) 13.30 - 14: Müzik: (Küçük orkestra) Şef: Necib Askin. 1 - Siede - Aşk haberi balet müziği. 2 - Offenbah - Musette (17 inci asır dans havası.) 3 - Gounod - Ave Maria. 4 - Nielsen - Maskarade komik operasından İspanyol dansları. 5 - Michell-Buseler serenadi. 6 - J. Strauss - Şark hikâyeleri vals. 7 - Eduard Künneke - Teesür vals. 8 - Drigo - Arlökenin milyonları balet sül. 3. 9 - Drigo - Esmeralda balet sül. 2. 10 - Schmidt Gentner - Bana daima söyle (Ağır vals.) 18: Program. 18.05: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 18.25: Türk müziği: Çalanlar: Vecihe, Fahrıs Fersan, Refik Fersan, Cevdet Çağla. Okuyan: 1 - Semahat Özden. 2 - Hızır ağa - Hicaz pesrevi. 3 - Semsettin Ziya - Hicaz şarkı: Anılsın yar ile. 4 - Şevki bey - Hicaz şarkı: Kudretin kâfi değil. 5 - Şevki bey - Hicaz şarkı: Kış geldi firak. 6 - Hicaz türküsü: Şu köylü nün yosma da kızm. 7 - Necmi Rıza Ahıs - kan: a - Ruşen Karım - Kemeçe taksim. b - Zekâî dede - Hüzzam şarkı: Ey hüsnü cemel eleme sen. c - Tatyos - Hüzzam şarkı: Suyi kâğıdanede. d - Falz Kapancı - Hüzzam şarkı: Büklüm büklüm sırma saçın. e - Arif bey - Muhayyer şarkı: Ey ateş gam bağrımı yak. f - Halk türküsü - Şu dağları del-mel. 3 - Melek Tokgöz: a - Ali Rifat bey-Suzinâk şarkı: Kâr etmedi zalim. b - Arif bey - Suzinâk şarkı. Gözümden gitmiyor bir an hayall. c - Sadettin Kaynak - Bayatı şarkı: Karşıda kara yonca. d - Uşak türküsü: Gitti de gelmeyverdi. (müsterek) 19.25: Konuşma (Dış politika hâdiseleri.) 19.40: Türk müziği: (Fasil heyetli.) 20.20: Temsil. 20.50: Konuşma (Haftalık posta kutusu.) 21.10: Müzik: (Riyaseticümhur bandosu) Şef: İhsan Küncer. 1 - V. Turine - Mars. 2 - S. Yradier - La Paloma (İspanyol serenadi.) 3 - Berlioz - Benvenuto Cellini fivertürü. 4 - Schumann - Reverle (Kamış sazlar için.) 5 - Reyher - Sigurd (Fantezi.) 22: Ajans, ziraat, ešham, tahvilât, kambi - no - nukut borsası (fiat.) 22.20: Serbest saat. 22.30: Müzik: (Cazband Pl.) 23.25-23.30: Yarınki program ve kapanış.

TİYATROLAR

ŞEHİR TİYATROSU

Tepebaşı dram kısmında

Akşam saat 20.30 da

Romeo - Jülyet

İstiklâl caddesi komedi kısmında

Gündüz saat 14 de

(KEL OĞLAN)

Çocuk opereti

Gece saat 20.30 da

İKİ KERE İKİ

Raşid Rıza ve Ertuğrul Sadı Tek tiyatrosu

Bu gece Bakırköy Miltiyadide

ÜVEY BABA

İsmail Dömbüllü bu akşam Üsküdar

kişlik Hale sinemasında

ŞAFAK SÖKERKEN

Devlet demiryolları ve limanları işletmesi umum idaresi ilânları

Muhammen bedel 1200 lira olan 2 adet otomatik şalter tertibatı ile beraber elektrik motorlu santrifüj tulumla 26/10/1939 Perşembe günü saat (15) on beşte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulü ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 90 liralık muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevî zarflarını aynı gün saat (14) on dörde kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler Komisyonun parasız olarak dağıtılmaktadır. (8016)

Muhammen bedel 10.000 lira olan bir adet Dizel motör - jeneratör 20/11/1939 Pazartesi günü saat 15.30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (750) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14.30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Şefliğinde dağıtılacaktır. (7952)

"Son Posta,"nın Hikâyesi
Haydi Tartıyoruz

Çeviren : Nimet Mustafa

Karım Marselin tartılmıya çok düşküdü. Sokak başlarında, pazar yerlerinde, nerede olursa olsun:

— Haydi tartıyoruz.

Sesini duysa, hemen davete icabet eder, benden aldığı葱reği baskül sahibine sunduktan sonra basküle çıkar, ve heyecan içinde tartıcının diyeceği rakamı beklerdi.

Eğer tartıcı bir evvelki tartıcının söylediğinden yarım kilo, hattâ yüz gram eksikini söyleyecek olsa karım sevincinden muhakkak tartıcının boynuna sarılarak, onu yanaklarından öpecekti ama, çok korktuğum bu hâdise vuku bulmuyor, neticede aleyhime çıkıyordu.

Karım her tartılışında yüz gram ile yarım kilo arasında artmış olduğunu öğreniyordu. Bu yüzden sınırları bozuluyor, bana yapmadığını bırakmıyordu:

— Gene artıyorum.

... Bu gidikle dev anasına benziyeceğim.

... Sen de beni hiç düşünmüyorsun.

... Yazık günah değil mi?

... Yarın öbür gün şişman hamhalat bir şey olacaktı.

... Öyle ya, bunu sen de düşünmezsin. Ben şişman, hamhalat bir şey olunca, sen beni bir yana bırakır, ince narın kızların peşisıra koşarsın.

... Bu senin daha fazla işine geliyor değil mi?

Birkaç defa cevap verecek olmuştum. Cevap verdiğime vereceğime pişman etmişti. Saçlarını yola yola ağlamış, günlere dargın durmuştu.

Bir gün gene beraber sokakta yürüyorduk.

— Haniya tartıyoruz.

Sesini duyar duymaz, çiğner kokusu almış kedi gibi o tarafa seğirtti.

— Beş kuruş ver.

Beş kuruşu verdim. Tartıldı. Ve yarım kilo daha fazla artmış olduğunu öğrendim, sokak ortasında ağlamağa başladım:

— Gördün mü başıma geleni.

Fazla bir şey söylemedi. Çok düşünüyordum.

Nihayet yüzünde bir tebessüm meydana geldi.

İşte bu iyi alâmetti. Karımdaki değişikliğin şişman olursa da gene güzelliğini muhafaza edeceğini, hattâ belki de daha güzel görüneceğini; yahud da, arkadaşlarından birinin şişmanlığın moda olacağını kendisine söylemiş olduğunu hatırlamasından ileri geliyordu.

— Sana bir şey söyleyeyim mi?

— Söyle..

Söyledi. Fakat söylediği hiç de hoşuma gitmemişti. Karım daha bir ay evvel almış olduğum otomobilimi satmamı tek lif ediyordu.

— Niye satıyorum?

— Benim için, bir tanecek karımın sadeti, hayatı için bu kadar küçük bir fedakârlığa katılmaktan çekiniyorsun ha?

— Amma ben o otomobili bir tanecek karımın gönlü olsun diye almıştım.

— Öyle amma, otomobili alalıdanberi yaya gezintilerimiz çok seyreklendi, hep

otomobile geziyorum, bu yüzden daha fazla şişmanlıyorum.

Lâfın gelişinden arkasını tahmin edeceğiniz için burada tekrarlamıyorum. Yalnız şunu söyleyeyim ki, onun dediği oldu. Otomobil satıldı. Otomobil satıldığından beş on gün sonra bir kere daha tartıldı. Ve tartı hesabı gene karımın üzülmüne sebep oldu. İki yüz elli gram daha artmıştı.

— Ne yapalım karıcığım, dedim. Elden olmanın bir şey.. Otomobili sat, dedim sattım. Daha başka ne yapabiliriz ki!

— Daha başka ne yapabilmek mi, karımın şu kadarlık sevsen bir çare düşü nürsün.. yazık bana, mahvolacağım.

— Seni severim amma elimde bir şey yok.

— Nasıl elinde bir şey yok. Benim aklıma gelenler senin aklına gelmiyor ki, hem aklına gelse bile orali olmazsın. Benden kurtulmak istediğini sanki ben hissetmiyorum muyum?

— Peki senin aklına ne geliyorsa söyle, yapalım.

— Apartmanımızı değiştirelim!

— Apartmanımızı mı değiştirelim?

— Apartmanımızın senin şişmanlamana ne tesiri olur ki?

— Asansör var. Asansör olduğu için merdiven çıkıyorum. Merdiven çıkma kadar insanı şişmanlatan ne var ki?

Apartmanı da değiştirdik. Fakat bunun da bir faydası olmadı. Karım her tartılışında gene birkaç yüz gram arttığını öğreniyordu.

Otomobil satılmıştı. Apartman asansörsüzdü. Fakat karım şişmanlamaması için yeni bir çare daha keşfetmişti. Yemekleri azaltmıştı. Kendi de az yiyor, bana da az yediyordu. O azımsamasına mukabil şişmanlamakta devam ediyordu, ben günden güne zayıflıyordum. Bir defa çıtlattım. Benim zayıflamak istemediğini kendisinin yiyeceğine nasıl karşınuyorsam onun da benim yiyeceğime karşınmasını söyledim.

Benim böyle düşünmeme çok hiddetlendi:

— Ne kadar hodbin insansın, diye bar bar bağırdı, karımı şu kadarlık sevsen böyle şey söylemezsin. Sen benim karşıma geç çesid çesid yemekleri âfiyetle midene indir, ben ise birkaç lokma yiye yip masadan kalkayım. Bunu senin içti götüreceksin ha... Yazık bana.

Nihayet bir çare düşünmek bana da düşmüştü. Geceli gündüzlü düşündüm ve buldum.

Bir sabah karıma dedim ki:

— Karıcığım, sana ben bir baskül hediye etmek istiyorum... Hemen hergün tartılıyorsun. Bir çok para gidiyor, üstelik baskülden basküle farkediyor. Halbuki senin kendi baskülün olursa, hem bir defa para verir, ikide bir beş kuruş vermekten kurtuluruz. Hem de tartıdan emin olabilirsiniz.

Karım bu fikrimi beğendi. Ben hemen o gün bir baskül aldım. Baskülü alırken de baskülün âyarını öğrendim. Ayarını bozmakla eksik veyahud fazla tarttırabilecektim.

Karım bu sefer günde beş altı defa tartılmıya başladı. Fakat günden güne tartı eksiliyor, sevincinden durulmuyordu. Çünkü ben hemen hergün ona belli etmeden baskülün âyarına dokunuyordum, baskülün ağırlığını birkaç yüz gram eksik göstermesine sebep oluyordum.

— Oh ne ââ, artık zayıflıyorum.

Diyordu. Ben de fırsattan istifade ediyordum.

— Öyle ise karıcığım yemekleri biraz fazla laştırırım. Fazla zayıflık da iyi değildir. İğne ipliğe dönersin!

Diye, yemeklerin çoğaltılmasını ileri sürüyordum.

Karım bu fikrimi kabul etmişti. Fakat bir türlü yemekler çoğalmıyordu. Masaya ekmek daha az konuluyor. Te reyâğı daha azalıyor, et daha küçük parçalara taksim edilmiş oluyordu.

— Hani yemekleri arttıracaktın! Dediğim zaman:

— Sana öyle geliyor; halbuki günden güne yemeklerin miktarını arttırıyorum. Diyordu.

Bir gün gene tabağımdaki et parçasını mizimini görünce çağırdım:

— Bu ne hal, bu kadar etle ben doyar mıyım?

— Daha ne yiyeceksin, o et parçası tam üç yüz gramdır.

— Üç yüz gram mı, sen gramın ne olduğunu bilmiyorsun galiba.

— Sen bilmiyorsun amma, ben o et parçasını tarttım.

— Tarttın mı?

— Evet tarttım. Hem de benim içti aldığım baskülden tarttım.

O zaman işi anladım.. anladım amma, etin üç yüz gram olduğunu kabul etmedi, baskülün âyarı hilesini ortaya vur maktan ehven bulduğum için:

— Benim gözüme küçük görünmüş olabilir. Karım çok aç da..

Deyip, lâfı kısa kestim.

GRİPİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma

Neuralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Her yerde pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

Türk fıncığı en besleyici meddeleri küçük bünyesine sığdırmış mükemmel bir gıdadır. Ecnebilerin bilerek kapıştıkları kalori ve vitamin kaynağı fındıklarımızı

FINDIK TARIM SATIŞ

Kooperatifleri Birliği

Yurdun her tarafında, her zaman herkesin emrine hazır bulunduracaktır.

KANZUK

MEYVA TUZU

Mide, barsak, karaciğer ve safra yollarını temizler, muannid inkıbazları giderir. Hazmi teshil eder.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ — Beyoğlu, İstanbul

Cağaloğlu Erkek Ortaokulu satınalma Komisyonundan:

10/X. 1939 Salı günü saat 14 de İstanbul Beyoğlu İstiklal caddesinde 349 numaralı binada Liseler Muhasebeciliğinde toplanan okul komisyonunda 1001 lira 38 kuruşluk keşif bedelli tamirata açık eksiltmeye konmuştur. Bu işe aid partname ve nafia şerhli okulda görülür. İlk teminat 76 lira olup eksiltmeye iştirak edeceklerin en az 1000 liralık bu işe benzer iş yaptıklarına dair eksiltme gününden 8 gün evvel İstanbul vilâyetinden alınmış ehliyet ve 1939 yılı Ticaret Odası vesikalarile belli gün ve saatte teminat makbuzile komisyonla gelmeleri. (7705)

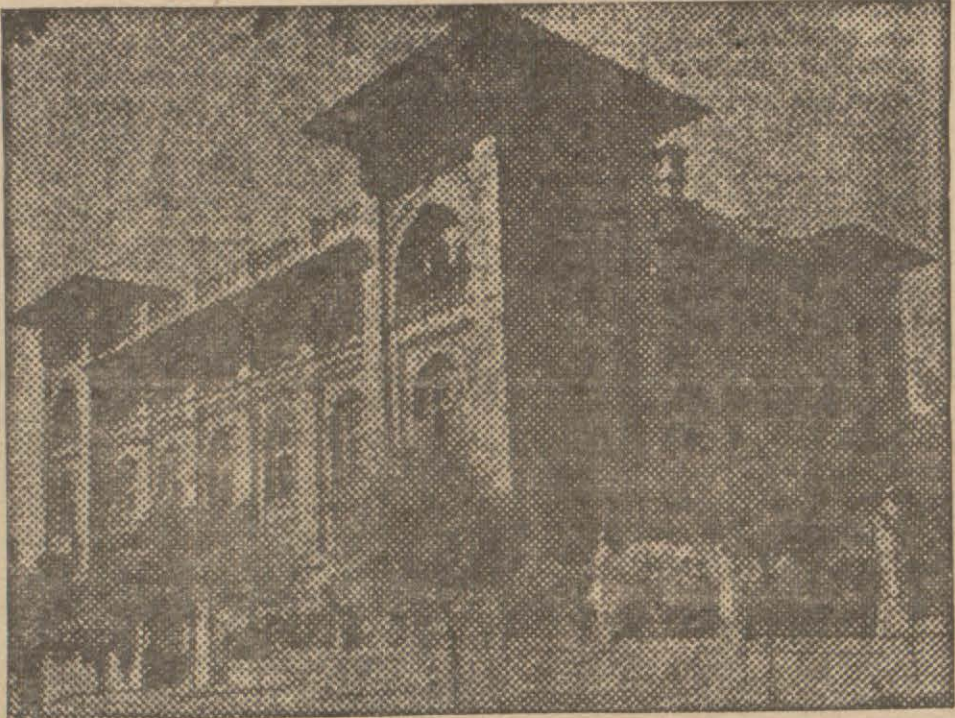
T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 262

Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 Lira İKRAMİYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 Aded 1,000 Liralık	4,000 Lira
4 " 500 "	2,000 "
4 " 250 "	1,000 "
40 " 100 "	4,000 "
100 " 50 "	5,000 "
120 " 40 "	4,800 "
160 " 20 "	3,200 "

DİKKAT: Hesablarımdaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir. Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

SELÂNİK BANKASI

Tesis tarihi: 1888

İdare Merkezi: İSTANBUL (GALATA)

Türkiyedeki Şubeleri:

İSTANBUL (Galata ve Yenica mi)
MERSİN, ADANA Bürosu

Yunanistandaki Şubeleri:

SELÂNİK - ATINA

Her nevi banka muameleleri
Kiralık kasalar servisi

Ordu İcra memuruğundan:

İstanbul Mahmud han karşısında Fincancılar No. 34 Yervant Egserciyan nezdinde ve bilâhare manifatura çuval evi Fincancılar Yusufyan Han No. 1 de mukim İken elyevm ikametli meçhul Migirdiç oğlu Vahî.

Orduda Nurettin Süzerden 17/8/1939 tarih ve 1432 sayılı Ordu noterliğinden tanzim kılınmış senede Orduda Antirisyen Süren Anasala temlik edilmiş (422) lira ana para ile ayrıca % 5 faiz ve masarifi icariyeye babanız borçlu Antirisyen Migirdiçin ölümü dolayısıyla mirasçısı sıfatıyla hakkınızda yapılan takibi mutazammın 939/1763 sayılı icra emri berayı tebliğ ikametinizle gönderilmiş ise de mezkûr icra emri zahirine verilen meşruhatla mezkûr ikametgâhı terkettiğiniz ve diğer ikametiniz meçhul bulunduğu anlaşılmış olduğundan yukarıda yazılı borcu işbu ilân tarihinden itibaren nihayet bir ay içinde ödemenez ve borcun tamamına veya bir kısmına veyahud alacaklının takibatına karşı bir itirazınız varsa gene bu ay içinde bildirmeniz lâzımdır. Bu müddet içinde borcu ödemenez veya tetkik mercisine veya temyiz veya icra mahkemesi yolu ile bildiğiniz mahkemeden icranın geri bırakılmasına dair bir karar getirmedikçe icra yapılacağı ve bu müddet içinde icra ve iflas kanununun 74 üncü maddesi muvabince mal beyanatında bulunmazsanız hapisle tazyik olunacağınız ve hakikate muhalif beyanatta bulunursanız hapisle cezalandırılacağınız icra emrinin tebliği makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

Doktor Hafız Cemal

(Lokman Hekim)

Divanyolunda 104 numarada hergün hasta kabul eder. Telefon 21044-23398

İlân Tarifemiz

Tek sütun santim!

Birinci sahife	400 kuruş
İkinci sahife	250 "
Üçüncü sahife	200 "
Dördüncü sahife	100 "
İç sahifeler	60 "
Son sahife	40 "

Muayyen bir müddet zarfında fazlaca miktarda ilân yaptırılacaklar ayrıca tanzimatlı tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife derpiş edilmiştir.

Son Posta'nın ticari ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir.

İhâucılık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

S. Ragıp EMEÇ
SAHİPLERİ: A. Ekrem UŞAKLIGİL

RADYOLİN

ile SABAH, ÖĞLE ve AKŞAM

Her yemekten sonra günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız

Devlet Hava yolları Umum Müdürlüğünden:

2 Teşrinievvel 1939 tarihinden itibaren iş'arı ahire kadar tayyarelerimiz aşağıda yazılı saatlerde hareket edecektir.

(Pazardan maada hergün)	
Ankaran hareket	İstanbul muvasalat
Saat Dakika	Saat Dakika
14 00	16 00
İstanbuldan hareket	Ankara muvasalat
Saat Dakika	Saat Dakika
9 30	11 30
Ankaran hareket	Adanaya muvasalat
Saat Dakika	Saat Dakika
14 10	16 20
Adanadan hareket	Ankara muvasalat
Saat Dakika	Saat Dakika
9 00	11 10
İstanbuldan hareket	İzmir muvasalat
Saat Dakika	Saat Dakika
9 20	11 10
İzmirden hareket	İstanbul muvasalat
Saat Dakika	Saat Dakika
14 05	15 55

İzahat almak için acentalara ve Meydan Müdürlüklerine müracaat edilmesi. (4900) (7827)

T. İŞ. BANKASI

1939 Küçük Cari Hesablar İkramiye Plânı

32.000 Lira Mükâfat

Kura keşide tarihleri: 1 Şubat, 1 Mayıs,
26 Ağustos, 1 Eylül, 1 İkiciteşrin

İKRAMİYELER

1 Adet 2000 liralık	—	2,000 Lira
5 " 1000 "	—	5,000 "
8 " 500 "	—	4,000 "
16 " 250 "	—	4,000 "
60 " 100 "	—	6,000 "
95 " 50 "	—	4,750 "
250 " 25 "	—	6,250 "
435	—	32,000

T. İş Bankasına para yatırmakla, yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda talihinizi de denemiş olursunuz.

Devlet Denizyolları İşletme Umum Müdürlüğü İlanları

KARADENİZ HATTI DÖRDÜNCÜ POSTASI

İstanbuldan 6/10/1939 Cuma günü kalkacak postadan itibaren Karadeniz hatında mevsimlik dördüncü postanın tatbikine başlanacaktır. Bu postalar her Cuma günü saat 10 da Galata rıhtımından kalkarak doğrudan Trabzona gidecek ve dönüştü valnıs İneboluya uğrayarak İstanbula geleceklerdir. (8031)

MERSİN HATTI POSTALARI

6/10/1939 tarihinden itibaren Mersin hattında eskisi gibi haftada iki posta yapılmağa başlanacaktır. Postalar Salı ve Cuma günleri Sirkeci rıhtımından saat 10 da kalkacaklar ve Rodos hariç olmak üzere gidis ve dönüştü mutad iskelelere uğrayacaklardır. (8030)

İstanbul Telefon Direktörlüğünden:

939-940 İstanbul Telefon Rehberinin tevzine başlanacaktır. Ancak Sürpagoptan Mecidiye köyüne kadar olan saha dahilindeki abone telefonlarının numaraları Şişli santralına göre (80000) den başlamak üzere tadil ve o suretle yeni rehber yazılmış bulunduğu için faaliyeti günü gazetelerle ayrıca ilân edilecek olan Şişli santralının açılış gününe kadar bu tevzi olunan rehberlerin kullanılmamasını rica ederim. Müdüriyet (8032)

Üniversite A. E. P. Komisyonundan:

Almacak şeyler	Muhammen bedeli	Teminatı	İhale günü ve saati
Tedavi kliniğine bir aded bazol metabolizma alâti	600	45	9.10.1939 14
Lâboratuvar için cam ve sair levazım	1400	110	" " 14.5
1770 aded mevcut nümüneler üzerine havlu	942	71	" " 15
584 aded terlik	700.80	53	" " 15.5

Yukarıda yazılı dört kalem eşya için 29.9.1939 tarihinde yapılan açık eksiltmelelere istekli gelmediğinden yukarıda yazılı gün ve saatlerde aynı şartlar ile tekrar açık eksiltmeye konulmuştur. «7988»